JANE AUSTEN

DRAGOSTE SI PRIETENIE

Jane Austen

Dragoste şi prietenie

O colecţie de scrieri juvenile

EDITURA ALDO PRESS

2013

DRAGOSTE ŞI PRIETENIE

Jane Austen

Editor ALDO PRESS, Bucureşti

© by Aldo Press

Toate drepturile pentru această versiune aparţin Dexon Office

Informaţii, comenzi ramburs, comenzi

pentru editare şi tipărire de cărţi şi broşuri

OP 76, CP 161, Bucureşti, 062590

Tel./Fax 4341750;

Email aldopress@rdsmail.ro

www.aldopress.ro

ISBN ePUB: 978-973-701-327-9

ISBN PDF: 978-973-701-328-6

ISBN Print: 973-7945-39-5

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

DRAGOSTE ŞI PRIETENIE

Pentru doamna contesă de Feuillide

Acest roman este dedicat de umila sa servitoare

Autoarea

”Păcălită în Prietenie şi trădată în Dragoste”

SCRISOAREA I-a

De la Isabel pentru Laura

De câte ori, ca răspuns la rugăminţile mele repetate ca să îi dai fiicei mele o relatare detaliată a nenorocirilor şi aventurilor vieţii tale, ai spus tu: ”Nu, prietena mea, nu îţi voi îndeplini dorinţa, până când nu voi mai fi în pericolul de a trece din nou prin asemenea lucruri înspăimântătoare.”

Cu siguranţă acel timp a sosit. Astăzi împlineşti 55 de ani. Dacă se poate spune vreodată despre o femeie că este în siguranţă faţă de perseverenţa admiratorilor dezagreabili

şi cruda persecuţie a taţilor prea severi, fără îndoială, acum trebuie să fie la un asemenea moment din viaţă.

Isabel

SCRISOAREA a II-a

Laura pentru Isabel

Chiar dacă nu pot să fiu de acord cu tine în presupunerea că nu voi mai fi din nou expusă nenorocirilor la fel de nemeritate ca şi cele prin care deja am trecut, totuşi, ca să evit imputările de încăpăţânare sau fire răuvoitoare, îi voi sa-tisface curiozitatea fiicei tale şi fie ca tăria sufletească cu care am răbdat multele nefericiri din viaţa mea trecută, să se dovedească pentru ea o lecţie pentru îndurarea celor care ar putea să i se întâmple ei.

Laura

SCRISOAREA a III-a

Laura pentru Marianne

Ca fiică a celei mai apropiate prietene, cred că eşti îndreptăţită să afli povestea mea nefericită, pe care mama ta a insistat de atâtea ori să ţi-o spun.

Tatăl meu a fost născut în Irlanda şi locuitor al Ţării Galilor, mama mea a fost fiica naturală a unui nobil scoţian şi a unei cântăreţe de operă italience, eu m-am născut în Spania şi mi-am primit educaţia într-o mănăstire din Franţa. Când am ajuns la al optsprezecelea an, am fost rechemată de părinţii mei sub acoperişul patern din Ţara Galilor. Conacul nostru era situat într-unul din cele mai romantice părţi ale Văii Uske. Chiar dacă farmecele mele sunt acum considerabil reduse şi oarecum ruinate de nenorocirile prin care am trecut, am fost frumoasă cândva. Dar oricât de încântătoare eram, graţiile persoanei mele erau cele mai mici dintre perfecţiunile mele. Eram dotată cu toate calităţile unei fete deosebite. Când eram în mănăstire, progresele mele întotdeauna depăşiseră lecţiile, realizările mele fuseseră mi-nunate pentru vârsta mea şi curând îmi depăşisem profesoarele.

În sufletul meu erau înscrise virtuţile care îl puteau împodobi; era întâlnirea dintre calităţile fizice şi cele spirituale.

O sensibilitate vibrant de vie pentru fiecare suferinţă a prietenelor, cunoştinţelor şi în mod deosebit a fiecărei suferinţe de-ale mele era singurul meu defect, dacă se poate numi defect! Vai! Cât de schimbată sunt acum! Chiar dacă într-adevăr, propriile mele nenorociri nu fac o impresie mai slabă asupra mea decât au făcut-o vreodată, totuşi, acum nu mai le pun la suflet şi pe cele ale altora. Realizările mele, de asemenea, încep să pălească – nu mai pot nici să cânt aşa de bine, nici să dansez aşa de graţios cum puteam odată şi am uitat de tot cadrilul cu figuri.

Adio,

Laura

SCRISOAREA a IV-a

Laura pentru Marianne

Vecinătăţile noastre erau mici, deoarece se reduceau doar la mama ta. Ea, probabil, deja ţi-a spus că, fiind părăsită de părinţii ei în circumnstanţe triste, se retră-sese în Ţara Galilor din motive economice. Acolo a început prietenia noastră. Isabel avea pe atunci douăzeci şi unu de ani. Chiar dacă era plăcută şi ca persoană şi ca maniere (asta să rămână între noi), ea nu poseda nici a suta parte a frumuseţii mele. Isabel văzuse lumea. Ea petrecuse doi ani la unul din cele mai bune pensioane din Londra, stătuse două săptămâni la Bath şi luase supeul într-o noapte în Southampton.

— Fereşte-te, Laura mea, îmi spunea deseori. Fereşte-te de vanităţile şi de dezmăţul trândav din metropola Angliei. Fereşte-te de luxurile fără însemnătate din Bath şi de peştele împuţit din Southampton.

— Vai! exclamam eu, cum să pot să evit acele rele la care nu voi fi expusă niciodată? Ce probabilitate este ca eu să gust vreodată din dezmăţurile Londrei, luxurile din Bath, sau peştele împuţit din Southampton? Eu, care sunt sortită să îmi risipesc zilele tinereţii şi frumuseţea într-o colibă umilă din Valea Uske.

Ah! cât de puţin mă gândeam eu că-mi era sortit atât de curând să părăsessc acea căsuţă intimă pentru plăcerile înşelătoare ale lumii.

Adio,

Laura

SCRISOAREA a V-a

Laura pentru Marianne

Într-o seară din decembrie, în timp ce tată, mama şi cu mine eram prinşi într-o conversaţie agreabilă în faţa căminului nostru, am fost deodată extrem de uimiţi, auzind o bătaie violentă la uşa căsuţei noastre rustice.

Tatăl meu a tresărit:

— Ce zgomot este acela, a spus el.

— Sună ca o bătaie grozavă la uşă, a răspuns mama mea.

— Chiar aşa! am strigat eu.

— Sunt de aceeaşi părere, a spus tatăl meu, pare să provină dintr-o violenţă neobişnuită, aplicată uşii noastre nevinovate.

— Da, am exclamat eu, nu pot să nu mă gândesc că este cineva care bate pentru a fi primit.

— Aceasta este altă chestiune, răspunse el. Nu trebuie să decidem cu ce motiv persoana bate, chiar dacă sunt parţial convins că CINEVA ciocăneşte la uşă...

A doua ciocănitură înspăimântătoare l-a întrerupt pe tatăl meu din vorbire şi oarecum ne-a alarmat pe mama mea şi pe mine.

— Nu am face mai bine să vedem cine este? a spus el. Servitorii sunt plecaţi.

— Cred că ar trebui, am răspuns eu.

— Fără îndoială, a adăugat tatăl meu.

— Mergem acum? a spus mama mea.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine, a răspuns el.

— Oh! Să nu mai pierdem timpul! am strigat eu.

O a treia ciocănitură, mai violentă decât primele, ne-a asaltat iarăşi urechile.

— Sunt sigură că este cineva la uşă, a spus mama mea.

— Cred că trebuie să fie, a răspuns tatăl meu.

— Mi se pare că s-au întors servitorii, am spus eu. Cred că o aud pe Mary intrând.

— Mă bucur de asta, strigă tatăl meu, pentru că de-abia aştept să aflu cine este.

Am avut dreptate în presupunerea mea, deoarece Mary, intrând imediat în cameră, ne-a informat că un tânăr domn

şi servitorul său erau la uşă, că se rătăciseră, le era foarte frig şi cereau permisiunea să se încălzească la focul nostru.

— Ai să-i primeşti? am întrebat eu.

— Ai ceva împotrivă, draga mea? a spus tatăl meu.

— Absolut nimic, a răspuns mama mea.

Mary, fără să aştepte alte ordine, a ieşit imediat din cameră şi s-a întors repede aducându-l pe cel mai plăcut şi amabil tânăr pe care-mi căzuseră ochii vreodată. Servitoarea s-a retras.

Sensibilitatea mea naturală fusese deja teribil de a-fectată de suferinţele necunoscutului nefericit şi de-abia l-am zărit, că am simţit că de el trebuie să depindă fericirea sau suferinţa vieţii mele viitoare.

Adio,

Laura

SCRISOAREA VI

Laura pentru Marianne

Nobilul tânăr ne-a informat că numele său era Lindsay - din motive personale îl voi ascunde, totuşi, sub cel de Talbot. Ne-a spus că era fiul unui baronet englez, că mama

lui nu mai era de muţi ani şi că avea o soră de înălţime medie.

— Tatăl meu, continuă el, este un mizerabil zgârcit şi profitor; doar unor prieteni deosebiţi, ca această dragă adunare, le-aş dezvălui astfel defectele lui. Virtuţile voastre, binevoitorul meu Polydore, ale tale dragă Claudia şi ale tale încântătoarea mea Laura, mă îndeamnă să vă încredinţez vouă, încrederea mea.

Noi ne-am înclinat.

— Tatăl meu, sedus de strălucirea falsă a averii şi pompa înşelătoare a titlului, a insistat să mă însor cu lady Dorothea. Nu, niciodată, am exclamat eu. Lady Dorothea este încântătoare şi atrăgătoare; nu îi prefer ei nici o altă femeie, dar aflaţi sir, că refuz să mă căsătoresc cu ea potri-vit dorinţelor dumneavoastră. Nu! Niciodată nu se va spune că m-am supus tatălui meu.

Cu toţii am admirat bărbăţia nobilă a răspunsului său. El a continuat.

— Sir Edward a fost surprins; probabil că nu se aşteptase ca voinţa lui să întâmpine o opoziţie atât de energică. ”De unde, Edward, în numele Cerului, a spus el, ai învăţat păsărească asta fără sens? Ai studiat romane, pe semne.” M-am simţit îndreptăţit să nu-i răspund, ar fi fost sub demnitatea mea! Am încălecat pe calul meu şi urmat de credinciosul meu William am pornit spre mătuşile mele. Casa tatălui meu este situată în Bedfordshire, a mătuşilor mele în Middlesex şi chiar dacă mă laud că sunt expert în geografie, nu ştiu cum s-a întâmplat, dar m-am pomenit intrând în această frumoasă vale, din sudul Ţării Galilor, când eu mă aşteptam să fi ajuns la mătuşile mele. După

ce am rătăcit un timp pe malurile lui Uske, fără să ştiu încotro să o apuc, am început să-mi plâng crudul destin, în cea mai amară şi pate-tică manieră. Acum se făcuse întuneric, nici o singură stea nu era să-mi îndrepte paşii şi nu ştiu ce mi s-ar fi putut întâmpla, dacă nu aş fi zărit, în cele din urmă, prin întunericul profund care mă înconjura, o lumină îndepărtată, care, când m-am apropiat, am descoperit că era strălucirea voioasă a focului vostru. Silit de împletirea de nenorociri sub care mă aflam, adică teama, frigul şi foamea, nu am ezitat să cer să fiu pri-mit, ceea ce în cele din urmă am obţinut, iar acum adorabila mea Laura, continuă luându-mi mâna, când pot spera să primesc acea răsplată a tuturor suferinţelor prin care am trecut din dragoste pentru tine, la care am aspirat întotdeauna? Oh! Când mă vei răsplăti cu tine însăţi?

— Chiar în această clipă, dragule şi bunule Edward, am răspuns eu. Am fost imediat uniţi de tatăl meu care, chiar dacă nu fusese hirotonisit, era totuşi un om al Bisericii.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a VII-a

Laura pentru Marianne

Am rămas doar câteva zile, după căsătoria noastră, în Valea Uske. După ce mi-am luat un afectuos rămas-bun de la tatăl meu, mama mea şi Isabel, l-am însoţit pe Edward

la mătuşa lui în Middlesex. Philippa ne-a primit pe amândoi cu toate manifestările dragostei afectuoase. Sosirea mea a fost într-adevăr o surpriză cât se poate de agreabilă pentru ea, deoarece nu numai că era total neştiutoare privind căsătoria mea cu nepotul ei, dar nu avusese niciodată nici cea mai mică idee că exista pe lume o astfel de persoană.

Augusta, sora lui Edward, era în vizită la ea când am ajuns noi. Am descoperit că era exact cum o descrisese fratele ei: de talie medie. Ea m-a primit cu aceeaşi surprindere, deşi nu cu aceeaşi cordialitate ca Philippa. Avea o răceală dezagreabilă şi o rezervă neplăcută faţă de mine, care era în aceeaşi măsură neliniştitoare şi neaşteptată. Nici un fel de sensibilitate interesantă sau simpatie binevoitoare în manierele ei când ne-am cunoscut, care ar fi trebuit să distingă întâlnirea noastră. Vorbirea ei nu era nici caldă, nici afectuoasă, expresiile ei de consideraţie nu erau nici animate, nici cordiale; braţele ei nu erau deschise să mă primească în inima ei, chiar dacă ale mele erau întinse ca să o strângă lângă mine.

O scurtă conversaţie între Augusta şi fratele ei, pe care am surprins-o în mod accidental, mi-a mărit antipatia faţă de ea şi m-a convins că inima ei nu era formată pentru legături blânde de dragoste, după cum nu era pentru relaţia scumpă a prieteniei.

— Dar crezi că tata va fi împăcat cu această legătură imprudentă? a spus Augusta.

— Augusta, a răspuns nobilul tânăr, credeam că ai o părere mai bună despre mine, decât să-ţi închipui că mă voi degrada în mod atât de umilitor ca să iau în consideraţie acordul tatălui meu în vreuna din problemele de însemnătate pentru mine. Spune-mi, Augusta, cu

sinceritate, m-ai văzut vreodată consultându-l sau urmându-i sfaturile în cel mai neînsemnat amănunt de la vârsta de cincisprezece ani?

— Edward, a răspuns ea, eşti cu siguranţă prea sfidător în lauda ta. Doar de la cincisprezece ani! Dragul meu frate, de când aveai cinci ani, n-ai contribuit vreodată în mod voit la mulţumirea tatălui tău. Dar totuşi, încă nu am scăpat de teama că vei fi în curând obligat să te umileşti căutând sprijin pentru soţia ta la generozitatea lui sir Edward.

— Niciodată, niciodată, Augusta, nu mă voi înjosi astfel, a spus Edward. Sprijin! Ce fel de sprijin va avea nevoie Laura, pe care îl poate primi din partea lui?

— Doar pe acel foarte nesemnificativ al hranei şi băuturii, a răspuns ea.

— Hrană şi băutură! a răspuns soţul meu în cea mai nobilă şi dispreţuitoare manieră. Prin urmare, tu îţi închipui că nu există alt sprijin pentru o minte superioară, ca a Laurei mele, decât folosirea inferioară şi nedelicată a mâncatului şi băutului?

— Nici unul de care să ştiu, la fel de eficace, replică Augusta.

— Tu nu ai simţit niciodată plăcutele chinuri ale dragostei, Augusta? răspunse Edward al meu. Gusturilor tale meschine li se pare imposibil să existi numai cu dragoste? Nu poţi concepe luxul traiului în fiecare suferinţă, pe care sărăcia o poate provoca, cu obiectul celei mai tandre afecţiuni a ta?

— Eşti prea ridicol, a spus Augusta, să discut cu tine; poate că totuşi, cu timpul, vei fi convins că...

Aici am fost împiedicată să mai aud restul discursului ei, din cauza sosirii unei femei tinere foarte frumoase, care a fost poftită în camera la uşa căreia ascultasem eu. Auzind că e anunţată cu numele de lady Dorothea, mi-am părăsit imediat locul şi am urmat-o în salon, deoarece îmi aminteam bine că ea era doamna propusă ca soţie pentru Edward al meu de nemilosul baronet.

Chiar dacă vizita lui lady Dorothea era la Philippa şi Augusta, totuşi am câteva motive să-mi închipui că, aflând despre căsătoria şi sosirea lui Edward, să mă vadă pe mine era motivul principal.

Curând am observat că, deşi era încântătoare şi elegantă ca persoană, deşi era degajată şi politicoasă în comportament, făcea parte din acel ordin inferior de fiinţe, în ceea ce priveşte sentimentele delicate, tandre, din care una era Augusta.

A rămas doar o jumătate de oră şi în cursul vizitei ei nu mi-a încredinţat nici unul din gândurile ei secrete, nici nu mi-a cerut mie să-i încredinţez ei, vreunul de-al meu. Îţi vei închipui cu uşurinţă, draga mea Marianne, că nu puteam simţi vreo afecţiune arzătoare sau vreun ataşament foarte sincer faţă de lady Dorothea.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a VIII-a

Laura pentru Marianne

Lady Dorothea nu ne părăsise de multă vreme, când un alt vizitator la fel de neaşteptat a fost anunţat. Era sir Edward care, informat de către Augusta despre căsătoria fratelui ei, a venit, fără îndoială, să-l certe că a îndrăznit să se însoare cu mine fără aprobarea lui. Dar Edward, prevăzându-i planurile, l-a înfruntat cu tărie sufletească, imediat ce a intrat în cameră, adresându-i-se astfel:

— Sir Edward, cunosc motivul călătoriei dumnea-voastră aici. Aţi venit să-mi reproşaţi căsătoria cu Laura mea, fără consimţământul dumneavoastră. Sir, eu mă mândresc cu acest act. Este cea mai mare laudă că mi-am atras neplăcerea tatălui meu!

Astfel spunând, m-a luat de mână şi în timp ce sir Edward, Philippa şi Augusta, fără îndoială, reflectau cu admiraţie la bravura lui nedomolită, m-a condus din salon spre trăsura tatălui său, care rămăsese la uşă şi cu care imediat am fost transportaţi departe de urmărirea lui sir Edward.

Vizitiul primise de la început ordin să urmeze doar drumul spre Londra. Imediat, i-am ordonat să meargă spre M----, reşedinţa celui mai bun prieten de-al lui Edward, care era la o distanţă de doar câteva mile.

La M---— am sosit în câteva ore şi, spunându-ne numele, am fost imediat primiţi de Sophia, soţia prietenului lui Edward. După ce rămăsesem timp de trei săptămâni fără o prietenă adevărată (căci astfel o numesc pe mama ta)

închipuie-ţi entuziasmul meu să zăresc una, cea mai demnă, cu adevărat, de acest nume. Sophia era mai degrabă peste talia medie, cât se poate de elegant modelată. O paloare de-licată se întindea peste trăsăturile ei încântătoare, dar îi mărea frumuseţea. Era cu totul sensibilitate şi sentiment. Ne-am aruncat una în braţele celeilalte şi după ce am schimbat jurăminte de prietenie pentru tot restul vieţii, imediat ne-am dezvăluit una alteia cele mai ascunse secrete ale inimilor noastre. Am fost întrerupte din încântătoarea preocupare de intrarea lui Augustus, prietenul lui Edward, cere tocmai se întorsese dintr-o plimbare solitară.

Niciodată nu am văzut o scenă atât de plină de afecţiune ca întâlnirea lui Edward cu Augustus.

— Viaţa mea! Sufletul meu! a exclamat cel dintâi.

— Îngerul meu adorabil! a răspuns cel din urmă, aruncându-se unul în braţele celuilalt.

Era prea patetic pentru sentimentele Sophiei şi ale mele. Am leşinat una după alta pe o canapea.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a IX-a

De la aceeaşi pentru aceeaşi

Către sfârşitul zilei am primit următoarea scrisoare de la Philippa:

”Sir Edward este extrem de mâniat de plecarea voastră; a luat-o pe Augusta înapoi în Bedfordshire. Oricât de mult aş dori să mă bucur de societatea voastră încântătoare, nu mă pot hotărî să vă smulg din aceea a unor prieteni atât de dragi şi merituoşi. Când vizita voastră la ei este încheiată, sper că vă veţi întoarce în braţele voastrei

Philippa.”

Am trimis un răspuns acestei note afectuoase şi după ce i-am mulţumit pentru invitaţia ei amabilă, am asigurat-o că vom profita cu plăcere de ea, oricând nu vom mai avea alt loc unde să ne ducem. Chiar dacă nimic nu putea, pentru altă fiinţă raţională, să pară mai satisfăcător, decât un asemenea răspuns plin de recunoştinţă la invitaţia ei, totuşi nu ştiu cum se face, dar ea era, cu siguranţă, suficient de capricioasă ca să fie nemulţumită de comportamentul nostru, la câteva săptămâni după aceea, fie ca să se răzbune pe comportarea noastră, fie ca să-şi uşureze singurătatea, s-a căsătorit cu un vânător de zestre tânăr şi analfabet. Acest pas imprudent (chiar dacă eram conştienţi că ne va văduvi probabil de averea pe care Philippa ne învăţase, de atâtea ori, să o aşteptăm) nu a putut să smulgă din partea minţilor noastre exaltate nici măcar un oftat; totuşi, temători că s-ar putea dovedi o sursă de suferinţă nesfârşită pentru mireasa amăgită, sensibilitatea noastră a fost extrem de afectată când am fost informaţi despre eveniment. Implorările drăgăstoase ale lui Augustus şi ale Sophiei ca să considerăm pentru totdeauna casa lor drept căminul nostru, ne-au convins repede să nu-i mai părăsim. În societatea lui Edward al meu şi a acestei perechi înţelegătoare, am petrecut cele

mai fericite momente din viaţa mea; timpul nostru trecea în cel mai încântător mod, în declaraţii solemne de prietenie şi în jurăminte de dragoste credincioasă. Eram în siguranţă că nu vom fi deranjaţi de vizitatori nepoftiţi şi dezagreabili, întrucât Augustus şi Sophia, când se instalaseră acolo, avuseseră grijă să le informeze pe familiile vecine că, întrucât fericirea lor se centra cu totul şi cu totul în ei înşişi, nu doreau alt fel societate. Dar vai! Draga mea Marianne, astfel de fericire precum cea de care m-am bucurat era prea perfectă ca să dureze. O lovitură cât se poate de dură şi neaşteptată ne-a distrus dintr-odată orice bucurie. Convinsă aşa cum trebuie să fii de ceea ce ţi-am spus în legătură cu Augustus şi Sophia, că nu puteau fi un cuplu mai fericit, nu trebuie, îmi închipui, să te mai informez că unirea lor fusese contrară do-rinţelor părinţilor lor prea severi, care în zadar se siliseră cu perseverenţă încăpăţânată să-i forţeze la căsătorii cu persoane nesuferite; dar ei cu o tărie sufletească demnă de a fi relatată şi admirată, ei amândoi, în mod constant, refuzaseră să se supună unei asemenea puteri despotice.

După ce s-au eliberat în mod atât de nobil de cătuşele autorităţii părinteşti, printr-o căsătorie clandestină, erau hotărâţi să nu piardă buna părere pe care o obţinuseră în lume, prin acceptarea unor propuneri de reconciliere care le-ar fi putut fi oferite de către taţii lor; la această încercare a independenţei lor nobile totuşi nu fuse-seră niciodată puşi.

Erau căsătoriţi doar de câteva luni, când a început vizita noastră la ei, în timpul cărora au fost susţinuţi din plin de o sumă de bani însemnată pe care Augustus o subtilizase cu graţie din biroul crudului său tată, cu câteva zile înainte de unirea lui cu Sophia.

La sosirea noastră cheltuielile lor au fost conside-rabil mărite, chiar dacă mijloacele lor de vieţuire erau aproa-pe topite. Dar ei, fiinţe generoase, n-au stat să reflecteze o clipă asupra epuizării lor pecuniare şi ar fi roşit la ideea de a-şi plăti datoriile. Vai! care a fost răsplata lor pentru un comportament atât de dezinteresat! Frumosul Augustus a fost arestat şi noi toţi am fost ruinaţi. O astfel de faptă perfidă îţi va şoca firea blândă, scumpa mea Marianne, la fel cum a afectat simţirtea delicată a lui Edward, a Sophiei, a Laurei tale şi a lui Augustus însuşi. Ca să completeze o asemenea barbarie, am fost informaţi că vânzarea casei va avea loc în scurt timp. Ah! ce am fi putut să facem în afară de ceea ce am făcut! Am oftat şi am leşinat pe canapea.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a X-a

Laura, în continuare

Când ne-am revenit oarecum din tulburarea copleşi-toare a suferinţei noastre, Edward ne-a cerut să ne consultăm în legătură cu ceea ce era cel mai prudent pas pe care să-l facem în situaţia noastră nefericită, în timp ce el s-a dus la prietenul său întemniţat, să-l încurajeze referitor la nenorocirile lui. Am promis că aşa vom face, iar el a pornit în călătoria lui spre oraş. În timpul absenţei lui, i-am îndeplinit voia cu credinţă şi în urma unei mature

deliberări, în cele din urmă, am căzut de acord că cel mai bun lucru era să părăsim casa, a cărei posesie ne aşteptam în fiecare clipă să fie luată de către ofiţerii Justiţiei. Am aşteptat cu cea mai mare nerăbdare întoarcerea lui Edward pentru a-i împărtăşi hotărârea noastră. Dar nici un Edward nu a apărut. În zadar am numărat clipele absenţei lui, în zadar am plâns, în zadar am oftat, nici un Edward nu s-a întors. Aceasta era o lovitură prea crudă, prea neaşteptată pentru sensibilitatea noastră, nu am putut să o suportăm, am putut doar să leşinăm. În cele din urmă, strângându-mi toată vlaga pe care mai eram stăpâ-nă, m-am ridicat şi după ce am împachetat câteva veşminte necesare pentru Sophia şi pentru mine, am târât-o la o trăsură pe care o chemasem şi imediat am pornit spre Londra. Întrucât arestul lui Augustus se afla la douăsprezece mile de oraş, nu a durat mult până ce-am ajuns acolo şi de-abia am intrat în Holboun că, lăsând în jos unul din geamurile din faţă, am întrebat pe fiecare persoană ce părea decentă pe lângă care treceam dacă îl văzuse pe Edward al meu?

Dar fiindcă mergeam prea repede ca să le permitem să răspundă la întrebările mele repetate, am obţinut puţine, dacă nu chiar nici o informaţie în legătură cu el.

— Unde să merg? a întrebat vizitiul.

— La Newgate, am răspuns eu, ca să-l vedem pe Augustus.

— Oh! nu, nu, a exclamat Sophia, nu pot să merg la Newgate; nu voi fi în stare să suport să-l văd pe Augustus al meu într-o detenţie atât de crudă, sentimentele mele sunt suficient de şocate de povestea suferinţei lui, dar dacă îl zăresc mă va copleşi durerea.

Întrucât eram perfect de acord cu ea în justeţea sentimentelor ei, trăsural a fost imediat îndreptată să se întoarcă în provincie. Probabil că ai fost oarecum surprinsă, scumpa mea Marianne, că în suferinţa pe care am îndurat-o atunci, lipsită de orice sprijin şi fără să am un adăpost, nu mi-am amintit nici măcar o dată pe tatăl şi mama mea, sau conacul nostru din Valea Uske. Ca să explic această aparentă uitare trebuie să te informez despre o circumstanţă tragică legată de ei, pe care încă nu am menţionat-o. Moartea Părinţilor mei la câteva săptămâni după plecarea mea este circumstanţa la care fac aluzie. Prin decesul lor, eu am devenit moştenitoarea lor. Dar vai! Casa nu fusese niciodată a lor şi averea lor fusese doar o rentă pe durata vieţii lor. Astfel este nedreptatea acestei lumi! La mama ta m-aş fi întors cu plăcere, aş fi fost fericită să i-o prezint pe încântătoarea mea Sophia şi mi-aş fi petrecut cu veselie restul vieţii în draga ei societate în Valea Uske, dacă nu ar fi intervenit un obstacol în îndeplinirea unui plan atât de agreabil, care a fost căsătoria şi plecarea mamei tale într-un colţ îndepărtat al Irlandei.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA XI

Laura, în continuare

— Am o rudă în Scoţia, mi-a spus Sophia după ce am plecat din Londra, care sunt sigură că nu va ezita să mă primească.

— Să-i cer vizitiului să ne ducă acolo? am întrebat, dar imediat, revenindu-mi, am exclamat, vai, mă tem că va fi o călătorie prea lungă pentru cai.

Nedorind totuşi să abuzez de rezistenţa şi abilităţile cailor, m-am sfătuit cu vizitiul, care era întru totul de acord cu mine în legătură cu această chestiune. Prin umare ne-am hotărât să schimbăm caii în următorul oraş şi să călătorim cu trăsura pentru tot restul drumului. Când am ajuns la ultimul han la care trebuia să ne oprim, doar câteva mile de casa rudei Sophiei, nedorind să venim nepoftite, neaşteptate şi pe negândite, i-am scris un bilet foarte elegant şi bine compus, care conţinea o descriere a situaţiei noastre nevoiaşe şi triste, precum şi intenţia noastră de a petrece câteva luni în Scoţia. Imediat ce am trimis această scrisoare, ne-am pregătit imediat să o urmăm în persoană şi urcam în trăsură cu acel scop, când atenţia noastră a fost atrasă de intrarea unei trăsuri cu blazon şi patru cai în curtea hanului. Un domn considerabil avansat în ani a coborât din ea. La prima sa înfăţişare sensibilitatea mea a fost tulburată şi după ce m-am uitat la el pentru a doua oară, o simpatie instinctivă mi-a şoptit inimii, că el era bunicul meu. Convinsă că nu puteam să greşesc în presupunerea mea, am sărit imediat din trăsura în care tocmai mă urcasem şi urmându-l pe venerabilul necunoscut în camera în care fusese dus, m-am aruncat în genunchi în faţa lui şi l-am rugat stăruitor să mă recunoască drept nepoata lui. El tresări şi, examinându-mi cu atenţie trăsăturile, mă ridică de la pământ şi aruncându-şi braţele sale de bunic în jurul gâtului meu, exclamă:

— Să te recunosc! Da, dragă asemănare a Laurinei mele şi a fiicei Laurinei, dulce imagine a Claudiei mele şi a mamei Claudiei mele, te recunosc pe tine ca fiica uneia şi nepoata celeilalte.

În timp ce mă îmbrăţişa astfel cu tandreţe, Sophia uimită de plecarea mea grăbită, a intrat în cameră în căutarea mea. De-abia îi căzuseră ochii asupra venerabilului pair, că el exclamă cu toate semnele de uimire:

— Altă nepoată! Da, da, văd că tu eşti fiica fetei mai mari a Laurinei mele; asemănarea ta cu frumoasa Matilda o dovedeşte suficient.

— Oh! răspunse Sophia, când v-am zărit prima oară instinctul naturii mi-a şoptit că eram într-un fel înrudiţi. Dar chiar bunic, nu mă aşteptam să-mi fiţi.

El a cuprins-o în braţe şi în timp ce ei se îmbrăţişau cu tandreţe, uşa camerei s-a deschis şi un tânăr cât se poate de frumos a apărut. Zărindu-l, lordul St. Clair tresări şi, retrăgându-se câţiva paşi, cu braţele ridicate, spuse:

— Încă un nepot! Ce fericire neaşteptată! Să des-copăr în spaţiul a trei minute atât de mulţi din descendenţii mei! Acesta sunt sigur că este Philander, fiul celei de-a treia fete a Laurinei mele, blânda Bertha; lipseşte doar prezenţa lui Gustavus, pentru a completa reunirea nepoţilor Laurinei mele.

— Şi iată-l, a spus un tânăr graţios, care a intrat imediat în cameră. Iată-l pe Gustavus pe care doriţi să-l vedeţi. Eu sunt fiul Agathei, a patra şi cea mai mică fiică a Laurinei şi a dumneavoastră.

— Văd că eşti într-adevăr, răspunse lordul St. Clair. Dar spune-mi, continuă privind plin de teamă spre uşă, spune-mi, mai am şi alţi nepoţi aici?

— Nici unul, domnule.

— Atunci să mă îngrijesc de voi fără întârziere. Iată, patru bancnote de cincizeci de lire fiecare. Luaţi-le şi aminti-ţi-vă că mi-am făcut datoria de bunic.

Imediat părăsi camera şi după aceea hanul.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a XII-a

Laura, în continuare

Îţi poţi închipui cât am fost de surprinse de plecarea bruscă a lui lord St. Clair.

— Bunic meschin! a exclamat Sophia.

— Bunic nedemn! am spus eu şi instantaneu am leşinat una în braţele celeilalte.

Cât de mult timp am rămas în această stare nu ştiu, dar când ne-am revenit, ne-am pomenit singure, fără Gustavus, Philander sau bancnote. În timp ce ne deplângeam soarta nenorocită, uşa camerei s-a deschis şi a fost

anunţat M’Donald. El era vărul Sophiei. Graba cu care a venit în sprijinul nostru atât de repede după primirea biletului nostru spunea aşa de multe în favoarea lui, încât nu am ezitat să îl declar de la prima vedere, un prieten apropiat şi înţelegător. Vai! prea puţin merita numele, pentru că deşi a spus că era foarte preocupat de nenorocirile noastre, totuşi, din propriile declaraţii se părea că aflarea lor nu-i smulsese nici măcar un oftat, nici nu-l făcuse să arunce un blestem asupra stelelor noastre potrivnice. El i-a spus Sophiei că fiica lui aştepta nerăbdătoare întoarcerea lui împreună cu ea la M’Donald Hall şi că, fiind prietena verişoarei lui ar fi fericit să mă găzduiască şi pe mine acolo, de asemenea. Prin urmare, am mers la M’Donald Hall şi am fost primite cu multă simpatie de Janetta, fiica lui M’Donald şi stăpâna conacului. Janetta avea pe atunci doar cincisprezece ani, din fire binedispusă, dăruită cu o inimă simţitoare şi înţelegătoare. Ea ar fi putut, dacă aceste calităţi prietenoase ar fi fost corect încurajate, să fie o bijuterie a naturii umane, dar, din nefericire, tatăl ei nu poseda un suflet suficient de înflăcărat ca să admire o fire atât de promiţătoare şi se străduise prin orice mijloace aflate în puterea lui să-i frâneze independenţa. De fapt, el nimicise într-atâta nobila avântare naturală a inimii ei, încât îi impusese să accepte măritişul cu un tânăr recomandat de el. Ei urmau să se căsătorească peste câteva luni şi Graham se afla în casă când am sosit noi. Am văzut curând ascunzişurile caracterului său. Era chiar genul de bărbat care era de aşteptat să fie ales de către M’Donald. Se spunea că este cumpătat, bine informat şi agreabil; noi nu am pretins să judecăm asemenea nimicuri, dar întrucât eram convinse că nu avea suflet, că nu citise niciodată ”Suferinţele lui Werther” şi că părul său avea o apropiere cam mare de roşcat, eram sigure că Janetta nu putea simţi

nici o afecţiune faţă de el sau, cel puţin, că nu ar trebui să simtă nici una. Însăşi circumstanţa că el era alegerea tatălui ei, îi era atât de defavorabilă, încât ea însăşi ar fi trebuit să fie un motiv în ochii Janettei ca să-l respingă. Aceste observaţii am decis să i le prezentăm în lumina potrivită şi nu ne îndoiam că vom întâmpina succesul aşteptat de la cineva cu o fire naturală atât de receptivă, ale cărei erori în acea chestiune apăruseră doar dintr-o lipsă de încredere în propria ei opinie şi a unui dispreţ pe măsură pentru tatăl ei. Am descoperit că ea era, întruchiparea celor mai fierbinţi speranţe ale noastre, pentru că nu am avut nici o dificultate să o convingem că era anormal ca ea să îl iubească pe Graham şi că era datoria ei să nu se supună tatălui ei; singurul lucru la care părea să ezite a fost afirmaţia noastră că ea trebuie să se ataşeze de o altă persoană. Pentru un timp, ea a continuat să declare că nu cunoştea nici un alt tânăr pentru care să aibă cea mai mică afecţiune, dar după ce i-am explicat imposibilitatea acestui lucru ea a fost de acord că-i plăcea de căpitanul M’Kenrie mai mult decât de oricine altcineva cunoscut. Această mărturisire ne-a mulţumit şi după ce a enumerat calităţile deosebite ale lui M’Kenrie şi am asigurat-o că era grozav de îndrăgostită de el, am dorit să ştim dacă el îşi declarase în vreun fel afecţiunea pentru ea.

— În afară de faptul că nu şi-a declarat-o niciodată, nu am nici un motiv să îmi închipui că a simţit ceva faţă de mine, a spus Janetta.

— Că te adoră cu siguranţă, a răspuns Sophia, nu poate fi nici o îndoială. Ataşamentul trebuie să fie reciproc. Te-a privit vreodată cu admiraţie, ţi-a strâns mâna cu tandreţe, a scăpat o lacrimă involuntară, şi a părăsit brusc ca-mera?

— Niciodată, a răspuns ea, pe cât îmi aduc aminte; întotdeauna a părăsit camera, când s-a încheiat vizita, dar niciodată nu a plecat brusc sau fără să facă o plecăciune.

— Într-adevăr, scumpa mea, am spus eu, trebuie că greşeşti, pentru că este absolut imposibil ca el să nu te fi părăsit vreodată în confuzie, disperare şi grabă. Gândeşte-te doar o clipă, Janetta, şi trebuie să fii convinsă de absurditatea presupunerii că el ar fi putut să facă o plecăciune sau să se comporte ca o fiinţă obişnuită, în absolut toate momentele.

După ce am stabilit acest punct, spre mulţumirea noastră, următorul pe care l-am luat în considerare a fost să stabilim cum să-l informăm pe M’Kenrie despre părerea favo-rabilă pe care o avea Janetta despre el În cele din urmă ne-am hotărât să i-o aducem la cunoştinţă printr-o scrisoare anonimă pe care Sophia a conceput-o astfel:

”Oh! Fericit iubit al frumoasei Janetta, oh! plăcut posesor al inimii ei, a cărei mână este destinată altuia, de ce întârzii astfel mărturisirea iubirii tale faţă de plăcutul obiect al ei? Oh! Gândeşte-te că doar câteva săptămâni vor pune dintr-odată capăt oricărei speranţe luminoase pe care o întreţii, prin nefericita unire dintre victima nenorocită a asprimii tatălui ei cu nesuferitul Graham.

Vai! De ce contribui în mod atât de laş la suferinţa previzibilă a ei şi a ta întârziind să comunici acel plan care, fără îndoială, a pus de mult stăpâire pe imaginaţia ta? O căsătorie secretă va asigura într-o clipă fericirea amândurora.”

Timidul M’Kenrie, a cărui modestie, după cum ne-a asigurat după aceea, fusese singurul motiv pentru care

ascunsese de atâta timp ardoarea afecţiunii sale pentru Janetta, primind acest bilet, a zburat purtat pe aripile dragostei spre M’Donald Hall şi şi-a pledat ataşamentul cu atâta forţă celei care i-l inspira, încât după încă vreo câteva întâlniri, Sophia şi eu am simţit satisfacţia de a-i vedea plecând spre Gretna-Green, pe care au ales-o pentru celebrarea nunţii lor, preferată oricărui alt loc chiar dacă se afla la o distanţă considerabilă faţă de M’Donald Hall.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a XIII-a

Laura, în continuare

Plecaseră de vreo două ore, înainte ca M’Donald sau Graham să simtă vreo suspiciune. Şi probabil că nu ar fi bă-nuit nimic, dacă nu ar fi fost un mic incident. Întâmplându-se ca Sophia să deschidă într-o zi un sertar privat al bibliotecii lui M’Donald cu una din propriile ei chei, a descoperit că era locul în care el îşi păstra hârtiile importante şi printre ele câteva bancnote într-o sumă considerabilă. Mi-a împărtăşit această descoperire şi după ce am căzut de acord împreună că ar fi o purtare potrivită faţă de un nenorocit atât de neînduplecat să îl lăsăm fără bani, probabil câştigaţi pe căi necinstite, ne-am hotărât ca data următoare când vreuna din noi va trece pe acolo, să luăm una sau mai multe bancnote din sertar. Acest plan

bine intenţionat fusese executat cu succes deseori, dar vai! chiar în ziua fugii Janettei, în timp ce Sophia muta liniştită a cincea bancnotă din sertar în poşeta ei, a fost brusc întreruptă în cea mai neprevăzută modalitate din ocupaţia ei de intrarea lui M’Donald, într-o manieră abruptă şi grăbită. Sophia (a cărei delicateţe naturală câştiga întotdeauna, dar fiind capabilă ca la ocazii deosebite să-şi asume demnitatea sexului ei) şi-a luat imediat cea mai încruntată înfăţişare şi, aruncându-i o privire supărată vinovatului nepof-belly, l-a întrebat pe un ton arogant al vocii, pentru ce singurătatea ei era invadată cu asemenea insolenţă? Fără să roşească, M’Donald, neîncercând nici măcar să se disculpe de crima de care era acuzat, în mod egoist şi-a propus să îi reproşeze Sophiei că îl jefuia în mod ruşinos de banii săi... Demnitatea Sophiei a fost rănită:

— Ticălosule, a exclamat ea, punând la loc, în grabă, bancnota în sertar, cum îndrăzneşti să mă acuzi de o asemenea faptă, a cărei simplă idee mă face să roşesc?

Ticălosul însă nu a fost convins şi a continuat să îi facă reproşuri Sophiei, care era în mod clar ofensată de un limbaj atât de grosolan, încât în cele din urmă a provocat atât de mult blândeţea delicată a naturii ei, astfel că s-a răzbunat pe el, informându-l de fuga Janettei şi de rolul activ pe care îl avusesem amândouă în această chestiune. La acest mo-ment al certei am intrat în bibliotecă şi poţi să îţi închipui că am fost ofensată la fel ca Sophia de acuzaţiile răuvoitorului M’Donald cel demn de dispreţ.

— Infamule! am strigat eu. Cum poţi să continui fără oprire să murdăreşti reputaţia unei persoane fără pată? Cum de nu suspectezi şi nevinovăţia mea la fel de bine?

— Stai liniştită doamnă, a răspuns el, o suspectez şi prin urmare trebuie să vă poftesc pe amândouă să părăsiţi această casă în mai puţin de jumătate de oră.

— Plecăm de bunăvoie, a răspuns Sophia, inimile noastre te detestă de mult şi nimic în afară de prietenia noastră pentru fiica ta nu ne-ar fi putut convinge să rămânem atât de mult sub acoperişul tău.

— Prietenia voastră pentru fiica mea a fost, într-adevăr, exercitată în cel mai puternic mod, aruncând-o în braţele unui vânător de zestre lipsit de principii, răspunse el.

— Da, am exclamat eu, în mijlocul tuturor suferinţelor, ne vom consola să reflectăm la acest unic act de prietenie faţă de Janetta, că astfel am răsplătit orice fel de obligaţie pe care am primit-o din partea tatălui ei.

— Trebuie să fie, într-adevăr, o reflecţie cât se poate de mulţumitoarre pentru minţile voastre exaltate, a spus el.

Imediat ce ne-am împachetat garderoba şi lucrurile de valoare, am părăsit M’Donald Hall şi, după ce am mers cam o milă şi jumătate, ne-am aşezat lângă un pârâu clar şi limpede să ne odihnim bietele picioare. Locul era potrivit meditaţiei. O dum-bravă de ulmi înalţi şi rămuroşi ne adăpostea la est. În faţa noastră curgea pârâul murmurător şi în spatele nostru se vedea bariera drumului. Ne aflam într-o stare potrivită contemplaţiei şi într-un loc atât de încântător. O tăcere care domnea de ceva vreme între noi a fost în cele din urmă întreruptă de mine spunând:

— Ce peisaj încântător! Vai de ce nu sunt Edward şi Augustus aici să se bucure de frumuseţile lui cu noi?

— Ah! Mult-iubita mea Laura, strigă Sophia, fie-ţi milă de mine şi nu-mi mai aduce aminte de situaţia disperată a soţului meu întemniţat. Vai, ce n-aş da să aflu soarta lui Augustus al meu! Să ştiu dacă mai este în Newgate, sau dacă a fost spânzurat deja. Dar niciodată nu voi fi stare să-mi stăpânesc într-atâta emoţia ca să întreb despre el. Oh! Te implor, să nu mai aud niciodată numele lui mult-iubit repetat. Mă afectează profund. Nu suport să-l aud menţionat, îmi răneşte sentimentele.

— Scuză-mă, Sophia mea, dacă te-am tulburat fără să vreau, am răspuns eu, schimbând apoi conversaţia, am invitat-o să admire măreţia ulmilor care ne adăposteau de zefirul de est.

— Vai! Laura mea, reluă ea, evită un subiect atât de melancolic, te implor. Nu-mi mai răni sensibilitatea cu observaţii despre acei ulmi. Ei îmi reamintesc de Augustus. El era ca ei, înalt, voinic, avea acea grandoare nobilă pe care o admiri tu la ei.

Am rămas tăcută, de teamă ca nu cumva s-o mai fac să sufere fără voie, deschizând alt subiect de conversaţie care putea să-i reamintească de Augustus.

— De ce nu vorbeşti, Laura mea? a spus ea după o scurtă pauză, nu pot să suport această tăcere, nu trebuie să mă laşi cu gândurile mele; întotdeauna se îndreaptă spre Augustus.

— Ce cer frumos! am spus eu. Cât de încântător este azurul brăzdat de dungile norilor!

— Oh! Laura mea, răspunse ea cu privire fugară spre cer, nu mă tortura astfel atrăgându-mi atenţia asupra jachetei

lui Augustus al meu, din satin albastru cu dungi albe! Din milă pentru prietena ta nenorocită evită un subiect atât de chinuitor.

Ce puteam să fac? Sentimentele Sophiei erau în acel moment atât de insuportabile şi iubirea pe care o simţea pentru Augustus atât de vie că nu am avut puterea să încep alt subiect, pur şi simplu temându-mă ca fără voie, să nu-i stârnesc alte gânduri dureroase despre soţul ei. Totuşi, ar fi fost crud să rămân tăcută; ea mă implorase să vorbesc.

Din această dilemă am fost scoasă într-un mod fericit de un accident care a fost răsturnarea unui faeton, pe drumul care şerpuia în spatele nostru. A fost un accident cât se poate de binevenit, deoarece i-a îndepărtat Sophiei atenţia de la melancolia în care se cufundase până atunci. Ne-am părăsit imediat locurile şi am alergat în ajutorul ajutorul acelora care se aflaseră până atunci într-o postură atât de mândră, într-un faeton înalt, după modă, dar care acum zăceau pe jos, întinşi în praf.

— Ce subiect amplu de reflecţie asupra bucuriilor nesigure ale vieţii, nu-i aşa? i-am spus eu Sophiei în timp ce ne grăbeam spre câmpul acţiunii.

Ea nu a avut timp să-mi răspundă, deoarece toată atenţia îi era îndreptată spre spectacolul din faţa noastră. Doi domni înveşmântaţi cât se poate de elegant, dar tăvălindu-se în propriul sânge, a fost primul lucru care ne-a izbit ochii. Ne-am apropiat - ei erau Edward şi Augustus. Da, scumpa mea Marianne, erau soţii noştri. Sophia a ţipat şi a leşinat, iar eu am ţipat şi am înnebunit imediat. Am rămas astfel lipsite de simţuri câteva minute şi recăpătându-le, le-am pierdut din nou. Timp de o oră şi un

sfert am continuat în această situaţie nefericită: Sophia leşinând la fiecare minut şi eu înne-bunind la fel de des. În cele din urmă, un geamăt din partea nefericitului Edward (era singurul care părea să fie în viaţă) ne-a readus în simţiri. Dacă, într-adevăr, ne-am fi închipuit că vreunul din ei mai trăia, ne-am fi scutit de multă suferenţă, dar întrucât presupusesem că ei nu mai erau în viaţă, ştiam că nimic nu mai era de făcut decât ceea ce făceam. De-abia am auzit, geamătul lui Edward al meu că, amânându-ne lamentările pentru moment, ne-am năpustit spre dragul de el şi îngenunchind de fiecare parte a lui, l-am implorat să nu moară.

— Laura, a spus el, fixându-şi ochii, de-acum fără vlagă, asupra mea, mă tem că m-am răsturnat.

Am fost peste poate de bucuroasă să-l văd conştient.

— Oh! Spune-mi Edward, am zis eu, spune-mi înainte să mori, ce s-a întâmplat cu tine din ziua nenorocită în care Augustus a fost arestat şi noi am fost despărţiţi.

— Îţi voi spune, şi scoţând imediat un oftat adânc, muri...

Sophia imediat, dup obicei, alunecă într-un leşin. Suferinţa mea nu era atât de tăcută. Vocea mea a tremurat, ochii mei au privit în gol, faţa mea a devenit palidă ca moartea, iar simţurile mi-au amorţit.

— Nu-mi vorbi de faetoane, am spus eu incoerentă. Daţi-mi o vioară. Îi voi cânta şi îl voi alina în ceasurile melancolice. Feriţi-vă blânde nimfe de tunetele lui Cupidon, feriţi-vă de săgeţile pătrunzătoare ale lui Jupiter. Uitaţi-vă la dumbrava aceea de brazi, văd o pulpă de viţel.

Mi-au spus că Edward nu era mort, dar m-au păcălit, l-au confundat cu un castravete...

Astfel am continuat să aiurez despre moartea lui Edward al meu. Timp de două ceasuri am delirat astfel ne-buneşte şi nu aş fi încetat, deoarece nu eram câtuşi de puţin obosită, dacă Sophia, care tocmai îşi revenise, nu m-ar fi implorat să mă gândesc că se apropia noaptea şi că începea să se lase umezeala.

— Şi unde să mergem, am spus eu, să ne adăpostim de ambele?

— La acea căsuţă albă, a răspuns ea, arătând spre o clădire elegantă care se ridica prin dumbrava de ulmi şi pe care nu o observasem până atunci.

Am fost de acord şi imediat am mers spre ea, am bătut la uşă, care a fost deschisă de o femeie nu prea tânără; fiind rugată să ne ofere gazduire pentru o noapte, ea ne-a informat că era cam micuţă casa ei, că avea doar două dormitoare, dar că oricum eram binevenite în unul dintre ele. Am fost mulţumite şi am urmat-o pe buna femeie în casă, unde am fost foarte bucuroase de vederea unui foc bun. Ea era văduvă şi avea o fiică, de numai şaptesprezece ani. Una dintre cele mai frumoase vârste, dar vai! era foarte searbădă, iar numele ei era Bridget... Prin urmare, nu se putea aştepta nimic din partea ei; nu se putea presupune că ea ar putea să aibă idei exaltate, sentimente delicate sau sensibilităţi rafinate. Nu era cu nimic mai mult decât pur şi simplu o fată cu un temperamnent calm, politicoasă şi îndatoritoare; aşa cum era cu greu, o puteam simpatiza, era doar un obiect de neluat în seamă.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA XIV

Laura, în continuare

Înarmează-te, tânăra mea prietenă, cu toată filosofia pe care o stăpâneşti, adună-ţi toată puterea pe care o posezi, deoarece vai! citind următoarele pagini sensibilitatea ta va fi încercată cât se poate de greu. Ah! Ce au fost nenorocirile prin care trecusem şi pe care deja ţi le-am relatat, faţă de cea despre care te voi informa! Moartea părinţilor mei şi a soţului meu deşi mult mai mult decât putea suporta firea mea delicată, au fost lucruri obişnuite în comparaţie cu nenorocirea pe care acum încep să ţi-o relatez. Dimineaţa de după sosirea noastră la colibă, Sophia s-a plâns de o durere violentă în membrele ei fragile, însoţită de o durere de cap cumplită. Ea a atribuit-o unei răceli prinse în timpul leşinurilor repetate în aerul liber, în timp ce se lăsa roua, în seara dinainte. Probabil acesta era motivul, altfel cum s-ar putea explica altcumva faptul că eu scăpasem de aceeaşi suferinţă, dar poate că eforturile fizice prin care trecusem în repetatele mele crize de isterie îmi puseseră în mişcare şi îmi încălzi-seră corpul atât de eficient cât să mă apere de umezeala rece a nopţii, în timp ce Sophia, zăcând total nemişcată pe pământ trebuie să fi fost expusă la toată severitatea lor. Am fost alarmată serios de boala ei, care oricât de neglijabilă ar

putea să-ţi pară ţie, un anume instinct îmi şoptea că în cele din urmă îi va fi fatală.

Vai! Temerile mele au fost prea justificate; i s-a făcut din ce în ce mai rău şi pe zi ce trecea eram mai îngrijorată în privinţa ei. În cele din urmă a fost obligată să stea numai în patul repartizat nouă de nobila noastră gazdă. Boala ei s-a transformat într-o tuberculoză galopantă şi în câteva zile i-a provocat moartea. Printre lacrimile mele pentru ea (şi îţi poţi închipui că erau din belşug) totuşi am simţit puţină consolare gândindu-mă că o răsplătisem cu toate atenţiile, care puteau să-i fie oferite, în timpul bolii. Am plâns pentru ea în fiecare zi, i-am îmbăiat faţa dulce în lacrimile mele şi i-am strâns în continuu mâinile ei delicate într-ale mele.

— Mult-iubita mea Laura, mi-a spus ea doar cu câteva ceasuri înainte să moară, fii avertizată de sfârşitul meu nefericit şi evită comportamentele imprudente care l-au provocat... Fereşte-te de crizele de leşin... Cu toate că la momentul respectiv sunt liniştitoare şi agreabile, totuşi cre-de-mă, de cele mai multe ori, dacă sunt repetate prea des şi în anotimpuri nepotrivite, se vor dovedi distrugătoare pentru constituţia ta... Soarta mea te va învăţa aceasta... mor ca o martiră a disperării mele pentru pierderea lui Augustus... Un leşin fatal m-a costat viaţa. Fereşte-te de leşinuri dragă Laura... O criză de isterie nu este nici pe sfert la fel de vătămătoare; este un exerciţiu al trupului şi dacă nu este prea violent, îndrăznesc să spun că este favorabil sănătăţii prin consecinţele sale. Înnebuneşte cât de des alegi, dar nu leşina.

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a adresat. A fost sfatul ei de muribundă pentru Laura ei în suferinţă, care l-a respectat de atunci cu toată credinţa.

După ce am condus-o pe prietena mea la mormântul ei timpuriu, imediat (chiar dacă târziu în noapte) am părăsit satul în care ea murise şi lângă care se stinseseră soţul meu şi Augustus. Nu mersesem mult, până să fiu depăşită de o diligenţă, în care am luat loc imediat, hotărâtă să merg cu ea până la Edinburgh, unde speram să găsesc vreo prietenă miloasă care să mă primească şi să mă aline în suferinţele mele.

Era atât de întuneric când am întrat în diligenţă, încât nu am putut distinge numărul celorlalţi călători; puteam doar să disting că eram mulţi. Fără să mă intereseze totuşi nimic în legătură cu ei, m-am abandonat gândurilor mele triste. O tăcere generală domnea. O tăcere, care nu a fost întreruptă de nimic în afară de sforăiturile repetate ale unuia dintre călători.

”Ce bădăran analfabet trebuie să fie acel om! m-am gândit în sinea mea. Ce lipsă totală de rafinament trebuie să aibă el, dacă poate astfel să ne şocheze simţurile cu nişte zgomote atât de brutale! Sunt sigură că trebuie să fie capabil de orice acţiune rea! Nu este nici o crimă prea întunecată pentru un asemenea caracter!” Astfel am raţionat în sinea mea şi, fără îndoială, acestea erau şi reflecţiile tovarăşilor mei de călătorie.

În cele din urmă, luminându-se de ziuă am reuşit să-l zăresc pe nemernicul lipsit de principii care îmi tulburase liniştea în mod atât de violent. Era sir Edward, tatăl soţului meu decedat. Alături de el stătea Augusta şi pe aceeaşi ban-chetă cu mine erau mama ta şi lady Dorothea. Închipuie-ţi surprinderea mea să mă găsesc astfel aşezată printre vechile mele cunoştinţe. Oricât de mare a fost uimirea mea, ea a fost şi mai mare când, privind pe fereastră, l-am zărit pe soţul Philippei cu Philippa alături de

el, pe capra trăsurii şi privind în spate i-am zărit, pe Philander şi pe Gustavus.

— Oh! Ceruri, am exclamat eu, este posibil să fiu, aşa pe neaşteptate, înconjurată de cele mai apropiate rude şi cunoştinţe?

Aceste cuvinte au trezit restul grupului şi toţi ochii s-au îndreptat spre colţul în care stăteam.

— Oh! Isabel a mea, am continuat aruncându-mă peste lady Dorothea în braţele ei, primeşte-o încă o dată la pieptul tău pe nefericita Laura. Vai! când ne-am despărţit ultima dată în Valea Uske, eram fericită să fiu unită cu cel mai bun dintre toţi Edwarzii; pe atunci aveam un tată şi o mamă şi nu cunoscusem niciodată nenorocirile, dar acum, rămasă fără nici un prieten în afară de tine...

— Cum! m-a întrerupt Augusta. Fratele meu este mort prin urmare? Spune-ne te implor ce s-a întâmplat cu el?

— Da, fiinţă rece şi insensibilă, am răspuns eu, acel flăcău lipsit de noroc, fratele tău, nu mai este, iar tu poţi să te mândreşti că eşti moştenitoarea averii lui sir Edward.

Deşi o dispreţuiam din ziua când trăsesem cu urechea la conversaţia ei cu Edward al meu, totuşi, din politeţe, am răspuns rugăminţilor ei şi ale lui sir Edward de a-i informa despre moartea soţului meu. Au fost teribil de şocaţi, chiar şi inima din piatră a lui sir Edward şi cea insensibilă a Augustei au fost atinse de suferinţă de povestea nefericită. La cerinţa mamei tale le-am povestit toate nenorocirile care mi se întâmplaseră de când ne despărţisem. Despre întemniţarea lui Augustus şi absenţa lui Edward, despre sosirea noastră în Scoţia, despre întâlnirea noastră cu

bunicul şi verii noştri, despre vizita noastră la M’Donald Hall, despre favoarea deosebită pe care i-am făcut-o acolo Janettei, despre lipsa de înţelegere a tatălui ei faţă de ea, despre comportamentul lui inuman, suspiciunile nefondate şi tratamentul lui barbar faţă de noi, obligându-ne să părăsim casa, despre suferinţa noastră pentru pierderea lui Edward şi a lui Augustus şi în cele din urmă despre moartea tragică a mult-iubitei mele însoţitoare.

Mila şi surprinderea erau puternic evidenţiate în înfăţişarea mamei tale în timpul întregii mele naraţiuni, dar îmi pare rău să o spun, că, spre reproşul etern al sensibilităţii ei, cea din urmă predomina. Oricât de corect ar fi fost comportamentul meu în cursul nefericirilor şi aventurilor mele, ea pretindea că-mi găsea greşeli de conduită în multe din situaţiile în care fusesem pusă. Deoarece eram sigură că m-am purtat întotdeauna într-o manieră care arăta demnitatea şi bunul simţ, nu am acordat multă atenţie criticilor, dar i-am cerut să-mi satisfacă şi ea curiozitatea, povestindu-mi cum venise acolo, în loc să-mi rănească reputaţia nepătată cu reproşuri nejustificate. După ce s-a supus dorinţelor mele în acestă privinţă şi mi-a relatat în amănunţime tot ce i se întâmplase de la despărţirea noastră (detalii pe care dacă nu le cunoşti deja, ţi le va da mama ta), m-am îndreptat spre Augusta pentru aceleaşi informaţii legate de ea însăşi, sir Edward şi lady Dororthea.

Mi-a spus că având o preferinţă deosebită pentru frumuseţile naturii, curiozitatea ei de a admira peisajele încântătoare din acea parte a lumii fusese atât de mult trezită de turul lui Gilpin prin Highlands, încât îl convinsese pe tatăl ei să urmeze un tur al Scoţiei şi o convinsese şi pe lady Dorothea să îi însoţească. Că ei sosiseră în Edinburgh cu câteva zlie în urmă şi de atunci făcuseră excursii zilnice

în provincia din jur cu diligenţa în care se aflau, iar acum se întorceau dintr-una din excursii. Următoarele mele întrebări au fost referitoare la Philippa şi la soţul ei, despre care aflasem că, după ce i-a cheltuit toată averea, recursese pentru subzistenţă la talentul său, adică la mânat caii şi că după ce au vândut tot ce le aparţinea în afară de trăsură, o transformaseră în diligenţă şi pentru a se îndepărta de toate fostele cunoştinţe, se mutaseră la Edinburgh, de unde el se ducea la Sterling la fiecare două zile. Philippa, păstrându-şi afecţiunea pentru soţul ei risipitor, îl urmase nu numai în Scoţia, ci şi în cursele ce le făcea la Sterling.

— Doar ca să le mai arunce câţiva bani în buzunare, a continuat Augusta, tatăl meu a călătorit numai cu diligenţa lor ca să vadă frumuseţile provinciei de la sosirea noastră în Scoţia, pentru că altfel ar fi fost mult mai agreabil pentru noi să vizităm Highland într-un poştalion, decât să călătorim doar de la Edinburgh la Sterling şi de la Sterling la Edinburgh la fiecare două zlie într-o diligenţă aglomerată şi neconfortabilă.

Eram perfect de acord cu ea în în această privinţă şi în secret îl învinovăţeam pe sir Edward pentru că sacrifica astfel plăcerea fiicei sale de dragul unei femei bătrâne şi ridicole, a cărei prostie de a se căsători cu un bărbat atât de tânăr ar fi trebuit să fie pedepsită. Comportamentul lui era generat de caracterul lui, pentru că la ce te-ai putea aştepta din partea unui bărbat care nu poseda nici cel mai mic atom de sensibilitate, care de-abia cunoştea înţelesul compătimirii şi care chiar sforăia.

Adio,

Laura.

SCRISOAREA a XV-a

Laura în continuare

Când am ajuns în oraşul unde urma să luăm micul dejun, m-am hotărât să vorbesc cu Philander şi Gustavus şi, cu acel scop, imediat ce am părăsit trăsura, m-am dus la ei şi i-am întrebat cu blândeţe de sănătate, exprimându-mi temerile privind situaţia lor. La început păreau destul de încurcaţi de apariţia mea, temându-se fără îndoială că aş putea să le cer să dea socoteală de banii pe care bunicul nostru mi-i lăsase şi de care ei mă privaseră pe nedrept, dar văzând că nu menţionam nimic despre acea chestiune, m-au invitat să mă aşez lângă ei ca să conversăm. Prin urmare, am urcat. În timp ce restul grupului se răsfăţa cu ceai verde şi pâine prăjită cu unt, noi ne-am delectat într-o manieră mai rafinată, făcându-ne confidenţe. I-am informat despre tot ce mi se întâmplase în cursul vieţii şi la cererea mea mi-au relatat toate aventurile lor.

— Noi suntem fiii, cum deja ştii, fiicelor mai mici pe care le-a avut lordului St. Clair cu Laurina, o cântăreaţă de operă italiancă. Mamele noastre nu au putut să stabilească nici una cu exactitate cine au fost taţii noştri, deşi în general se crede că Philander, este fiul lui Philip Jones, un cărămidar, şi tatăl meu a fost un anume Gregory Staves, fabricant de odgoanre din Edinburgh. Aceasta totuşi nu are nici o importanţă pentru că întrucât mamele noastre nu s-au căsătorit cu vreunul din ei, nu reflectă nici o dezonoare asupra sângelui nostru, care este foarte vechi. Bertha,

mama lui Philander, şi Agata, mama mea, întotdeauna au locuit împreună. Nici una din ele nu era foarte bogată; averile lor reunite se ridicaseră iniţial la nouă mii de lire, dar întrucât ele au trăit în principal din aceşti bani. Când noi aveam cam cincisprezece ani scăzuseră la nouă sute, care erau păstrate întotdeauna în sertarul uneia dintre mesele care se aflau în salonul nostru, pentru a fi oricând la îndemână. Dacă din această circumstanţă, pentru că puteau fi uşor luaţi, sau dintr-o dorinţă de a fi independenţi, sau dintr-un exces de sensibilitate, pentru care am fost dintotdeauna remarcabili, nu pot să-mi dau seama, dar este sigur că atunci când am ajuns în al cincisprezecelea an, am luat cele nouă sute şi am fugit. Obţinând acest trofeu ne-am hotârât să fim cumpătaţi şi să nu-i cheltuim cu extravaganţă. În acest scop, i-am împărţit în pachete: unul l-am dedicat hranei, pe al doilea băuturii, pe al treilea întreţinerii casei, pe al patrulea trăsurilor, pe al cincilea cailor, pe al şaselea servitorilor, pe al şaptelea distracţiilor, pe al optulea îmbrăcăminţii şi pe al nouălea cataramelor din argint. După ce ne-am planificat astfel cheltuielile pe două luni, pentru că ne aşteptam ca cele nouă sute de lire să ne ajungă atât de mult, ne-am grăbit spre Londra şi am avut ocazia să îi cheltuim în şapte săptămâni şi o zi, ceea ce însemna cu şase zile mai devreme decât prevăzusem noi. După ce ne-am descărcat în mod aşa de fericit de greutatea atâtor bani, ne-am gândit să ne întoarcem la mamele noastre, dar auzind accidental că amândouă muriseră de foame, am renunţat şi ne-am hotărât să ne angajăm într-o trupă de actori rătăcitori, deoarece avusesem dintotdeauna o înclinaţie pentru scenă. Prin urmare ne-am oferit seviciile uneia şi au fost acceptate. Trupa noastră era, într-adevăr, destul de mică, deoarece era compusă doar din director, soţia lui şi noi; singurul inconvenient era numărul mic de

piese pe care le puteam juca doar noi patru. Însă nu ne supărau asemenea nimicuri. Unul dintre cele mai admirate spectacole a fost Macbeth, în care noi am fost cu adevărat măreţi. Directorul îl juca întotdeauna pe Banquo însuşi, soţia lui pe lady Macbeth. Eu le jucam pe cele trei vrăjitoare, iar Philander pe toţi ceilalţi. Ca să spun adevărul această tragedie, ea nu era numai cea mai bună, dar era singura piesă pe care am jucat-o vreodată şi după ce am jucat-o prin toată Anglia şi Ţara Galilor, am venit în Scoţia să o arătăm prin tot ce mai rămăsese din Marea Britanie. Se întâmpla să fim cazaţi chiar în acel oraş, când ai venit tu şi ţi-ai întâlnit bunicul. Ne aflam în han când a intrat trăsura lui şi, observând după blazon cui aparţinea şi ştiind că lord St. Clair era bunicul nostru, am căzut de acord să ne străduim să obţinem ceva de la el prin dezvăluirea înrudirii. Ştii cât de bine a reuşit. După ce am obţinut cele două sute de lire, am părăsit imediat oraşul, lăsându-i pe directorul nostru şi pe soţia lui să joace în Macbeth singuri şi am pornit-o pe drumul spre Sterling, unde ne-am cheltuit mica noastră avere cu multă strălucire. Acum ne întoarcem la Edinburgh, ca să obţinem vreo promovare în domeniul actoriei. Iată, draga mea verişoară, povestea noastră.

Le-am mulţumit celor doi veri pentru această relatare amuzantă şi după ce mi-am exprimat urările pentru binele şi fericirea lor, m-am întors la ceilalţi prieteni ai mei, care mă aşteptau cu nerăbdare.

Aventurile mele se apropie de sfârşit, scumpa mea Marianne, cel puţin pentru moment.

Când am ajuns în Edinburgh, sir Edward mi-a spus că fiind văduva fiului său, el dorea ca eu să accept din mâinile lui patru sute de lire pe an. Am promis cu bunăvoinţă că voi

accepta, dar nu am putut să nu observ că baronetul nesimţitor mi le-a oferit mai mult pe motiv că eram văduva lui Edward, decât pentru că sunt Laura cea rafinată şi prietenoasă.

Mi-am stabilit reşedinţa într-un sat încântător din Highland-ul Scoţiei, unde am rămas de atunci şi unde pot, neîntreruptă de vizite neinteresante, să mă dedic, într-o solitudine melancolică, neîncetatelor regrete pentru moartea tatălui meu, a mamei mele, a soţului meu şi a prietenei mele.

De mai mulţi ani Augusta a fost unită cu Graham, bărbatul cel mai potrivit dintre toţi pentru ea; a făcut cunoştinţă cu el în timpul şederii ei în Scoţia.

Sir Edward, în speranţa de a obţine un moştenitor pentru titlul şi proprietatea lui, în acelaşi timp s-a căsătorit cu lady Dorothea. Dorinţele lui au fost îndeplinite.

Philander şi Gustavus, după ce şi-au mărit reputaţia prin interpretările lor în domeniul dramatic în Edinburgh, s-au mutat la Covent Garden, unde încă dau spectacole sub numele de împrumut ”Luvis şi Quick”.

Philippa de mult şi-a plătit datoria faţă de natură, iar soţul ei încă mai conduce diligenţa de la Edinburgh la Sterling.

Adio, scumpa mea Marianne,

Laura.

Sfârşit

13 iunie 1790.

*

Pentru Henry Thomas Austen Esq.

Sir,

Acum mă prevalez de libertatea cu care m-aţi onorat deseori, dedicându-vă unul dintre romane dumneavoastră. Că este neterminat, deplâng; totuşi, mă tem că va rămâne întotdeauna aşa; că este atât de departe de a fi un eveniment, că este un lucru atât de neînsemnat şi nedemn de dumneavoastră, este o altă preocupare a supusei domniei voastre servitoare,

Autoarea

Domnilor Demand şi Co,

Vă rog să-i plătiţi lui Jane Austen, celibatară, suma de o sută de guinee din contul umilului dumneavoastră servitor.

H.T. Austen

*

CASTELUL LEYSLEY

SCRISOAREA I -a

De la domnişoara Margaret Leylesy pentru

domnişoara Charlotte Lutterell

Castelul Leysley, 3 ianuarie 1792

Fratele meu tocmai ne-a părăsit.

— Matilda, a spus la despărţire, tu şi Margaret sunt sigur că veţi avea toată grija de draga mea micuţă, grijă pe care ar fi primit-o din partea unei mame binevoitoare, afectuoase şi înţelegătoare.

Lacrimi i se rostogoleau pe obraji în timp ce grăia aceste cuvinte; amintirea ei, cea care dezonorase atât de neruşinat caracterul matern şi violase atât de deschis îndatoririle conjugale, l-a împiedicat să mai adauge altceva; şi-a îmbrăţişat cu drag copilul şi după ce ne-a salutat pe Matilda şi pe mine s-a depărtat în grabă de noi şi aşezându-se în caleaşca sa, a pornit pe drumul spre Aberdeen. Nicicând nu a fost un tânăr mai bun! Ah! cât de puţin merita nenorocirile prin care trecuse în timpul căsniciei. Un soţ atât de bun pentru o soţie atât de rea! Pentru că ştii, draga mea Charlotte, că mizerabila de Louisa l-a părăsit pe el, copilul şi reputaţia în urmă cu câteva săptămâni, în compania lui Danvers şi a dezonoarei. Nu au existat un chip mai dulce, un trup mai

frumos, sau o inimă mai puţin înţelegătoare decât cele ale Louisei! Fetiţa deja posedă farmecele personale ale mamei ei nefericite! Să moştenească de la tatăl ei inteligenţ lui! Leysley are în prezent doar douăzeci şi cinci de ani, dar deja s-a abandonat melancoliei şi disperării. Ce diferenţă între el şi tatăl lui! Sir George are 57 de ani şi încă rămâne frumosul, adolescentul nestatornic, băiatul vesel, tinerelul sprinţar care chiar era fiul său în urmă cu vreo cinci ani şi pe care mi-l aduc aminte. În timp ce tatăl nostru se agită pe străzile din Londra, vesel, risipitor şi nepăsător la vârsta de 57 de ani, Matilda şi eu continuăm să trăim izolate de omenire în castelul nostru vechi şi dărăpănat, situat la două mile de Perth, pe o stâncă proeminentă şi îndrăzneaţă, care oferă o vedere întinsă asupra oraşului şi a încântătoarelor sale împrejurimi. Chiar izolate de aproape toată lumea (pentru că nu vizităm pe nimeni în afară de M’Leod, M’Kenzie, M’pherson, M’Cartney, M’Donald, M’Kinnons, M’Lellan, M’Kay, Macbeth şi Macduff), nu suntem nici plictisite, nici nefericite, din contră, nu au fost niciodată două fete mai pline de viaţă, mai agreabile sau mai pline de spirit decât noi; nici un ceas din zi nu atârnă greu pe inimile noastre. Citim, muncim, ne plimbăm şi când suntem obosite de aceste ocupaţii ne uşurăm sufletele, fie cu un cântec vesel, un dans graţios sau printr-o vorbă de duh şi o repli-că spirituală. Suntem frumoase, draga mea Charlotte, foarte frumoase şi cea mai mare dintre perfecţiunile noastre este că suntem insensibile cu totul faţă de ele. Dar de ce insist atâta asupra mea! Mai degrabă lasă-mă să repet lauda dragei noastre nepoţele, nevinovata Louisa, care chiar acum zâm-beşte dulce într-un somn blând, căci se odihneşte pe canapea. Draga fetiţă de-abia a împlinit doi ani; la fel de frumoasă de parcă ar fi de douăzeci şi doi, la fel de isteaţă de parcă ar fi de treizeci şi doi şi la fel de

prudentă de parcă ar fi de patruzeci şi doi. Ca să te conving de aceasta, trebuie să te informez că are un ten foarte frumos şi trăsături foarte drăguţe, că deja cunoaşte primele două litere din alfabet şi că nu îşi rupe niciodată rochiţa. Dacă nu te-am convins acum de frumuseţea, raţiunea şi prudenţa ei, nu mai am nimic de susţinut în sprijinul afirmaţiei mele, iar tu nu vei avea nici o cale de a te convinge decât venind la Castelul Leysley şi printr-o observaţie personală, să hotărăşti singură. Ah! draga mea prietenă, cât de feri-cită aş fi să te văd între aceste ziduri venerabile! Sunt patru ani de când plecarea mea de la şcoală m-a despărţit de tine; ca două inimi blânde, atât de strâns unite cu legăturile înţelegerii şi prieteniei, să fie atât de mult îndepărtate una de cealaltă, este enorm de mişcător. Eu locuiesc în Perthshire, tu în Sussex. Am putea să ne întâlnim la Londra, unde tatăl meu a aranjat să mă ducă, şi dacă mama ta ar fi acolo în acelaşi timp, am putea să ne întâlnim la Bath, la Tunbridge, sau altundeva, oriunde, dacă doar am putea să ne aflăm în acelaşi loc, împreună. Trebuie doar să sperăm că o asemenea ocazie va sosi. Tatăl meu nu se întoarce la noi până la toamnă, fratele meu va părăsi Scoţia în câteva zile şi este nerăbdător să călătorească. Tânăr amăgit! El se încurajează în zadar că o schimbare de aer îi va vindeca rănile inimii frânte! Tu mi te vei alătura, sunt si-gură, draga mea Charlotte, în rugăciuni pentru a chema liniştea sufletească a nefericitului Leysley, care trebuie să fie întotdeauna esenţială pentru prietena ta sinceră,

M. Leysley.

SCRISOAREA a II- a

De la domnişoara C. Lutterell pentru domnişoara

M. Leysley ca răspuns.

Glenford, 12 februarie

Trebuie să-ţi cer o mie de scuze pentru că am întârziat atât de mult să-ţi mulţumesc, draga mea Peggy, pentru scrisoarea ta agreabilă. Crede-mă că nu aş fi amânat mult să o fac, dacă nu mi-ar fi fost atât de complet ocupat fiecare moment din ultimele cinci săptămâni cu aranjamentele pentru căsătoria surorei mele, ca să nu-mi permită să dedic nici un pic de timp fie ţie, fie mie. Şi acum ceea ce mă supără mai mult decât orice este că aranjamentul s-a stricat şi toată munca mea a fost de pomană. Închipuie-ţi cât de mare trebuie să fie dezamăgirea pentru mine, când te gân-deşti că, după ce am muncit şi zi şi noapte pentru a pune la punct masa de nuntă până la momentul hotărât, după ce am prăjit carne de vită, am fript carne de oaie şi am gătit supă cât să ajungă cuplului de tineri căsătoriţi în toată luna de miere, am avut surpriza de a descoperi că prăjisem, fripsesem şi gătisem de pomană. Într-adevăr, draga mea prietenă, nu-mi amintesc să fi suferit vreodată vreo înjosire asemănătoare cu ceea ce am suferit lunea trecută când sora mea a venit alergând la mine în cameră cu faţa la fel de albă ca un albuş bătut şi mi-a spus că Henry fusese aruncat de pe cal, îşi spărsese capul şi doctorul său spusese că se află în pericol de moarte.

— Doamne, Dumnezeule! am spus eu, vorbeşti serios? Păi în numele cerului ce se va alege de tot festinul? Niciodată nu vom fi în stare să-l mâncăm cât mai este bun. Totuşi, vom chema doctorul să ne ajute. Voi fi în stare să mă descurc singură cu muşchiul de vacă, mama va mânca supa, iar tu şi doctorul trebuie să terminaţi restul.

Aici m-am oprit, văzând-o pe biata mea soră căzând cu o înfăţişare lipsită de viaţă peste unul din cuferele, unde ne păstrăm feţele de masă. Le-am chemat pe mama şi pe servitoare şi în cele din urmă am reuşit să o readucem în simţiri; imediat ce i-a revenit judecata, şi-a exprimat dorinţa de a se duce imediat la Henry şi era atât de sălbatică în această hotărâre, că am avut cea mai mare dificultate să o împiedicăm să o pună în aplicare; în cele din urmă, totuşi mai mult prin forţă decât prin rugăminţi, am convins-o să se ducă în camera ei; am întins-o în pat şi ea a continuat câteva ceasuri să aibă cele mai îngrozitoare convulsii. Mama mea şi cu mine am rămas cu ea şi când ne permiteau momentele de linişte ale Eloisei, ne alăturam în regrete din toată inima pentru risipa teribilă din proviziile noastre pe care a provocat-o acest eveniment şi în găsirea unui mijloc să scăpăm de ele. Am căzut de acord că cel mai bun lucru pe care puteam să-l facem era să începem să le mâncăm imediat şi prin urmare am cerut să ni se aducă şuncă rece şi vânat şi ne-am apucat să le devorăm cu mare îndemânare. Am încercat să o convingem şi pe Eloisa să ia o aripă de pui, dar nu a vrut. Totuşi era mult mai liniştită decât fusese; convulsiile de care suferise lăsaseră locul unei insensibilităţi aproape perfecte. Ne-am străduit să o trezim prin toate mijloacele aflate în pu-terea noastră, dar fără succes. I-am vorbit despre Henry.

— Dragă Eloisa, am spus eu, nu este de nici un folos să plângi atât de mult pentru un lucru atât de obişnuit ca moartea (deoarece voiam să tratez problema cu uşurinţă ca să o liniştesc). Te rog să nu o pui la suflet. Vezi că pe mine nu mă supără deloc, deşi probabil s-ar cuveni să sufăr din această cauză, pentru că nu numai că va trebui să mănânc toată hrana pe care am pregătit-o deja, dar trebuie, dacă Henry şi-ar reveni (ceea ce totuşi nu este prea probabil) să gătesc la fel de mult pentru voi, din nou, sau dacă moare (ceea ce presupun că se va întâmpla), tot va trebui să pregătesc alt ospăţ pentru tine, când te vei căsători cu altcineva. Aşa că vezi, chiar dacă în prezent suferi când te gândeşti la chinurile lui Henry, totuşi îndrăznesc să spun că va muri curând şi apoi durerea se va termina şi tu te vei simţi uşurată, în timp ce problemele mele vor continua, pentru că oricât de mult aş munci, sunt sigură că pivniţa nu poate fi golită în mai puţin de două săptămâni.

Astfel am făcut tot ce mi-a stat în puteri să o consolez, dar fără nici un rezultat şi când în cele din urmă am văzut că nu părea să mă asculte, nu am mai spus nimic, ci lăsând-o cu mama am dus jos rămăşiţele şuncii şi ale puiului şi l-am trimis pe William să întrebe cum se mai simţea Henry. Nu era de aşteptat să trăiască multe ceasuri; a murit în aceeaşi zi. Am avut toată grija să-i aducem la cunoştinţă Eloisei tragicul eveniment în cea mai blândă manieră, totuşi, în ciuda tuturor precauţiilor, suferinţele ei la aflarea veştiii au fost prea violente pentru raţiunea ei şi ea a rămas multe ceasuri într-un delir profund. Ea încă este extrem de bolnavă şi doctorii ei se tem foarte mult că va cădea în tuberculoză. Prin urmare ne pregătim pentru Bristol, unde intenţionăm să ajungem în timpul săptămânii viitoare. Şi acum, draga mea Margaret, să vorbesc puţin şi

despre problemele tale. În primul rând trebuie să te informez că se spune, în mod confidenţial, că tatăl tău urmează să se căsătorească; nu-mi vine să dau crezare unui zvon atât de neplăcut şi în acelaşi timp nu-l pot alunga întru totul. I-am scris prietenei mele Susan Fitzgerald, pentru informaţii referitoare la el, pe care ea fiind în prezent în oraş, va fi în stare să mi le dea. Nu ştiu cine este doamna. Cred că fratele tău are perfectă dreptate în decizia pe care a luat-o de a călători, deoarece probabil va contribui la ştergerea din amintirea lui, a acelor evenimente triste, care l-au afectat atât de mult în ultima vreme. Sunt fericită să aflu că deşi izolate de restul lumii, nici tu, nici Matilda nu sunteţi plicitsite sau nefericite; să nu aflaţi vreodată cum sunt aceste sentimente, oricare din ele, este dorinţa celei sincer pline de afecţiune,

C.L.

P.S. Chiar în acestă clipă am primit un răspuns de la prietena mea Susan, pe care o ţi-l trimit inclus, şi asupra căruia îţi vei face propria imagine.

SCRISOAREA inclusă

Draga mea Charlotte,

Nu ai fi putut să apelezi pentru informaţii referitoare la zvonul despre căsătoria lui sir George Leysley la altcineva mai în măsură să ţi le dea decât mine. Sir George este cu si-guranţă căsătorit; eu însămi am fost prezentă la

ceremonie, lucru de care nu vei fi surprinsă când mă voi semna a ta afectuoasă,

Susan Leysley

SCRISOAREA a III - a

De la domnişoara Margaret Leysley pentru domnişoara

C. Lutterell

Castelul Leysley, 16 februarie

Mi-am făcut propriile păreri asupra scrisorii pe care ai inclus-o pentru mine, draga mea Charlotte, şi îţi voi spune acum care sunt ele. Am reflectat că dacă prin această a doua căsătorie, sir George şi-a întemeiat o a doua familie, averile noastre se vor diminua considerabil, dacă soţia lui e o fire extravagantă, ea îl va încuraja să persevereze în modul său de viaţă vesel şi risipitor, pentru care nici nu are nevoie de multă încurajare, şi mă tem că deja s-a dovedit prea mult în detrimentul sănătăţii şi averii sale, ea va deveni acum stăpâna acelor bijuterii care o împodobeau odată pe mama noastră şi pe care sir George ni le-a promis dintotdeauna nouă. Dacă ei nu vin în Perthshire nu pot să-mi alin curiozitatea de a o vedea pe mama mea vitregă şi dacă ar veni, Matilda nu ar mai sta în capul mesei tatălui ei. Acestea, draga mea Charlotte, au fost gândurile tulburătoare care mi-au împo-vărat închipuirea după ce am parcurs scrisoarea lui Susan

pentru tine şi care i-au venit şi Matildei după ce a citit şi ea. Aceleaşi idei, aceleaşi temeri, imediat i-au ocupat mintea şi nu ştiu ce a tulburat-o mai mult: diminuarea probabilă a ave-rilor noastre sau consecinţele. Amândouă ne dorim să ştim dacă lady Leysley este frumoasă şi care este părerea ta despre ea, întrucât o onorezi cu apelativul de prietenă, ne închipuim că ea trebuie să fie plăcută. Fratele meu este deja la Paris. El intenţionează să-l părăsească în câteva zile şi să-şi înceapă drumul spre Italia. Îmi scrie în cea mai veselă manieră, spune că aerul Franţei i-a vindecat foarte mult şi sănătatea şi spiritul; a încetat acum cu totul să se mai gândească la Louisa cu milă sau afecţiune, chiar îi este recu-noscător pentru fuga ei, deoarece crede că este foarte distractiv să fie singur din nou. Prin aceasta, poţi simţi că şi-a recăpătat întru totul acea vioiciune exuberantă şi spiritul însufleţit, pentru care era odată atât de remarcat. Când a făcut cunoştinţă cu Louisa, ceea ce s-a întâmplat cu trei ani în urmă, era unul dintre cei mai atrăgători şi mai agreabili tineri de vârsta lui. Cred că nu ai auzit încă detaliile primei lui întâlniri cu ea. A început la vărul nostru colonelul Drummond, în a cărui casă din Cumberland a petrecut Crăciunul, când avea vârsta de douăzeci şi doi.

Louisa Burton era fiica unei rude îndepărtate de-a doamnei Drummond, care murind cu câteva luni mai înainte în sărăcie a lăsat-o pe unica lui copilă, pe atunci în vârstă de vreo optsprezece, sub protecţia oricăreia din rudele lui care voiau să o protejeze. Doamna Drummond a fost singura care s-a simţit dispusă. Louisa a fost, prin urmare, mutată dintr-o căsuţă amărâtă din Yorkshire într-un conac elegant din Cumberland şi toate suferinţele pe care le poate produce sărăcia s-au transformat în orice distracţie elegantă pe care o pot cumpăra banii. Louisa era în mod

natural ţâfnoasă şi vicleană, dar ea fusese învăţată să-şi ascundă adevărata fire, sub aparenţa unei blândeţi insinuante, de către un tată care ştia prea bine că, doar căsătoria e singura şansă pe care ar avea-o ea de a nu muri de foame şi care se gândea că printr-o asemenea extraordinară frumuseţe unită cu o blândeţe a manierelor şi cu o comportare amabilă, ar putea să aibă o şansă bună de a-i fie pe plac unui tânăr care şi-ar permite să se căsătorească cu o fată fără un şilling. Louisa a înţeles perfect planurile tatălui ei şi era hotărâtă să le împingă şi mai departe cu toată grija şi atenţia. Prin perseverenţă şi sârguinţă, a reuşit în cele din urmă să-şi ascundă atât de bine dispoziţia naturală sub masca inocenţei şi a blândeţii, încât îi amăgea pe toţi cei care nu-i descoperiseră printr-o lungă şi constantă apropiere adevăratul caracter. Astfel era Louisa când nefericitul Leysley a văzut-o pentru prima oară la casa Drummond. Inima lui care (ca să folosesc comparaţia ta favorită) era la fel de delicată, dulce şi tandră ca un albuş-bătut, nu a putut rezista farmecelor ei. În câteva zile, el era pe cale de a se îndrăgosti, curând după aceea chiar s-a îndrăgostit şi, înainte să o cunoască măcar de o lună, s-a căsătorit cu ea. Tatăl meu a fost la început extrem de nemulţumit de o legătură atât de grăbită şi imprudentă, dar, când a văzut că pe el nu îl supăra, s-a împăcat cu partida. Proprietatea de lângă Aberdeen, pe care o posedă fratele meu prin generozitatea unchiului sir George, a fost întru totul suficientă pentru a-i susţine pe el şi pe cumnata mea în eleganţă şi tihnă. În primele douăsprezece luni, nimeni nu putea fi mai fericit decât Leysley şi nimeni mai prietenos ca Louisa, şi atât de bine îşi juca rolul şi atât de prudent se purta, încât chiar dacă Matilda şi eu am petrecut deseori mai multe săptămâni împreună cu ea, totuşi nici una din noi nu a avut vreo bănuială asupra adevăratului ei

caracter. După naşterea Louisei, care te-ai gândi că ar fi trebuit să îi mărească ataşa-mentul faţă de Leysley, masca pe care o purtase atât de mult a fost dată la o parte şi deoarece ea se considera atunci si-gură de afecţiunea soţului ei, care, într-adevăr, crescuse după naşterea copilului său, ea nu a mai depus eforturi să se prefacă. Vizitele noastre la Dunbeath, erau acum mai puţin frecvente şi cu mult mai puţin agreabile decât obişnuiau să fie. Absenţa noastră nu a fost niciodată deplânsă de către Louisa, care în societatea tânărului Danvers cu care a făcut cunoştinţă la Aberdeen (el studia la una din universităţile de acolo) se simţea infinit mai fericită decât în cea a Matildei şi a prietenei tale, chiar dacă, cu siguranţă, nu au existat fete mai plăcute decât suntem noi. Cunoşti sfârşitul trist al fericirii conjugale a lui Leysley; nu îl voi mai repeta.

Adio, draga mea Charlotte, chiar dacă nu am menţionat nimic despre chestiune, sper că îmi vei face dreptatea de a crede că mă gândesc la suferinţa surorii tale şi o regret. Nu am nici o îndoială că aerul sănătos al şesurilor de la Bristol o va ajuta, ştergându-i din memorie amintirea lui Henry. Sunt, draga mea Charlote, pentru totdeauna a ta,

M.L.

SCRISOAREA a IV - a

De la domnişoara C. Lutterell pentru domnişoara

M. Leysley

Bristol, 27 Februarie

Draga mea Peggy,

Tocmai am primit scrisoarea ta, care fiind adresată la Sussex, în timp ce eu eram la Bristol a trebuit să-mi fie expediată aici şi, întârziind pe drum, a ajuns la mine de-abia în acestă clipă. Îţi adresez mii de mulţumiri pentru relatarea privind întâlnirea, dragostea şi căsătoria lui Leysley cu Louisa, care m-a întristat la fel, chiar dacă mi-a fost repetată.

Am satisfacţia de a te informa că avem toate motivele să ne închipuim că acum pivniţa noastră s-a golit aproape de tot, deoarece le-am lăsat ordine specifice servitorilor să mănânce cât de mult pot şi să cheme vreo două spălătorese să îi ajute. Am adus plăcinte cu porumbel, un curcan rece, o limbă rece şi o jumătate de duzină de budinci cu noi, de care am fost destul de norocoase să scăpăm cu ajutorul proprietăresei noastre, a soţului ei şi a celor trei copii ai lor, în mai puţin de două zile de la sosirea noastră. Biata Eloisa este încă foarte apatică, încât mă tem foarte mult că aerul din şesurile Bristolului, oricât ar fi de sănătos, nu a fost în stare să îl alunge pe bietul Henry din amintirea ei.

Mă întrebi dacă mama ta vitregă este frumoasă şi cumsecade, îţi voi face acum o descriere exactă a farmecelor ei fizice şi spirituale. Este scundă şi bine făcută, este în mod natural palidă, dar roşeşte foarte des, are ochi frumoşi şi dinţi frumoşi, aşa cum va avea grijă să îţi arate imediat ce te vede, şi este întru totul foarte plăcută. Are un temperament potolit când i se face pe voie şi foarte aprins când nu este în apele ei. Este destul de obişnuită şi

neafectată, nu citeşte niciodată nimic, în afară de scrisorile pe care le primeşte de la mine, şi nu scrie nimic altceva, decât răspunsul la ele. Cântă la instrumente şi cu voce şi dansează, dar nu are gusturi rafinate şi nu excelează în nici unele, chiar dacă ea spune că este pasionată de toate. Probabil că te miri că cineva despre care vorbesc cu atâta lipsă de afecţiune ar putea să-mi fie o prietenă deosebită, dar, ca să-ţi spun adevărul, prietenia noastră s-a înfiripat mai degrabă din capriciu din partea ei, decât din stimă din partea mea. Am petrecut două sau trei zile împreună cu o doamnă în Berkshire, pe care o cunoaş-tem amândouă. În timpul vizite noastre, vremea fiind remarcabil de proastă şi grupul nostru nefiind prea vesel, ea a avut bunătatea să nutrească o preferinţă deosebită faţă de mine, care s-a stabilit foarte repede într-o prietenie în toată regula şi a sfârşit într-o corespondenţă neîntreruptă. Ea este probabil acum la fel de plictisită de mine, cum sunt şi eu de ea, dar este prea politicoasă, iar eu sunt prea binecrescută ca să o spunem, iar scrisorile noastre sunt la fel de frecvente şi afectuoase ca până acum şi ataşamentul nostru pare la fel de ferm şi sincer ca la început. Întrucât ea are o mare preferinţă pentru plăcerile Londrei şi ale Brighthelmstone-ului, îndrăznesc să spun că îi va fi oarecum dificil să-şi satisfacă curio-zitatea pe care presupun că o simte ca să te cunoască. Ar însemna renunţarea la acele locuri în favoarea venerabilei tristeţi a castelului în care locuieşti. Probabil, totuşi, dacă îşi descoperă sănătatea atinsă de prea multe distracţii, s-ar putea însemna suficient să pornească într-o călătorie în Scoţia în speranţa că se va dovedi benefică pentru sănătatea ei, chiar dacă nu aducătoare de fericire. Temerile tale, regret să ţi-o spun, legate de extravaganţa tatălui tău, averile voastre, bijuteriile mamei tale şi consecinţele pentru voi, sunt chiar prea fondate. Prietena mea are ea însăşi patru mii de lire,

dar probabil că va cheltui aproape mulţi bani în fiecare an pe îmbrăcăminte şi ieşiri publice; dacă poate să îi obţină de la soţul ei, cu siguranţă nu se va strădui să-l îndepărteze pe sir George de la acel mod de viaţă cu care el este obişnuit de atâta timp şi sunt, prin urmare, câteva motive să te crezi destul de norocoasă, dacă vei obţine ceva din avere. Bijute-riile îmi închipui că vor fi, de asemenea, ale ei şi, fără îndo-ială, ea va prezida la masa soţului ei în loc de fiica lui. Dar cum un asemenea subiect neplăcut trebuie să te tulbure extrem de mult, nu voi mai insita asupra lui.

Indispoziţia Eloisei ne-a adus la Bristol într-un anotimp al anului atât de în afara modei, încât nu am văzut decât o familie bună de când am venit. Domnul şi doamna Marlowe sunt oameni foarte agreabili; sănătatea şubredă a băieţelului lor le-a determinat sosirea aici; îţi poţi închipui că fiind singura familie cu care putem conversa, suntem, bineîn-ţeles, în relaţii amicale cu ei; îi vedem aproape în fiecare zi şi am cinat cu ei ieri seară. Am petrecut o zi încântătoare şi am servit o cină destul de bună, chiar dacă viţelul a fost tcam crud, iar orezul nu avea nici un condiment. Nu am putut să nu-mi doresc în timpul cinei ca eu să o fi pregătit. Un frate de-al doamnei Marlowe, domnul Cleveland stă cu ei: este un tânăr chipeş şi pare să aibă multe de spus despre el însuşi. I-am zis Eloisei că ar trebui să se decidă asupra lui, dar nu pare să fie încântată de propunere. Mi-ar plăcea s-o văd căsătorită, iar Cleveland are o proprietate foarte bună. Probabil că o să te miri că nu mă iau în considerare şi pe mine la fel ca pe sora mea în proiectele matrimoniale, dar ca să îţi spun adevărul, niciodată nu mi-am dorit să joc un rol mai important într-o nuntă decât cel de supraveghetoare a ospăţului şi prin urmare cât timp pot găsi pe altcineva care

să se căsătorească în locul meu, niciodată nu mă voi gândi să o fac eu, deoarece bănuiesc că nu voi avea atât de mult timp ca să mă pregătesc şi să-şi gătesc pentru propria mea masă de nuntă.

A ta devotată,

C.L.

SCRISOAREA a V - a

Domnişoara Margaret Leysley pentru domnişoara

Charlotte Lutterell

Castelul-Leysley, 18 martie

În aceeaşi zi când am primit ultima ta scrisoare, Matilda a primit una de la sir George, datată din Edinburgh, şi ne informa că îşi va rezerva plăcerea să ne-o prezinte pe lady Leysley în seara următoare. Aceasta ne-a suprins, după cum poţi să-ţi închipui, mai ales că descrierea pe care ai făcut-o înălţimii sale ne-a dat motive să credem că erau puţine şanse ca ea să viziteze Scoţia într-un moment când Londra trebuie să fie atât de veselă. Întrucât e de datoria noastră să fim încântate de o asemenea bunăvoinţă, ca vizita lui sir George cu lady Leysley, ne-am pregătit să le dăm un răspuns care să exprime fericirea pe care o simţeam în aşteptarea unei asemenea binecuvântări, când aducându-ne aminte că urmau să ajungă la castel în seara

următoare, era imposibil ca tatăl meu să îl primească înainte de plecarea din Edinburgh, ne-am mulţumit să îi lăsăm să presupună că eram pe atât de bucuroase, pe cât ar trebui să fim. La nouă seara în ziua următoare au venit, însoţiţi de unul din fraţii lui lady Leysley. Ea se potriveşte perfect cu descrierea pe care mi-ai trimis-o despre ea, doar că eu nu o consider la fel de drăguţă ca şi tine. Nu are o faţă rea, dar este lipsit de măiestrie în silueta ei miniaturală, care o face în comparaţie cu înălţimea elegantă a Matildei şi a mea, o pitică insignifiantă. Curiozitatea ca să ne vadă (care trebuie să fi fost mare ca să o aducă de la mai mult de patru sute de mile), fiind acum perfect satisfăcută, a început să pomenească despre întoarcerea lor în oraş, şi a dorit ca noi să îi însoţim. Nu îi putem refuza cererea deoarece este însoţită de cea a tatălui nostru şi în al treilea rând de rugăminţile domnului Fitzgerald, care este cu siguranţă unul dintre cei mai agreabili tineri, pe care i-am cunoscut vreodată. Încă nu s-a hotărât când trebuie să plecăm, dar când o vom face o vom lua pe micuţa Louisa cu noi.

Adio, draga mea Charlotte; Matilda se alătură în cele mai bune urări pentru tine şi Eloisa, cu a ta pentru totdeauna,

M.L.

SCRISOAREA a VI - a

Lady Leysley pentru domnişoara Charlotte Lutterell

Castelul Leysley, 20 martie

Am sosit aici, dulcea mea prietenă, cam acum două săptămâni şi deja mă căiesc că am părăsit casa noastră încântătoare din Portman Square, pentru un Castel atât de posomorât, vechi şi ros de vreme ca acesta. Nu-ţi poţi forma o idee despre forma lui ca de închisoare. Este cocoţat chiar pe o stâncă, aproape inaccesibil, încât îmi închipui că a fost urcat cu o sfoară; după ce mi-am liniştit curiozitatea de a-mi cunoaşte fiicele cu preţul de a fi obligată să intru în închisoarea lor într-o manieră atât de periculoasă nu ştiu cum s-o părăsesc mai repede. Imediat ce m-am văzut sosită în siguranţă în interiorul acestei clădiri groaznice, m-am mângâiat cu speranţa de a-mi înviora spiritul, văzându-le pe cele două fete frumoase, aşa cum mi-au fost descrise domnişoarele Leysley, la Edinburgh. Dar aici din nou, am fost întâmpinată numai de dezamăgire şi surprindere. Matilda şi Margaret Leysley sunt două fete voinice, înalte, prea crescute, de dimensiuni chiar potrivite să locuiască într-un castel atât mare. Mi-aş dori, draga mea Charlotte, să le poţi vedea pe aceste gigante scoţiene; sunt sigură că te-ar speria de moarte. S-ar descurca foarte bine pe post de contrast faţă de mine, aşa că le-am invitat să mă însoţească la Londra unde sper să fiu peste două săptămâni. Pe lângă aceste domni-şoare încântătoare, am descoperit aici şi o mică progenitură răsfăţată care cread că este un fel de rudă de a lor; mi-au spus cine este şi o poveste lungă şi încâlcită a tatălui ei şi a unei domnişoare Cutare, despre care am uitat cu totul. Urăsc scandalul şi detest copiii. Am fost chinuită de de când am venit aici de vizite plictisitoare din partea unor prăpădiţi de scoţieni, cu nume teribil de grele; erau aşa de politicoşi, mi-au făcut atâtea invitaţii şi au vorbit atât de mult, încât nu m-am putut abţine să nu îi dispreţuiesc. Presupun că nu o să-i mai văd niciodată şi totuşi. Nu ştiu ce să mă mai fac cu familia asta: fetele nu

ştiu nici un pic de muzică, în afară de arii scoţiene, nici un fel de desene în afară de munţii scoţieni şi nici un fel de cărţi în afară de poezii scoţiene – şi eu urăsc tot ceea ce este scoţian! În general, pot petrece jumătate de din zi cu toaleta mea, gătindu-mă, dar de ce să mă îmbrac aici, când nu este nici o fiinţă în casă căreia să doresc să-i plac. Tocmai am avut o conversaţie cu fratele meu în care m-a jignit foarte mult şi pe care în lipsă de altceva mai amuzant, ţi-o voi reda în detaliu. Trebuie să ştii că de 4 sau 5 zile am suspectat că William are o preferinţă pentru fiica mea cea mare. Trebuie să mărturisesc că dacă aş fi fost înclinată să mă îndrăgostesc de o femeie, nu aş fi ales-o pe Matilda Leysley ca obiect al pasiunii mele, pentru că nu urăsc ceva mai mult decât o femeie înaltă, dar oricum nu există nici o explicaţie pentru gusturile unor bărbaţi şi cum William însuşi are aproape şase picioare în înălţime, nu este de mirare că îi placee. Acum, întrucât am o mare afecţiune pentru fratele meu şi mi-ar părea extrem de rău să îl văd neferi-cit, ceea ce presupun că intenţionează să fie dacă nu se poate căsători cu Matilda, şi, mai mult, ştiind că circumstanţele lui nu îi permit să se căsătorească cu cineva fără avere şi că cea a Matildei depinde întru totul de tatăl ei care nu va avea nici propria dorinţă, nici permisiunea mea să-i dea ceva în prezent, m-am gândit că aş face o faptă bună pentru fratele meu dacă l-aş informa despre acestea, ca să aleagă singur, dacă să-şi stăpânească pasiunea sau să iubească şi să sufere. Prin urmare, aflându-mă în această dimineaţă cu el într-una din oribilele camere vechi ale acestui castel, am deschis discuţia, astfel:

— Ei bine, dragul meu William, ce părere ai despre aceste fete? Din punctul meu de vedere, nu le găsesc atât de neinteresate pe cât credeam, dar pate că tu mă crezi

părtinitoare faţă de fiicele soţului meu şi probabil că ai dreptate. Ele seamănă într-adevăr atât de mult cu sir George, încât este normal să crezi...

— Draga mea Susan, a strigat el pe un ton de cea mai mare uimire, crezi că ele au cea mai mică asemănare cu tatăl lor? Este atât de şters! Dar îmi cer iertare, uitasem deja cu cine vorbesc.

— Oh! Te rog, nu mă băga în seamă, am răspuns eu, toată lumea ştie că sir George este urât şi te asigur că dintotdeauna l-am considerat prea puţin plăcut.

— Mă surprinzi extrem de mult, a răspuns William, prin ceea ce spui şi în legătură cu sir George şi cu fiicele sale. Nu poţi să crezi că soţul tău are atâtea lipsuri în farmecele personale! Nici nu poţi să vezi vreo asemănare între el şi domnişoarele Leysley, care sunt, după părerea mea, foarte deosebite de el şi foartet frumoase.

— Dacă aceasta este părerea ta în legătură cu fetele, nu este, cu siguranţă, vreo dovadă a frumuseţii tatălui lor, pentru că dacă ele sunt deosebite de el şi frumoase în acelaşi timp, este natural să presupui că el este foarte şters.

— Absolut deloc, a spus el, ceea ce ar putea fi drăguţ la o femeie, ar putea fi foarte neplăcut la un bărbat.

— Dar tu însuţi, acum câteva minute ai admis că el este foarte neinteresant.

— Bărbaţii nu sunt judecători ai frumuseţii sexului lor.

— Nici bărbaţii, nici femeile nu îl găsesc pe sir George plăcut la vedere.

— Bine, bine, a spus el, să nu ne certăm privind frumuseţea lui, dar opinia ta despre fiicele lui este foarte ciudată, pentru că dacă te-am înţeles bine, ai spus că nu le găseşti atât de şterse pe cât te aşteptai!

— Cum, tu le găseşti neinteresante? am exclamat eu.

— Nu prea cred că eşti serioasă, a replicat el, când vorbeşti despre ele într-un mod dispreţuitor. Tu nu crezi că domnişoarele Leysley sunt două femei tinere foarte frumoase?

— Dumnezeule! Nu! am strigat eu. Cred că sunt îngrozitor de palide!

— Palide! a spuns el. Draga mea Susan, nu poţi chiar să crezi asta! Păi, care singură trăsătură de pe chipul fiecăreia din ele, poţi să o găseşti nepotrivită?

— Oh! Încrede-te în mine pentru aşa ceva. Hai, o să încep cu cea mai mare – cu Matilda. William? (m-am uitat cu toată viclenia de care sunt în stare când am spus asta, ca să îl ruşinez.)

— Sunt atât de asemănătoare una cu alta, a spus el, încât presupun că defectele uneia, ar fi şi defectele celeilalte.

— Ei bine, atunci, în primul rând, amândouă sunt oribil de înalte!

— Ele sunt mai înalte decât tine, într-adevăr, a spus el cu un zâmbet obraznic.

— Nu, am spus eu, sunt uriaşe.

— Ei bine, dar, a continuat el, chiar dacă s-ar putea să fie peste talia obişnuită, siluetele lor sunt elegante, cât despre feţele lor, ochii lor sunt frumoşi!

— Nu-mi pot închipui asemenea siluete, care te strivesc, ca fiind elegante, iar despre ochii lor, ele sunt atât de înalte, încât nu mi-aş putea întinde gâtul suficiente ca să mă uit la ei.

— Nu, a răspuns el, nu ştiu dacă nu cumva ai dreptate să nu încerci, deoarece probabil te-ar orbi cu strălucirea lor.

— Oh! Cu siguranţă, am spus eu, cu cea mai mare complezenţă, pentru că te asigur, scumpa mea Charlotte că nu eram absolut deloc jignită chiar dacă prin ceea ce a urmat, ai fi putut presupune că William era conştient că mi-a dat motive să mă simt astfel, deoarece venind spre mine şi luându-mi mâna, a spus:

— Nu trebuie să pari atât de gravă Susan; mă tem că te-am jignit!

— M-ai jignit? Dragă frate, cum de ţi-a venit un asemenea gând în minte! am replicat eu. În nici un caz! Te asigur că nu sunt absolut deloc surprinsă că eşti un avocat atât de aprins al frumuseţii acestor fete.

— Ei bine, mă întrerupse William, aminteşte-ţi că nu ne-am încheiat încă disputa în legătură cu ele. Ce defect le găseşti la ten?

— Sunt neplăcut de palide!

— Ele întotdeauna au puţină culoare şi după ce fac o plimbare la aer se observă mai bine.

— Da, dar dacă se întâmplă să plouă în acest colţ al lumii, nu vor mai fi în stare să-şi coloreze obrajii, doar dacă, într-adevăr, se amuză alergând în susul şi în josul acestor galerii şi anticamere vechi.

— Ei bine, a răspuns fratele meu, pe un ton de iritare şi aruncându-mi o privire impertinenetă, dacă ele au doar puţină culoare, cel puţin, este toată a lor.

Aceasta a fost prea mult, draga mea Charlotte, pentru că sunt sigură că el a avut neruşinarea cu acea privire, să-mi pună la îndoială naturaleţea. Dar tu, sunt sigură, că îmi vei reabilita caracterul oricând vei auzi defăimări atât de crude, pentru că poţi fi martoră la cât de des am protestat împotriva folosirii rujului şi de câte ori ţi-am spus că îmi displace. Şi te asigur că opiniile mele sunt încă aceleaşi. Ei bine, nesuportând să fiu suspectată de către fratele meu, am părăsit camera imediat şi de atunci sunt în budoarul meu scriindu-ţi. Ce scrisoare lungă am făcut din ea! Dar nu trebuie să te aştepţi să primeşti una la fel când ajung în oraş, pentru că doar la castelul Leysley ai timp să scri chiar şi unei Charlotte Lutterell. Am fost atât de iritată de privirea lui William, încât nu am putut să-mi strâng suficientă răbdare, ca să rămân şi să-i dau sfaturi referitoare la ataşamentul său faţă de Matilda, care mă făcuse din pură dragoste pentru el să încep conversaţia, iar acum sunt atât de convinsă de pasiunea lui pentru ea, încât sunt sigură că nu va asculta de vocea raţiunii şi, prin urmare, nu mă voi mai obosi fie cu el, fie cu favorita lui.

Adio, draga mea fată,

Pentru tine cu afecţiune,

Susan L.

SCRISOAREA a VII - a

De la domnişoara C. Lutterell pentru

domnişoara M. Leysley

Bristol, 27 martie

Am primit scrisori de la tine şi de la mama ta vitregă în această săptămână care m-au amuzat foarte mult, deoarece descopăr din ele că sunteţi amândouă de-a dreptul geloase pe frumuseţea fiecăreia. Este foarte ciudat ca două femei foarte drăguţe, chiar dacă de fapt mamă şi fiică, să nu poată fi în aceeaşi casă fără să se ia la ceartă în legătură cu feţele lor. Fii convinsă că amândouă sunteţi foarte frumoase şi nu mai spun nimic în această chestiune. Presupun că această scrisoare trebuie adresată la Portman Square unde probabil (oricât de mare ar fi afecţiunea ta pentru castelul Leysley), nu te vei întrista să te afli. În ciuda tuturor lucrurilor pe care le spun oamenii despre câmpiile verzi şi provincie, întotdeauna am fost de părere că Londra şi distracţiile ei trebuie să fie foarte agreabile pentru o perioadă şi aş fi foarte fericită dacă venitul mamei mele i-ar permite să ne trimită acolo, în timpul iernii. Întotdeauna am tânjit în special să merg la Vaux Hall, să văd dacă biftecul rece de acolo este tăiat atât de

subţire pe cât se spune, deoarece am o bănuială ascunsă că puţini oameni posedă arta tăierii unei felii de biftec rece, atât de bine ca mine, ba chiar ar fi greu dacă nu aş cunoaşte câte ceva despre chestiune, deoarece a fost o parte a educaţiei mele care a necesitat cele mai multe eforturi. Mama întotdeauna m-a considerat cea mai bună elevă a ei, chiar dacă atunci când trăia papa Eloisa era a lui. Fără îndoială niciodată nu au existat pe lumea asta două dispoziţii mai diferite. Amândurora ne plăcea să citim. Ea prefera po-vestirile, eu reţetele. Ei îi plăcea să deseneze tablouri, mie să jumulesc găinile. Nimeni nu putea cânta un cântec mai bine decât ea şi nimeni să facă o plăcintă mai bună decât mine. Şi aşa am continuat dintotdeauna de când nu am mai fost copii. Singura diferenţă este că toate disputele noastre privind excelenţa superioară a preocupărilor noastre, pe atunci atât de frecvente, acum nu mai există. De mai mulţi ani am ajuns la o înţelegere ca întotdeauna să ne admirăm munca fiecăreia; eu niciodată nu uit să ascult muzica ei şi ea este la fel de constantă în degustarea plăcintelor mele. Cel puţin aşa stăteau lucrurile până când Henry Hervey şi-a făcut apariţia în Sussex. Înainte de sosirea mătuşii lui în vecinătatea noastră, unde s-a stabilit acum vreo douăsprezece luni, vizitele lui la ea fuseseră la momente stabilite şi de o durată redusă, dar de la mutarea ei la conacul care se află la distanţă de o plimbare de casa noastră, ele au devenit mai frecvente şi lungi. Aceasta după cum s-ar putea să presupui nu putea să-i facă mai multă plăcere doamnei Diana, care este o duşmancă declarată a tot ceea ce nu este condus de etichetă şi forma-lism şi bunăcreştere. Ba chiar atât de mare era aversiunea ei faţă de comportamentul nepotului ei, încât am auzit-o deseori făcându-i asemenea aluzii, că dacă Henry nu ar fi fost angajat în conversaţie cu Eloisa, ele ar fi

trebuit să-i atragă atenţia şi să-l fi tulburat foarte mult. Schimbarea din comportamentul surorii mele la care am făcut aluzie mai înainte, acum s-a produs. Acordul pe care îl aveam de a ne admira reciproc realizările nu mai era bagat în seamă şi chiar dacă eu îi aplaudam în mod constant orice dans popular pe care îl cânta, totuşi nici măcar o plăcintă cu porumbel făcută de mine nu putea obţine din partea ei măcar un singur cuvânt de aprobare. Asta era cu siguranţă suficient ca să enerveze pe oricine, totuşi, eram la fel de calmă ca brânza grasă, iar după ce mi-am făcut planul şi am conceput un plan de răzbunare, am hotărât să o las să facă ce vrea şi să nu-i fac nici un reproş. Planul meu era să o tratez aşa cum mă trata şi ea pe mine, chiar dacă ar fi desenat portretul meu şi ar fi cântat Malbrook (care este singurul cântec care mi-a plăcut vreodată) să nu spun nici măcar ”Mulţumesc Eloisa”, chiar dacă de mulţi ani strigasem constant, când ea cânta ”bravo”, ”bravissimo”, ”encore, da capo”, ”alegretto, con expressione” şi ”poco presto” şi multe alte astfel de cuvinte ciudate, toate, aşa cum îmi spu-sese Eloisa, expresii ale admiraţiei mele; într-adevăr aşa cred că sunt, deoarece le văd pe unele din ele pe fiecare pagină a tuturor cărţilor de muzică, şi îmi închipui sentimentele compozitorului.

Mi-am executat planul cu mare exactitate. Nu pot să spun cu succes, pentru că vai! tăcerea mea când ea cânta nu părea să îi displacă nici în cea mai mică măsură, din contră, într-o zi chiar mi-a spus:

— Ei bine, Charlotte, mă bucur foarte mult că în cele din urmă ai renunţat la obiceiul acela ridicol de a-mi aplauda execuţia la harpă, până când mă făceai să mă doară capul, iar pe tine să răguşeşti. Îţi sunt foarte recunoscătoare că îţi păstrezi admiraţia pentru tine însăţi.

Nu voi uita niciodată răspunsul foarte spiritual pe care l-am dat:

— Eloisa, am spus eu, te rog să stai liniştită în legătură cu aceste temeri pe viitor, pentru că fii sigură că-mi voi păstra admiraţia pentru mine şi preocupările mele şi nu o voi extinde niciodată spre ale tale.

Acesta a fost singurul lucru sever pe care l-am spus vreodată în viaţa mea; nu că nu m-aş fi simţit deseori extrem de ironică, dar a fost prima dată când mi-am făcut publice sentimentele.

Presupun că nu au mai existat alţi doi tineri care să aibă o afecţiune mai mare unul pentru celălalt decât Henry şi Eloisa; nu, dragostea fratelui tău pentru domnişoara Burton nu putea să fie atât de puternică, chiar dacă se poate să fi fost mai arzătoare. Îţi poţi închipui prin urmare cât de supărată trebuie să fi fost sora mea când el i-a jucat o asemenea festă tragică. Biata fată! Încă îi plânge moartea cu o durere nemicşorată, cu toate că el este mort de maibine de şase săptămâni, dar unii oameni pun asta la suflet mai mult decât alţii. Starea proastă de sănătate în care a aruncat-o moartea lui o face să fie atât de slăbită şi incapabilă să suporte cea mai mică emoţie, încât a fost înlăcrimată toată această dimineaţă, doar pentru că şi-a luat rămas-bun de la doamna Marlowe, care împreună cu soţul, fratele şi copilul trebuie să plece din Bristol. Îmi pare rău că pleacă, deoarece sunt singura familie cu care am făcut cunoştinţă, dar nici nu mi-a trecut prin cap să plâng; fără îndoială, Eloisa şi doamna Marlowe au fost mai mult împreună decât cu mine şi s-au legat cu afecţiune una de cealaltă, ceea ce nu face lacrimile atât de neiertat la ele, pe cât ar fi fost la mine. Familia Marlowe merge în oraş; Cleveland îi însoţeşte, întrucât nici Eloisa, nici eu nu am

putut să-i câştigăm dragostea, sper ca tu sau Matilda să aveţi mai mult noroc. Nu ştiu când vom părăsi Bristolul, Eloisa este atât de deprimat încât este împotriva altei călătorii şi totuşi nu s-a refăcut deloc în urma şederii ei aici. Sper să putem lua o hotărâre într-o săptămână sau două...

Charlotte Lutterell.

SCRISOAREA a VIII - a

Domnişoara Lutterell pentru doamna Marlowe

Bristol, 4 aprilie

Mă simt foarte îndatorată faţă de tine, draga mea Emma, pentru un asemenea semn al afecţiunii tale. Propune-rea pe care mi-ai făcut-o ca noi să corespondăm mi-a făcut plăcere; te asigur că va fi o mare uşurare pentru mine să-ţi scriu şi atâta timp cât sănătatea îmi va permite, voi fi o co-respondentă foarte constantă; nu voi spune una amuzantă, pentru că îmi cunoşti situaţia; la mine voioşia ar fi nepotrivită. Nu trebuie să te aştepţi la noutăţi pentru că noi nu ne vedem cu nimeni cu care să avem cea mai slabă legătură. Din acelaşi motiv nu trebuie să te aştepţi la bârfe de scandal. Nu trebuie să te aştepţi din partea mea de la nimic în afară de lacrimile unei inimi frânte, care se întoarce mereu la fericirea de care s-a bucurat odată şi care îşi susţine cu greu nenorocirea actuală. Posibilitatea de a fi în stare să-ţi scriu, să-ţi vorbesc, ţie despre Henry al

meu cel pierdut va fi un lux pentru mine şi bunătatea ta ştiu că nu va refuza să citească ceea ce mie îmi va uşura sufletul. Odată credeam că a avea ce se numeşte, în general, un prieten (vreau să spun pe cineva de acelaşi sex cu mine căreia să-i pot vorbi cu mai puţină re-zervă decât oricărei alte persoane) independent de sora mea nu va fi niciodată un obiect al dorinţelor mele, dar cât mă înşelam! Charlotte este prea preocupată de cele două co-respondente confidenţiale ale ei, ca să ocupe locul uneia cu mine şi sper că nu mă vei considera o romantică copilăroasă, când spun că a avea o prietenă blândă şi plină de compasiune care să-mi asculte suferinţele fără să se străduiască să mă consoleze este ceea mi-am dorit de ceva vreme, când întâlnirea noastră, apropierea care a urmat şi atenţia deosebit de afectuoasă pe care mi-ai arătat-o de la început mi-au dat motiv să întreţin idea măgulitoare că acele atenţii să se transforme într-o cunoaştere mai apropiată, într-o prietenie care, dacă tu eşti ceea ce dorinţele mele te făceau să pari ar fi cea mai mare fericire de care m-aş putea bucura. Să descopăr că asemenea speranţe sunt împlinite este într-adevăr o satisfacţie, o satisfacţie care este acum aproape singura pe care o pot simţi. Mă simt atât de slăbită, încât sunt si-gură că dacă ai fi cu mine m-ai obliga să las scrisul şi nu îţi pot da o dovadă mai mare a afecţiunii mele decât acţionând, aşa cum ţi-ai dori tu să fac, fie absentă sau prezentă.

Sunt, draga mea Emma, sinceră prietenă,

E.L.

SCRISOAREA a IX - a

Doamna Marlowe pentru domnişoara Lutterell

Strada Grosvernor, 10 aprilie

Mai este nevoie să spun, draga mea Eloisa, cât de binevenită a fost scrisoarea ta pentru mine? Nu-ţi pot da o dovadă mai mare a plăcerii pe care mi-a produs-o, sau a dorinţei pe care o simt să avem o corespondenţă regulată, decât dându-ţi un exemplu bun, aşa cum fac acum, şi răspunzând la ea înainte de sfârşitul săptămânii. Dar să nu-ţi închipui că pretind vreun merit pentru că sunt atât de punctuală, din contră te asigur, că este o bucurie mult mai mare pentru mine să-ţi scriu, decât să petrec o seară la un concert sau la un bal. Domnul Marlowe doreşte atât de mult ca eu să apar la unele din locurile publice în fiecare seară, încât îmi displace să îl refuz, dar în acelaşi timp vreau atât de mult să rămân acasă, încât, independent de plăcerea pe care o simt rezer-vând o parte a timpului meu dragii mele Eloisa, totuşi, libertatea pe care o pretind ca să stau o seară acasă cu băieţelul meu. Cât despre subiectul scrisorilor tale pentru mine, fie grav, fie vesel, dacă te preocupă pe tine trebuie să mă preocupe în mod egal şi pe mine. Nu cred că repetarea în scris, pentru mine, a suferinţelor tale le va amplifica şi nu te pot sfătui să eviţi un subiect atât de dureros, dacă totuşi, pentru tine asta este o alinare, dar scrisorile mele vor fi pline; intenţionez să le umplu cu un spirit atât de vioi şi un umor atât de înviorător, că voi reuşi să produc un zâmbet pe înfăţişarea tristă a Eloisei mele.

În primul rând trebuie să afli că le-am întâlnit pe cele trei prietene ale surorei tale, lady Leysley şi fiicele ei, de două ori în public de când mă aflu aici. Ştiu că vei fi nerăbdătoare să-mi afli părerea despre frumuseţea celor trei doamne, despre care ai auzit atât de multe. Acum, întrucât tu eşti prea bolnavă şi prea nefericită ca să fii orgolioasă, cred că aş putea să îndrăznesc să te informez că nu îmi place niciuna din feţele lor aşa de mult ca a ta. Totuşi, ele sunt toate frumoase – pe lady Leysley am mai văzut-o înainte, despre fiicele ei cred că, în general, s-ar spune că au feţe mai frumoase decât înălţimea lor, un ten înfloritor, puţină afectare şi foarte multă bârfă (în fiecare, ea le este superioară tinerelor domnişoare); ea, îndrăznesc să spun, îşi va câştiga la fel de mulţi admiratori ca Matilda şi ca Margaret. Sunt sigură că vei fi de acord cu mine când spun că nici una dintre ele nu are o talie potrivită pentru frumuseţe, când ştii că două dintre ele sunt mai înalte şi cealaltă mai scundă decât noi. În ciuda acestui defect este ceva foarte nobil şi majestuos în siluetele domnişoarelor Leysley şi ceva agreabil de voios în înfăţi-şarea mamei lor vitrege, micuţă şi drăguţă. Dar chiar dacă una poate fi majestuoasă şi cealaltă vioaie, totuşi faţa niciuneia nu posedă acea blândeţe a Eloisei mele, pe care slăbiciunea ei actuală nu o micşorează nici pe departe. Ce ar spune soţul şi fratele meu despre noi, dacă ar şti toate lucrurile frumoase pe care ţi le-am spus în această scrisoare? Este foarte rău că unei femei drăguţe nu trebuie să i se spună că este astfel de către nici una din sexul ei, fără ca acea persoană să fie suspectată că îi este fie duşmanca ei îndârjită, fie linguşitoarea ei declarată. Cât de înţelegătoare sunt femeile în această privinţă! Un bărbat poate să spună patruzeci de lucruri frumoase altuia fără ca noi să presupunem că este plătit pentru ele şi cu condiţia

să-şi facă datoria faţă de sexul nostru, nu ne pasă cât de politicos este el faţă de al său.

Doamna Lutterell să aibă amabilitatea să îmi accepte complimentele, Charlottei, dragostea mea, şi Eloisei cele mai bune urări de refacere a sănătăţii şi spiritelor care pot fi oferite de către prietena ei afectuoasă,

E. Marlowe.

Mă tem că această scrisoare este doar un specimen sărac al puterilor mele în domeniul spiritual şi opinia ta despre ele nu va fi cu mult modificată când te asigur că am fost pe cât de amuzantă am putut.

SCRISOAREA a X - a

De la domnişoara Margaret Leysley pentru

domnişoara Charlotte Lutterell

Portman Square, 13 aprilie

Draga mea Charlotte,

Am părăsit castelul Leysley pe 28 ale lunii trecute şi am ajuns în siguranţă la Londra, după o călătorie de şapte zile; am avut plăcerea să-ţi descopăr scrisoarea aici, aşteptându-mi sosirea, pentru care ai mulţumirile mele recunoscătoare. Ah! draga mea prietenă, regret cu fiecare

zi plăcerile liniştite ale castelului pe care l-am părăsit, în schimbul amuzamentelor acestui oraş lăudat. Nu că aş pretinde să afirm că aceste amuzamente îmi sunt neplăcute, dimpotrivă, mă bucur de ele extrem de mult şi m-aş bucura şi mai mult, dacă nu aş fi sigură că fiecare apariţie pe care o am în pu-blic nu face decât să întărească lanţurile acelor fiinţe nefericite a căror pasiune este imposibil de compătimit, chiar dacă nu este în puterile mele să îi răspund. Pe scurt, draga mea Charlotte, este vorba de sensibilitatea mea la suferinţele atâtor tineri amabili, neplăcerea mea faţă de admiraţia cu care sunt întâmpinată şi aversiunea mea faţă de a fi sărbătorită în public, în particular, în ziare şi oriunde; toate acestea sunt motivele pentru care nu mă pot bucura deplin de distracţiile atât de variate şi plăcute ale Londrei. De câte ori nu mi-am dorit să posed la fel de puţină frumuseţe personală ca şi tine, ca silueta mea să fie la fel de neelegantă, faţa mea la fel de lipsită de drăgălăşenie şi înfăţişarea la fel de neplăcută ca a ta! Dar ah! puţine şanse sunt pentru un eveniment atât de dorit; am avut variolă şi trebuie prin urmare să mă supun soartei mele nefericite.

Acum îţi voi încredinţa ţie, draga mea Charlotte, un secret care mi-a tulburat de multă vreme liniştea zilelor şi care mă obligă să-ţi cer cea mai inviolabilă confidenţialitate din partea ta. Lunea trecută, acum o săptămână, Matilda şi eu am însoţit-o pe lady Leysley la o recepţie la onorabila doamnă Kickabout; am fost însoţite de domnul Fitzgerald, care este un tânăr foarte plăcut, chiar dacă puţin cam ciudat la gusturi. El este îndrăgostit de Matilda. De-abia îi adresa-sem complimente stăpânei casei şi făcusem plecăciuni câtorva zeci de oameni diferiţi, când atenţia mea a fost atrasă de înfăţişarea unui tânăr, cel mai

încântător din sexul său, care în acel moment intra în cameră cu un alt domn şi o doamnă. Din prima clipă în care l-am zărit, am fost sigură că de el depindea fericirea viitoare a vieţii mele. Închipuieşte-ţi surprinderea mea când mi-a fost prezentat cu numele de Cleveland – imediat l-am recunoscut drept fratele doamnei Marlowe şi cunoştinţa Charlottei mele de la Bristol. Domnul şi doamna M. erau domnul şi doamna care îl însoţeau. (Nu crezi că doamna Marlowe este frumoasă?) Ţinuta elegantă a domnului Cleveland, manierele lui cizelate şi plecăciunea în-cântătoare, dintr-odată mi-au acaparat simpatia. El nu a vorbit, dar pot să-mi închipui şi singură spiritul lui cultivat, sentimentele nobile şi limbajul elegant care ar fi strălucit atât de evident în conversaţia domnului Cleveland. Apropierea lui sir James Gower (unul dintre admiratorii mei prea numeroşi) a împiedicat descoperirea unor astfel de calităţi, punând capăt unei conversaţii pe care nu o începusem. Dar oh! cât de inferioare sunt înzestrările lui sir James faţă de cele ale rivalului său! Sir James este unul dintre cei mai frecvenţi vizitatori ai noştri şi este aproape întotdeauna în grupul nostru. De a-tunci i-am mai întâlnit pe domnul şi doamna Marlowe, dar nu şi pe Cleveland; el este întotdeauna ocupat altundeva. Doamna Marlowe mă plictiseşte de moarte de fiecare dată când o văd cu relatările ei obositoare despre tine şi despre Eloisa. Este aşa de proastă! Trăiesc cu speranţa că îl voi vedea astă seară pe fratele ei irezistibil, deoarece mergem la lady Flambeaus, despre care ştiu că este o apropiată de-a familiei Marlowe. Grupul nostru va fi format din lady Leysley, Matilda, Fitzgerald, sir James Gower şi eu. Îl vedem foarte puţin pe sir George, care este aproape întotdeauna la masa de joc. Ah! biata mea avere unde eşti tu acum? O vedem mai mult pe lady L., care întotdeauna îşi face apariţia (extrem de rujată) la masa de cină. Vai! Cu

ce bijuterii încântătoare va fi împodobită în această seară la lady Flambeaus! Totuşi mă mir cum poate fi încântată să le poarte; cu siguranţă trebuie să-şi dea seama de indecenţa ridicolă de a-şi încărca silueta miniaturală cu asemenea ornamente nepotrivite; este posibil ca ea să nu ştie cât de superioară este simplitatea elegantă celui mai studiat veşmânt? Dacă ni le-ar face cadou Matildei şi mie, cât de mult i-am fi recunoscătoare. Cât de potrivite ar fi diamantele la siluetele noastre frumoase şi majestuoase! Şi ce surprinzător este că o asemenea idee nu i-a venit ei niciodată. Sunt sigură că dacă m-am gândit aşa odată, m-am gândit şi de cinzeci de ori. Ori de câte ori o văd pe lady Leysley purtându-le, asemenea gânduri îmi vin imediat. Bijuteriile mamei mele! Dar nu voi mai spune nimic despre un subiect atât de trist – să te distrez cu ceva mai vesel! Matilda a primit în această dimineaţă o scrisoare de la Leysley, prin care avem plăcerea să descoperim că este la Napoli, a devenit romano-catolic, a obţinut una dintre bulele papale pentru anularea primei sale căsătorii şi de atunci chiar s-a căsătorit cu o doamnă napolitană de mare rang şi avere. Mai mult, ne spune că aproape acelaşi lucru i s-a întâmplat şi primei lui soţii, nedemna Louisa, care este şi ea la Napoli, a devenit romano-catolică şi curând se va căsători cu un nobil napolitan, distins. El spune că în prezent sunt foarte buni prieteni, aproape că a iertat greşelile din trecut şi intenţionează în viitor să fie foarte buni vecini. El ne invită, pe Matilda şi pe mine, să-i facem o vizită în Italia şi să i-o aducem pe mica lui Louisa, pe care şi mama ei, mama vitregă şi el sunt la fel de doritori să o vadă. Cât despre acceptarea invitaţiei, este foarte nesigură în prezent; lady Leysley ne sfătuieşte să ne ducem fără întârziere, Fitzgerald se oferă să ne escorteze acolo, dar Matilda are dubii în legătură cu decenţa acestui plan – dar recunoaşte că ar fi foarte agreabil şi sunt sigură

că îl place pe tânăr. Tatăl meu doreşte să nu ne grăbim, deoarece dacă mai aşteptăm câteva luni, atât el cât şi lady Leysley îşi vor acorda plăcerea de a ne însoţi. Lady Leysley spune nu, că nimic nu o va tenta vreodată să părăsească distracţiile din Brighthelmstone în favoarea unei călătorii în Italia, doar ca să-l cunoască pe fratele nostru.

— Nu, spune dezagreabila femeie, am fost odată în viaţă suficient de proastă să călătoresc, nu ştiu câte sute de mile, să le văd pe două din familie şi am descoperit că nu corespundeau, aşa că naiba să mă ia dacă o să mai fiu vreodată aşa de proastă.

Aşa spune ea, dar sir George încă perseverează, spunând că probabil într-o lună sau două, s-ar putea ca ei să ne însoţească.

Adio, draga mea Charlotte,

Pentru totdeauna devotată Margaret Leysley.

ISTORIA ANGLIEI

DE LA DOMNIA LUI HENRIC AL IV-LEA PÂNĂ LA MOARTEA LUI CHARLES ÎNTÂIUL

DE UN ISTORIC SUBIECTIV, CU PREJUDECĂŢI, ŞI IGNORANT

*

Pentru domnişoara Austen, fiica cea mai mare a reverendului George Austen, această operă este dedicată cu tot respectul datorat de către Autor

N.B. Vor fi foarte puţine date în această istorie.

HENRIC al IV-lea

Henric al IV-lea s-a urcat pe tronul Angliei spre marea lui satisfacţie în anul 1399, după ce l-a convins pe vă-rul şi predecesorul său Richard al II-lea, să i-l cedeze şi să se retragă pentru tot restul vieţii la castelul Pomfret, unde s-a întâmplat să fie asasinat. Este de presupus că Henric a fost căsătorit, deoarece a avut cu siguranţă patru fii, dar nu este în puterile mele să-l informez pe cititor cine a fost soţia lui. Oricum ar sta lucrurile, nu a trăit veşnic, ci îmbolnăvindu-se, fiul lui, prinţul de Wales, a venit şi i-a luat coroana; prin urmare regele a ţinut un lung discurs, pentru care trebuie să îl îndrept pe cititor spre piesele lui Shakespeare, şi prinţul a ţinut unul şi mai lung. Lucrurile fiind astfel aranjate între ei, regele a murit şi a fost succedat de fiul său Henric, care îl bătuse anterior pe sir William Gascoigne.

HENRIC al V-lea

Acest prinţ, după ce a urmat la tron, a devenit destul de reformat şi înţelegător, abandonându-şi toţi tovarăşii

dezmăţaţi şi niciodată nu l-a mai ciomăgit pe sir William. În timpul domniei sale, lordul Cobham a fost ars de viu, dar am uitat pentru ce motiv. Majestatea sa apoi şi-a îndreptat gândurile spre Franţa, unde a mers şi s-a luptat în faimoasa bătălie de la Azincourt. După aceea s-a căsătorit cu fiica regelui, Catherine, o femeie foarte agreabilă din spusele lui Shakespeare. În ciuda tuturor acestora, totuşi a murit şi a fost succedat de fiul său Henric.

HENRIC al VI-lea

Nu pot spune prea multe despre raţiunea acestui monarh. Nici dacă aş putea n-aş face-o, deoarece era un Lancashire. Presupun că ştiţi totul despre războaiele dintre el şi ducele de York, care era de partea corectă; dacă nu ştiţi, aţi face bine să citiţi o altă istorie, pentru că eu voi fi foarte difuz în aceasta, dorind ca prin ea doar să dau frâu liber plictiselii mele împotriva şi să-mi arăt ura faţă de toţi acei oameni ale căror partide şi principii nu se potrivesc cu ale mele, nu ca să vă ofer informaţii. Acest rege s-a căsătorit cu Margaret d’Anjou, o femeie ale cărei suferinţe şi nenorociri au fost atât de mari, încât aproape mă fac pe mine, care o urăsc, să-mi fie milă de ea. În timpul acelei domnii a trăit Ioana d’Arc; ea produs multă agitaţie printre englezi. Nu ar fi trebuit să o ardă, dar au ars-o. Au mai fost câteva bătălii între Yorkişti şi Lancasterieni, în care cei dintâi (aşa cum ar fi şi trebuit) au câştigat de obicei. În cele din urmă au fost biruiţi de tot, regele a fost asasinat, regina a fost trimisă acasă şi Edward al IV-lea s-a urcat pe tron.

EDWARD al IV-lea

Acest monarh a fost faimos prin frumuseţea şi curajul său şi prin comportamentul său nedomolit, de a se căsători cu o femeie în timp ce era logodit cu alta, sunt dovezi suficiente. Soţia lui a fost Elizabeth Woodvile, o văduvă care, biata femeie! a fost după aceea închisă într-o mănăstire de către acel monstru de injustiţie şi avariţie Henric al VIII-lea. Una dintre amantele lui Edward a fost Jane Shore, despre care s-a scris o piesă, dar este o tragedie şi prin urmare nu merită să fie citită. După ce a îndeplinit aceste nobile acţiuni, Majestatea sa a murit şi a fost succedat de către fiul său.

EDWARD al V-lea

Acest nefericit prinţ a trăit atât de puţin, încât nimeni nu a apucat să-i picteze tabloul. A fost asasinat la ordinele unchiului său, al cărui nume era Richard al III-lea.

RICHARD al III-lea

Caracterul acestui prinţ a fost tratat cu multă severitate de către istorici, dar deoarece era un York, sunt mai de-grabă înclinat să-l consider un om foarte respectabil. Într-a-devăr, s-a afirmat cu încredere că el şi-a omorât cei doi nepoţi şi soţia, dar a fost de asemenea declarat că el nu şi-a omorât cei doi nepoţi, ceea ce sunt înclinat să cred că este adevărat; dacă aşa stau lucrurile, se poate afirma de

asemenea că el nu şi-a omorât soţia, fiindcă dacă Perkin Warbeck a fost în-tr-adevătr ducele de York, de ce să nu fie Lambert Simnel văduva lui Richard. Fie nevinovat, fie vinovat, el nu a domnit mult timp în pace, deoarece Henric Tudor E. de Richmond, cel mai mare ticălos care a trăit vreodată, a făcut mare scandal ca să ia coroana şi, după ce l-a asasinat pe rege în bătălia de la Bosworth, a succedat la ea.

HENRIC al VII-lea

Acest monarh, curând după urcarea pe tron, s-a căsătorit cu prinţesa Elizabeth de York, prin care alianţă el a dovedit clar că îşi considera propriul drept inferior faţă de al ei, chiar dacă susţinea contrariul. Prin această căsătorie el a avut doi fii şi două fiice, cea mai mare dintre numitele fiice a fost căsătorită cu regele Scoţiei şi a avut fericirea să fie bunica uneia dintre primele personalităţi ale lumii. Dar despre ea, voi avea ocazia să vorbesc mai pe larg în viitor. Cea mai mică, Mary, s-a căsătorit întâi cu regele Franţei şi a doua oară cu D. de Suffolk, cu care a avut o fiică, după aceea mama lui lady Jane Grey, care chiar dacă inferioară drăgălaşei ei verişoare, regina scoţienilor, era totuşi o tânără simpatică şi faimoasă pentru că citea în greceşte în timp ce alţi oameni se duceau la vânătoare. În timpul domniei lui Henric al VII-lea şi-au făcut apariţia Perkin Warbeck şi Lambert Simnel, menţionaţi mai înainte, primul, fiind ţinta ironiilor, şi-a luat reşedinţa în abaţia Beaulieu şi a fost deca-pitat împreună cu contele de Warwick, iar celălalt a fost luat în bucătăriile regelui. Majestatea sa a murit şi a fost urmat la tron de fiul său

Henric, al cărui unic merit a fost acela că nu a fost chiar atât de rău ca fiica sa Elizabeth.

HENRIC la VIII-lea

Ar fi un afront faţă de cititorii mei dacă aş presupune că ei nu sunt la fel de bine informaţi depre detaliile domniei acestui rege la fel ca şi mine. Prin urmare, îi voi scuti de sarcina de a citi din nou ceea ce au mai citit înainte şi pe mine de efortul de a scrie ceea ce nu-mi amintesc la perfecţie, dând doar o schemă generală a principalelor evenimente care au marcat domnia lui. Printre acestea se poate număra cum cardinalul Wolsey i-a spus părintelui abate al abaţiei Leicester că ”venise să-şi întindă oasele printre ale lor”, reformarea religiei şi cum a călărit regele prin străzile Londrei cu Anna Bullen. Este totuşi doar justiţie şi datoria mea să declar că această femeie amabilă era întru totul nevinovată de crimele de care a fost acuzată şi ale cărei frumuseţe, eleganţă şi voioşie au fost dovezi suficiente, ca să nu menţionăm protestele ei solemne de nevinovăţie, slăbi-ciunea acuzaţiilor împotriva ei şi caracterul regelui, toate adăugând nişte confirmări, chiar dacă unele mici în comparaţie cu cele aduse în favoarea ei. Chiar dacă nu declar că dau multe date, totuşi, deoarece cred că este potrivit să dau unele şi bineînţeles că voi face o alegere a celor care sunt cele mai necesare ca cititorul să le ştie, cred că este corect să-l informez că scrisoarea pentru rege era datată pe 6 mai. Crimele şi cruzimile acestui prinţ, au fost prea numeroase ca să fie menţionate (aşa cum sper că a arătat pe deplin istoria) şi nimic nu poate fi spus în răzbunarea lui, decât că închiderea caselor religioase şi abandonarea lor jafurilor

ruinătoare ale timpului au fost de un folos infinit pentru peisajul Angliei în general, care probabil a fost principalul motiv pentru care a făcut-o, deoarece, altfel, de ce un om, care nu are nici o religie el însuşi, să aibă atâtea probleme în a aboli una care fusese stabilită în regat de secole. A cincea soţie a Majestăţii sale a fost nepoata ducelui de Norfolk, care, chiar dacă achitată în mod universal de crimele pentru care a fost decapitată, a fost suspectată de mulţi oameni că a dus o viaţă destrăbălată înainte de căsătorie – despre aceasta, totuşi, am multe dubii, deoarece era o rudă a acelui nobil duce de Norfolk care a fost atât de dedicat cauzei reginei Scoţiei şi căreia în cele din urmă i-a căzut victimă. Ultima soţie a regelui a reuşit să-i supravieţuiască, dar numai cu mare dificultate. El a fost urmat la tron de singurul său fiu, Edward.

EDWARD al VI-lea

Deoarece acest prinţ avea numai nouă ani în momentul morţii tatălui său a fost considerat de mulţi oameni prea tânăr ca să domnească şi cum răpsatul rege s-a întâmplat să fie de aceeaşi părere, fratele mamei lui, ducele de Somerset, a fost ales protector al tărâmului în timpul minoratului său. Acest om avea un caracter foarte corect şi este oarecum un favorit de-al meu, chiar dacă n-aş pretinde în nici un caz să afirm că i-a fost egal aceluia dintâi printre bărbaţi, Robert earl de Essex, Delamere, sau Gilpin. El a fost deca-pitat, lucru de care ar fi putut fi mândru din câteva motive, dacă ar fi ştiut că aceasta a fost ideea lui Mary, regina Scoţiei, dar întrucât era imposibil ca el să fi fost conştient, ceea ce i se şi

întâmplase, se pare că el nu s-a simţit încântat în mod deosebit acest tratament.

După decesul său, ducele de Northumberland a avut în grijă pe rege şi regat; şi-a îndeplinit îngrijirea celor doi atât de bine, încât regele a murit şi regatul i-a rămas nurorii lui, lady Jane Grey, care a fost menţionată mai devreme pentru că citea în greceşte. Că ea chiar înţelegea acea limbă sau că un asemenea studiu provenea doar dintr-un exces de orgoliu, pentru care cred că ea a fost dintotdeauna destul de remarcabilă, nu este sigur. Oricare ar fi motivul, ea şi-a păstrat aceeaşi aparenţă de cunoaştere şi dispreţ faţă de ceea ce era considerat în general plăcere, în timpul întregii sale vieţi, căci ea s-a declarat nemulţumită că a fost numită regină şi, în timp ce era condusă la eşafod, a scris o propoziţie în latină şi alta în greceşte, văzând trupul mort al soţului ei trecând în mod accidental pe acolo.

MARY

Această femeie a avut norocul să fie avansată la tronul Angliei, în ciuda pretenţiilor ei superioare, a meritului şi a frumuseţii verişoarelor ei, Mary, regina Scoţiei, şi Jane Grey. Nici nu pot să deplâng regatul pentru nenorocirile prin care a trecut în timpul domniei ei, deoarece le merita pe deplin pentru că i-a permis să-i urmeze fratelui ei, ceea ce a fost o porţie dublă de prostie, deoarece ar fi putut să prevadă că întrucât ea a murit fără copii, va fi urmată de acea ocară pentru omenire, acea plagă a societăţii, Elizabeth. Mulţi au fost oamenii care au căzut martiri ai religiei protestante în timpul domniei ei; cred că nu mai

puţini de o duzină. Ea s-a căsătorit cu Filip, regele Spaniei, care în timpul domniei surorii ei era faimos pentru construirea de armade. A murit fără moştenitori şi atunci a venit momentul îngrozitor în care distrugătoarea întregii tihne, trădătoarea prefăcută a încre-derii acordate şi asasina verişoarei ei, a urmat la tron.

ELIZABETH

A fost nefericirea specifică a acestei femei să aibă miniştri răi. Cât de crudă ar fi fost ea însăşi, nu ar fi comis nelegiuiri atât de extinse, dacă aceşti bărbaţi netrebnici şi depravaţi nu ar fi uneltit şi nu ar fi încurajat-o în crimele ei. Ştiu că a fost afirmat de mulţi oameni şi s-a crezut că lordul Burleigh, sir Francis Walsingham şi restul celor care ocupau funcţiile de prim rang în stat erau miniştri merituoşi, experimentaţi şi capabili. Dar oh! cât de orbiţi sunt asemenea scriitori şi asemenea cititori faţă de adevăratul merit, meritul dispreţuit, neglijat şi defăimat, dacă pot să persiste în astfel de opinii, când reflectează că aceşti bărbaţi lăudaţi erau atât de scandaloşi pentru ţara şi sexul lor, ca să-i permită şi să o ajute pe regină în întemniţarea pentru o perioadă de nouă-sprezece ani a unei femei, chiar dacă dreptul de rudenie şi merit nu valorau nimic, totuşi, ca regină şi ca una care acceptase să-i acorede încrederea, avea toate motivele să se aştepte la sprijin şi protecţie şi în cele din urmă permiţându-i lui Elizabeth să o aducă pe această femeie cumsecade la o moarte timpurie şi scandaloasă. Poate cineva, dacă reflectează doar pentru o clipă asupra acestui stigmat etern pe înţelegerea şi caracterul lor, să mai permită vreo laudă pentru lordul Burleigh sau sir Francis Walsingham? Oh! ce

trebuie această prinţesă încântătoare al cărei unic prieten a fost pe atunci ducele de Norfolk, iar acum doar domnul Whitaker, doamna Lefroy, doamna Knight şi eu, care a fost abandonată de fiul ei, întemniţată de verişoara ei, bârfită, hulită şi defăimată de toţi, ce trebuie să fi suferit inima sa cea nobilă când a fost informată că Elizabeth dăduse ordine pentru moartea ei! Totuşi a suportat-o cu cea mai neclintită tărie, fermă în gândirea ei, constantă în religia ei; s-a pregătit să înfrunte soarta crudă la care fusese osândită cu o mărinimie care ea singură putea proveni doar din nevinovăţie conştientă. Şi totuşi, ai fi putut, tu, cititorule, să crezi posibil că nişte protestanţi îndârjiţi şi zeloşi au condangat-o doar pentru acea statornicie în religia catolică ce reflecta atât de mult crezul ei? Aceasta este o dovadă izbitoare a sufletelor lor mărginite şi a judecăţilor corupte. Ea a fost executată în sala mare din castelul Forhteringay (Loc sacru!) miercuri, pe 8 februarie 1586, spre reproşul etern al lui Elizabeth, al miniştrilor ei şi al Angliei în general. Nu ar fi cu totul inutil înainte să închei definitiv relatarea mea despre această regină nefericită, să observ că ea fusese acuzată de mai multe crime în timpul domniei ei în Scoţia, de care, îl asigur acum pe cititor cu toată seriozitatea că, ea a fost total nevinovată, culpa ei fiind mai degrabă imprudenţa, cu care şi-a deschis inima, tinereţea şi educaţia ei. După ce sper că prin aceste asigurări am distrus toate suspiciunile şi toate dubiile care ar fi putut să apară în mintea cititorului, din ceea ce au scris despre ea alţi istorici, voi continua să menţionez evenimentele rămase care au marcat domnia lui Elizabeth. Cam prin această perioadă, a trăit sir Francis Drake, primul navigator englez care a călătorit în jurul lumii, pentru a fi bijuteria profesiei şi a ţării sale. Totuşi, cât de măreţ a fost şi pe drept sărbătorit ca navigator, nu pot să nu prevăd că va fi egalat în secolul acesta sau următorul de cineva care,

chiar dacă acum e cam tânăr, deja promite să răspundă tuturor aşteptărilor înflăcărate şi pătimaşe ale rudelor şi prietenilor săi, printre care o pot număra pe simpatica lady, căreia îi este dedicată această operă, şi persoana mea, nu mai puţin simpatică.

Deşi de o profesie diferită şi strălucind într-o sferă diferită a vieţii, totuşi la fel de remarcabil în caracterul de earl, aşa cum Drake era în acela de marinar, a fost Robert Devereux lord Essex. Acest tânăr nefericit nu a fost deosebit la caracter faţă de la fel de nefericitul Frederic Delamere. Similitudinea poate fi dusă şi mai departe, iar Elizabeth, torţionara lui Essex, poate fi comparată cu Emmeline Delamere. Ar fi nesfârşită povestirea nenorocirilor acestui earl nobil şi galant. Este suficient să spunem că a fost deca-pitat pe 25 februarie, după ce a fost lord-locotenent al Irlandei, după ce şi-a strâns sabia în mână şi după ce a îndeplinit numeroase alte servicii pentru ţara sa. Elizabeth nu a supravieţuit mult pierderii lui şi a murit atât de nefericită, încât nu ar fi o insultă adusă memoriei lui Mary dacă aş compătimi-o.

JAMES Întâiul

Deşi acest rege a avut unele defecte, printre care cel mai important a fost înlesnirea morţii mamei lui, totuşi, dacă mă gândesc, în general nu poate să nu-mi placă de el. S-a căsătorit cu Anne a Danemarcei şi a avut mai mulţi copii; din fericire pentru el, fiul său cel mai mare, prinţul Henric, a murit înaintea tatălui său, altfel ar fi putut să sufere relele care prin care a trecut nefericitul său frate.

Cum eu sunt favorabil religiei romano-catolice, cu un regret infinit, sunt obligat să învinovăţesc comportamentul vreunui membru al ei, totuşi adevărul fiind, cred, foarte scu-zabil pentru un istoric, necesitatea mă face să spun că în timpul domniei lui, romano-catolicii din Anglia nu s-au comportat ca nişte domni faţă de protestanţi. Comportamentul lor faţă de familia regală şi ambele camere ale parlamentului ar putea fi considerat, într-adevăr, drept foarte nepoliticos şi chiar sir Henry Percy, deşi cu siguranţă cel mai binecrescut om din grup, nu avea nimic din acea politeţe generală, care este atât de plăcută în mod universal, atenţiile sale îi erau rezervate întru totul lordului Mounteagle.

Sir Walter Raleigh, care a înflorit sub domnia aceasta, ca şi sub cea precedentă, este tratat de mulţi oameni cu mare veneraţie şi respect, dar întrucât era un duşman al nobilului Essex, nu am nimic de spus ca laudă pentru el şi trebuie să-i îndrept pe toţi cei care ar dori informaţii suplimentare privind detaliile vieţii lui, spre piesa domnului Sheridan, unde vor descoperi multe anecdote interesante, atât despre el, cât şi despre prietenul său sir Christopher Hatton. Majestatea sa avea o dispoziţie înţelegătoare care înclina spre prietenie şi, în astfel de aspecte, avea o pătrundere mai subtilă în descoperirea meritului decât mulţi alţi oameni. Odată am auzit o şaradă excelentă despre un covor, apropo de subiectul de care mă ocup acum; deoarece cred că le-ar oferi cititorilor puţin amuzament să o dezlege, îmi voi lua aici libertatea să le-o prezint.

ŞARADĂ

Prima a fost a doua pentru regele James Întâiul, iar tu calci în picioare întregul.

Principalii favoriţi ai Majestăţii sale au fost Car, care a fost făcut earl de Somerset, al cărui nume probabil ar putea avea o însemnătate în şarada menţionată mai sus şi George Villiers, duce de Buckingham. La moartea Majestăţii sale, el a fost urmat la tron de fiul său Charles.

CHARLES Întâiul

Acest monarh de treabă pare născut pentru a suferi nenorociri similare cu cele ale încântătoarei sale bunici, nenorociri pe care el nu le putea merita doar pentru că era descendentul ei. Niciodată, cu siguranţă, nu au fost până a-tunci atâtea personaje detestabile în acelaşi timp în Anglia ca în această perioadă a istoriei ei; niciodată nu au fost oamenii cumsecade atât de puţini. Numărul lor în întregul regat se ridică doar la cinci, alături de locuitorii Oxford-ului, care au fost dintotdeauna loiali regelui lor şi devotaţi intereselor lui. Numele acestor cinci nobili care nu şi-au uitat datoria de supuşi şi nu s-au îndepărtat de la ataşamentul faţă de Majestatea sa, au fost după cum urmează: regele însuşi, întotdeauna neclintit în propriul său sprijin, arhiepiscopul Laud, earl de Strafford, vicontele de Faulkland şi ducele de Ormond, care au fost nu cu mult mai puţin activi sau zeloşi pentru cauză. Ticăloşii epocii ar forma o listă prea lungă pentru a fi scrisă sau citită, prin urmare mă voi mulţumi să-i menţionez doar pe liderii bandei: Cromwell, Fairfax, Hampden şi Pym pot fi consideraţi drept iniţiatorii principali ai tuturor tulburărilor, suferinţelor şi războaielor civile, în care Anglia a fost

implicată pentru mulţi ani. În această domnie, la fel ca şi în aceea a lui Elizabeth, sunt obligat, în ciuda ataşamentului meu faţă de scoţieni, să îi consider la fel de vinovaţi ca şi pe englezi, deoarece ei au îndrăznit să gândească diferit faţă de suveranul lor, să uite adoraţia pe care ca Stuart era de datoria lor să i-o arate, să se răzvrătească, să o detroneze şi să o întemniţeze pe Mary, să se opună, să înşele şi să-l vândă pe nu mai puţin nefericitul Charles. Evenimentele din domnia acestui monarh sunt prea numeroase pentru pana mea şi într-adevăr înşirarea de evenimente (în afară de ceea ce fac eu însumi) este neinteresantă pentru mine, motivul meu principal pentru iniţierea acestei istorii a Angliei fiind să demonstrez nevinovăţia reginei Scoţiei, pe care, sunt sigur că am făcut-o în mod eficient, şi să o vorbesc de rău pe Elizabeth, chiar dacă mă cam tem că nu mi-am îndeplinit în totalitate, în partea din urmă, planul meu. Cum nu este intenţia mea să dau vreo relatare deosebită despre suferinţele în care a fost implicat acest rege prin proasta comportare şi cruzimea parlamentului, mă voi mulţumi să îl răzbun pentru reproşurile domniei arbitrare şi tiranice de care a fost deseori acuzat. Aceasta, simt eu, nu este dificil de făcut deoarece, cu un singur argument, sunt sigur că le mulţumesc pe toate persoanele cu judecată, aşezate, ale căror păreri au fost corect îmbunătăţite de o educaţie competentă, acest argument este că el era un ”Stuart”.

Sfârşit

Sâmbătă, 26 noiembrie 1791

O COLECŢIE DE SCRISORI

Pentru domnişoara Cooper

Verişoară,

Conştientă de caracterul încântător care în fiecare ţară şi fiecare climă din creştinătate este afirmat, referitor la tine, cu precauţie şi grijă, încredinţez criticii tale caritabile această culegere spirituală de comentarii, care au fost selectate, colecţionate şi clasate cu atenţie de către verişoara ta veselă.

Autoarea

*

SCRISOAREA I - a

De la o mamă pentru prietena ei

Fiicele mele încep să-mi solicite acum toată atenţia într-un fel diferit faţă de cel cu care erau obişnuite să o primească, deoarece acum au ajuns la o vârstă când este necesar ca ele să-şi facă intrarea în societate. Augusta are 17 ani şi sora ei aproape cu douăsprezece luni mai puţin. Mă mândresc că educaţia lor a fost astfel încât să nu se facă de râs la apariţia în lume şi că eleELE nu vor face de ruşine educaţia lor; am toate motivele să o cred. Într-

devăr, ele sunt fete încântătoare, cu judecată, dar fără afectare, talentate dar naturale, voioase şi, în acelaşi timp, blânde. Întrucât progresul lor în tot ceea ce au învăţat a fost dintotdeauna acelaşi, sunt pregătită să uit diferenţa de vârstă şi să le introduc împreună în societate. Chiar în această seară este fixată prima lor prezentare, deoarece suntem poftite la ceai la doamna Cope şi fiica sa. Sunt bucuroasă că nu va trebui să întâlnim pe nimeni altcineva, deoarece ar fi nepotrivit pentru ele să intre într-un cerc prea larg din prima zi, dar vom continua treptat. Mâine, familia domnului Stanly şi cea a domnişoarei Philips sunt invitate la noi la ceai. Marţi vom face vizite de dimineaţă. Miercuri trebuie să cinăm la Westbrook. Joi avem musafiri. Vineri trebuie să fim la un concert particular la sir John Wynn şi sâmbătă o aşteptăm pe domnişoara Dawson să vină dimineaţa în vizită – ceea ce va completa introducerea fetelor mele în lume. Cum vor suporta atâta agitaţie nu-mi pot imagina; pentru spiritul lor nu mă tem, mă tem doar pentru sănătatea lor.

Această problemă importantă s-a terminat deja cu bine şi fetele mele sunt afară. În timp ce se apropia momentul plecării noastre, nu-ţi poţi închipui cum tremurau dragele de ele de teamă şi nerăbdare. Înainte ca trăsura să tragă la uşă şi imediat ce s-au aşezat m-am adresat lor astfel:

— Scumpele mele fiice, a sosit acum momentul când voi culege răsplata tuturor eforturilor şi strădaniilor mele din timpul educaţiei voastre. În această seară urmează să intraţi într-o lume în care veţi întâlni foarte multe lucruri minunate; trebuie să vă avertizez să nu acceptaţi să fiţi influenţate în mod nedemn de nebuniile şi viciile altora, deoarece, crede-ţi-mă copilele mele multiubite că, dacă o faceţi, voi suferi foarte rău din această cauză.

Amândouă m-au asigurat că îşi vor aduce aminte de sfaturile mele cu recunoştinţă şi le vor urma cu atenţie, că ele erau pregătite să descopere o lume plină de lucruri care să le uimească şi să le şocheze, dar că sperau să nu-mi dea niciodată motive să regret grija atentă cu care le-am suprave-gheat copilăria şi le-am format judecata.

— Cu asemenea asigurări, nu am nimic să mă tem din partea voastră şi pot să vă conduc bucuroasă la doamna Cope, fără nici o teamă că veţi fi seduse de exemplul ei sau contaminate de nebuniile ei. Veniţi, copilele mele, am adăugat eu. Trăsura trage la uşă şi nu voi amâna nici o clipă fericirea de care sunteţi atât de nerăbdătoare să vă bucuraţi.

Când am ajuns la Warleigh, biata Augusta de-abia putea respira, în timp ce Margaret era plină de voioşie.

— Momentul mult aşteptat a sosit, a spus ea, şi curând vom fi prezentate.

În câteva clipe ne aflam în salonul doamnei Cope, unde împreună cu fiica ei aştepta pregătită să ne întâmpine. Am observat cu încântare impresia pe care copilele mele au făcut-o asupra lor. Ele sunt două fete drăgălaşe, elegante şi chiar dacă oarecum stânjenite de noutatea situaţiei în care se aflau, erau naturale în manierele şi atitudinea lor care nu puteau să nu placă. Închipuie-ţi, draga mea doamnă, cât de încântată trebuie să fi fost eu privindu-le, cu câtă atenţie observau ele fiecare obiect pe care îl vedeau, cât de dezgustate erau de unele lucruri, cât de încântate de altele, cât de uimite de toate! Cu totul şi cu totul au fost încântate.

Pentru tine, întotdeauna,

A.F.

SCRISOAREA a II - a

De la o tânăra domnişoară supărată în dragoste pentru prietena ei

De ce această ultimă dezamăgire ar trebui să apese atât de greu asupra sufletului meu? De ce să o simt mai mult, de ce să mă rănească mai profund decât cele prin care am trecut mai înainte? Poate faptul că am avut o afecţiune mai mare pentru Willoughby decât am avut pentru predecesorii săi la fel de simpatici? Sau poate sentimentele noastre devin mai acute după ce au fost rănite? Trebuie să presupun, draga mea Belle, că aşa stau lucrurile, deoarece nu sunt conştientă că am fost mai sincer ataşată de Willoughby decât am fost de Neville, Fitzowen, sau oricare dintre Crawforzi, deoarece pentru toţi aceştia am simţit cândva cea mai durabilă afecţiune care a încălzit vreodată inima unei femei. Spune-mi a-tunci, dragă Belle, de ce încă oftez când mă gândesc la necredinciosul Edward sau de ce plâng când îi zăresc mireasa, pentru că aşa stau lucrurile. Prietenele mele sunt toate îngrijorate din cauza mea; se tem pentru sănătatea mea slăbită; se lamentează pentru lipsa mea de interes; se sperie de efectele amândurora. În speranţa că-mi vor uşura melancolia, îndreptându-mi gândurile spre alte subiecte, ele le-au invitat pe mai multe din prietenele lor să petreacă Crăciunul cu noi. Lady Bridget Darkwood şi cumnata ei, domnişoara Jane, sunt aşteptate vineri, iar

familia colonelului Seaton va fi cu noi săptămâna viitoare. Acestea au fost puse la cale cu toată bunătatea de către unchiul şi verişoarele mele, dar ce îmi poate face prezenţa a unei duzini de persoane indiferente, decât să mă obosească şi să mă tulbure? Nu voi încheia scrisoarea până când nu sosesc musafirii noştri.

Vineri seara

Lady Bridget a sosit în această dimineaţă şi cu ea, drăgălaşa ei soră, domnişoara Jane. Chiar dacă am făcut cunoştinţă cu această încântătoare femeie în urmă cu peste cincisprezece ani, totuşi niciodată nu am observat cât de fermecătoare este. Acum are aproape 35 de ani şi în ciuda bolii, suferinţei şi timpului este mai înfloritoare decât toate fetele de 17 ani pe care le-am văzut. Am fost încântată de ea din momentul în care a intrat în casă şi ea era la fel de încântată, ataşându-se de mine pentru tot restul zilei. Este ceva atât de dulce, atât de blând în înfăţişarea ei, încât pare mai mult decât o muritoare. Conversaţia ei este la fel de încântătoare ca şi înfăţişarea ei; nu am putut să nu îi spun cât de mult îmi trezea admiraţia.

— Oh! Domnişoară Jane, am spus eu şi m-am oprit neputând în acel moment să mă exprim aşa cum aş fi dorit. Oh! Domnişoară Jane, am repetat, nu reuşeam să găsesc cuvinte care să se potrivească cu sentimentele mele şi ea aştepta să vorbesc.

Eram confuză, tulburată, gândurile mele erau împrăştiate şi am putut doar să adaug:

— Ce mai faceţi?

Ea mi-a observat stânjeneala şi cu o admirabilă prezenţă de spirit m-a salvat de ea spunând:

— Draga mea Sophia, nu fi atât de tulburată pentru că te-ai zăpăcit. Să stăm de vorbă ca şi cum n-ar fi nimic.

Oh! cât de mult am iubit-o pentru bunătatea ei!

— Călăreşti la fel de mult ca înainte? m-a întrebat ea.

— Doctorul meu mi-a recomandat să călăresc. Fac plimbări încântătoare, am un cal blând şi călăresc foarte mult, am răspuns eu, scăpând de stânjenealã.

— Ai mare dreptate draga mea, a spus ea.

A improvizat câteva versuri, adaptate să fie o recomandare pentru călărit şi pentru candoare:

— Călăreşte unde-ţi place, dar fii atentă unde te duci. Am călărit şi eu odată, ani mulţi trecut-au de atunci.

Ea a recitat cu o voce atât de joasă şi tremurătoare, încât am rămas tăcută, emoţionată de cuvintele ei şi nu am putut da nici un răspuns.

— Nu am călărit, a continuat ea, fixându-şi ochii pe faţa mea, de când m-am căsătorit.

Niciodată nu am fost aşa de surprinsă.

— Căsătorită, doamnă! am repetat eu.

— Poţi arăta aşa de uimită, a spus ea, deoarece ceea ce am spus trebuie să pară nou, pentru tine. Totuşi, nimic nu este mai adevărat decât faptul că, într-adevăr, am fost căsătorită cândva.

— Atunci de ce vi se spune ”domnişoara” Jane?

— M-am căsătorit, Sophia dragă, fără consimţământul tatălui meu, răposatul amiral Annesley. Era, prin urmare, necesar să păstrez secretul faţă de el şi faţă de toată lumea, până când o oportunitate fericită ca să îl dezvălui s-ar fi ivit. O astfel de oportunitate vai! mi-a fost dată prea curând prin moartea iubitului meu căpitan Dashwood. Scuză aceste la-crimi, a continuat domnişoara Jane şţergându-şi ochii, le datorez memoriei soţului meu. El a căzut, Sophia dragă, în timp ce se lupta pentru ţara sa în America, după o căsnicie cât se poate de fericită de şapte ani. Copiii mei adorabili, doi băieţi şi o fată, care locuiseră cu tatăl meu şi cu mine, trecând pentru toată lumea drept copiii unui frate (chiar dacă eu am fost dintotdeauna singurul copil la părinţi) fuseseră până atunci o alinare pentru viaţa mea. Dar imediat după ce l-am pierdut pe Henry al meu, aceste fiinţe scumpe s-au îmbolnăvit şi au murit. Închipuie-ţi, dragă Sophia, care trebuie să fi fost sentimentele mele când i-am condus ca mătuşă pe co-piii mei la mormântul lor timpuriu. Tatăl meu nu le-a supravieţuit cu multe săptămâni. A murit bietul bătrân bun, ignorant din fericire până în ultima clipă de căsătoria mea.

— Dar nu ai recunoscut-o şi nu ţi-ai asumat numele la moartea soţului tău?

— Nu; nu am reuşit s-o fac, mai ales când o dată cu copiii mei am pierdut toată dorinţa. Lady Bridget şi tu sunteţi

singurele persoane care au aflat că am fost cândva şi soţie, şi mamă. Întrucât nu puteam să mă conving să-mi iau numele de Dashwood (un nume pe care după moartea lui Henry al meu nu l-am mai putut auzi niciodată fără emoţie) şi întrucât nu aveam nici un drept la acela de Annesley, am renunţat la ambele, şi am hotărât să-mi port doar numele de botez de la moartea tatălui meu.

Ea făcu o pauză.

— Oh! Draga mea domnişoară Jane, am spus eu, cât de infinit de obligată îţi sunt pentru o poveste atât de interesantă! Nici nu-ţi poţi închipui cât m-a mişcat! Dar ai terminat deja?

— Mai am de adăugat, draga mea Sophia, că fratele mai mare al lui Henry al meu, murind cam în acelaşi timp, lady Bridget a devenit văduvă ca şi mine şi întrucât noi am ţinut întotdeauna una la alta din ideea caracterului înalt despre care ni se vorbise dintotdeauna, am hotărât să locuim împreună. Ne-am scris una alteia despre acest subiect în acelaşi timp, atât de precis au coincis sentimentele şi acţiunile noastre! Amândouă am îmbrăţişat cu nerăbdare pro-punerile celeilalte şi am devenit o singură familie, iar de a-tunci locuim împreună în cea mai mare înţelegere.

— Aceasta este totul? am spus eu, sper că nu ai terminat.

— Într-adevăr, am terminat; ai auzit o poveste mai patetică?

— Niciodată nu am auzit şi din acest motiv îmi face mare plăcere, deoarece atunci când eşti nefericit, nimic nu este

la fel de încântător pentru sentimentele tale decât să auzi de o nefericire egală.

— Ah! Sophia mea, de ce eşti tu nefericită?

— Nu aţi auzit doamnă despre căsătoria lui Willoughby?

— Dar dragostea mea, de ce să deplângi perfidia lui, când ai suportat-o aşa de bine pe cea a multor alţi tineri înainte?

— Ah! Doamnă, eram obişnuită cu asta atunci, dar când Willoughby şi-a încălcat obligaţiile nu mai fusesem dezamăgită de jumătate de an!

— Biată fată! spuse domnişoara Jane.

SCRISOAREA a III - a

De la o tânără domnişoară în circumstanţe nefericite către prietena ei

Acum câteva zile mă aflam la un bal particular dat de domnul Ashburnham. Deoarece mama mea niciodată nu iese în societate, m-a încredinţat pe mine în grija lui lady Greville, care mi-a făcut onoarea să mă poftească în caleaşca ei şi să-mi permită să stau în faţă, ceea ce este o favoare deosebită, în special pentru că ştiu că se consideră că îmi crează mari obligaţii mie.

— Domnişoară Maria, a spus ea când m-a văzut ajungând la uşa trăsurii, arăţi foarte şic astă seară. Bietele mele fete

vor fi în dezavantaj faţă de tine – sper doar că mama ta nu s-a agitat prea tare ca să te scoată în evidenţă. Ai o rochie nouă?

— Da, doamnă.

Am răspuns cu atâta indiferenţă cât îmi puteam permite.

— Mda, una frumoasă, zise ea, pipăind-o, deoarece mă aşezasem alături de ea; îndrăznesc să spun că este foarte şic. Dar trebuie să recunosc, pentru că ştii că întotdeauna îmi exprim ideile, că mi se pare o cheltuială destul de inutilă. De ce nu ai îmbrăcat-o pe cea veche dungată? Nu-mi stă în fire să le găsesc defecte altor oameni doar pentru că sunt săraci, deoarece întotdeauna am crezut că mai degrabă trebuie compătimiţi, decât învinovăţiţi din cauza asta, mai ales dacă nu au ce face, dar în acelaşi timp, trebuie să spun că după părerea mea rochia ta veche dungată ar fi fost destul de potrivită pentru purtătoarea ei, pentru că, să-ţi spun adevărul (întotdeauna îmi exprim ideile), mă tem foarte mult că o jumătate din oamenii din cameră nu vor observa că ai o rochie nouă. Dar presupun că vrei să-ţi încerci norocul în această noapte. Ei bine, cu cât mai repede, cu atât de bine; îţi urez succes.

— Într-adevăr, doamnă, nu am nici o astfel de intenţie.

— Cine a mai auzit de o tânără care să recunoască faptul că este vânătoare de zestre?

Domnişoara Greville a râs, dar sunt sigură că Ellen a fost alături de mine.

— Mama ta se dusese la culcare înainte să pleci? m-a întrebat.

— Dragă doamnă, a spus Ellen, este doar ora nouă.

— Adevărat, dar lumânările costă bani şi doamna Williams este prea înţeleaptă ca să fie risipitoare.

— Tocmai se aşezase la cină, doamnă.

— Şi ce avea la cină?

— Nu am observat.

— Pâine şi brânză presupun.

— Nici nu mi-aş putea dori o cină mai bună, a spus Ellen.

— Nici nu ai avut vreodată vreun motiv, răspunse mama ei, deoarece una mai bună îţi este oferită întotdeauna.

Domnişoara Greville a râs exagerat, aşa cum face întotdeauna la spiritele mamei sale.

Aceasta este situaţia umilitoare în care sunt forţată să apar când călătoresc cu trăsura lui lady Greville; nu îndrăznesc să fiu impertinentă, deoarece mama mă admonestează mereu să fiu modestă şi răbdătoare dacă doresc să-mi fac un drum în lume. Ea insistă ca eu să accept toate invitaţiile lui lady Greville, altfel poţi fi sigură că nu aş mai intra nici în casa, nici în trăsura ei, de fiecare dată am dezagrabila siguranţă că voi fi batjocorită pentru sărăcia mea, în timp ce mă aflu în ele. Când am ajuns la Ashburnham, era aproape ora zece, ceea ce era cu o oră şi jumătate mai târ-ziu decât ora la care eram aşteptate, dar lady Grenville este prea mondenă (sau îşi închipuie că este) ca să fie punctuală. Totuşi, dansul nu începuse deoarece o aşteptau pe ea. Nu mă aflam de mult timp în cameră când am fost invitată la dans de domnul Bernard,

dar tocmai când ne ridicam şi-a adus aminte că servitorul său avea mănuşile lui albe şi imediat a fugit să le aducă. Între timp a început dansul şi lady Greville trecând într-o altă cameră a mers chiar prin faţa mea. M-a văzut şi oprindu-se brusc, mi-a spus, chiar dacă erau mai mulţi oameni în apropierea noastră:

— Hei, domnişoară Maria! De ce nu poţi să-ţi faci rost de un partener? Biata tânără! Mă tem că rochia ta nouă a fost îmbrăcată degeaba. Dar nu dispera, probabil vei putea să te alegi cu ceva înainte să se termine petrecerea.

Spunând astfel, a mers mai departe fără să-mi audă asigurările repetate că eram invitată şi lăsându-mă foarte iritată că fusesem astfel expusă în faţa tuturor; totuşi domnul Bernard s-a întors curând, venind la mine şi conducându-mă spre dansatori; reputaţia mea sper că a fost reabilitată de după acuzaţia pe care mi-o aruncase lady Greville în faţa tuturor invitaţilor, care îi auziseră discursul. Curând am uitat toată supărarea în plăcerea dansului cu cel mai agreabil partener din salon. Întrucât, el este moştenitor al unei proprietăţi foarte mari, puteam să văd că lady Greville nu părea foarte mulţumită descoperind alegerea lui. Era hotărâtă să mă umilească şi, prin urmare, când stăteam în pauza dintre dansuri, a venit la mine cu aerul ei insultător, însoţită de domnişoara Mason, şi a spus suficient de tare ca să fie au-zită cel puţin de jumătate din cei prezenţi în cameră:

— Apropo, domnişoară Maria, în ce fel de afacere era implicat bunicul tău? Pentru că domnişoara Mason şi eu nu putem cădea de acord dacă a fost băcan sau legător de cărţi.

Am văzut că voia să mă umilească şi m-am hotărât, dacă era posibil, s-o împiedic să-şi vadă planul realizat.

— Nici una, nici alta, doamnă; a fost comerciant de vinuri.

— Mda, ştiam eu că a fost de condiţie modestă. A rămas falit, nu-i aşa?

— Nu cred doamnă.

— Nu a dispărut?

— Nu am auzit niciodată să o fi făcut.

— Cel puţin a murit nesolvabil?

— Nu mi s-a mai spus asta niciodată, până acum.

— Păi, nu a fost tatăl tău sărac lipit pământului!

— Am impresia că nu.

— Nu a fost el odată la tribunalul regelui?

— Nu l-am văzut niciodată acolo.

Ea mi-a aruncat aşa o privire dispreţuitoare şi s-a întors extrem de furioasă, în timp ce eu eram pe jumătate încântată de mine însămi pentru curajul meu şi pe jumătate speriată să nu fiu considerată prea obraznică. Deoarece lady Greville era extrem de pornită contra mea, nu mi-a mai dat atenţie toată seara; într-adevăr, chiar dacă m-aş fi bucurat de favoruri din partea ei, aş fi fost la fel de neglijată, căci intrase într-un grup de oameni importanţi şi ea niciodată nu vorbeşte cu mine când poate vorbi cu oricine altcineva. Domnişoara Greville era cu

grupul mamei ei la supeu, dar Ellen a prefe-rat să stea cu familia lui Bernard şi cu mine. Am avut o seară de dans foarte plăcută şi întrucât lady Greville a dormit tot timpul spre casă, am avut un drum foarte confortabil.

Ziua următoare, în timp ce ne aflam la cină, trăsura lui lady Greville a oprit la uşă, acesta este momentul din zi când ea, în general, consideră că ar trebui să dea o raită. A trimis un mesaj prin servitoare că ”nu vrea să iasă, dar că domnişoara Maria trebuie să vină la uşa trăsurii, deoarece dorea să vorbească cu ea, să se grăbească şi să vină imediat.”

— Ce mesaj impertinent, mamă! am spus eu.

— Du-te Maria, a răspuns ea blând.

Prin urmare m-am dus şi am fost obligată să stau la dispoziţia ei, chiar dacă vântul bătea tare şi era foarte rece.

— Ei, domnişoară Maria, cred că nu eşti la fel de şic cum erai seara trecută. Dar nu am venit să-ţi examinez rochia, ci să-ţi spun că poţi cina cu noi poimâine. Nu mâine, adu-ţi aminte, nu veni mâine, deoarece îi aşteptăm pe lordul şi lady Clermont şi familia lui sir Thomas Stanley. Nu va fi nevoie să fii foarte elegantă, deoarece nu voi trimite trăsura. Dacă plouă, poţi lua o umbrelă.

De-abia mă puteam stăpâni să nu râd auzind-o cum îmi dădea permisiunea să mă menţin uscată.

— Şi, te rog, aminteşte-ţi să vii la timp, pentru că nu voi aştepta. Urăsc ca hrana mea să fie reîncălzită. Dar nu este

nevoie să vii prea devreme. Ce mai face mama ta? Este la cină nu-i aşa?

— Da, doamnă, eram în mijlocul cinei când aţi venit.

— Mă tem că îţi este foarte frig, Maria, a spus Ellen.

— Da, este un vânt de est foarte puternic, a spus mama ei; te asigur că de abia suport fereastra coborâtă. Dar tu eşti obişnuită să te bată vântul, domnişoară Maria, şi asta ţi-a făcut tenul atât de îmbujorat şi nedelicat. Voi tinerele, care nu vă permiteţi să mergeţi deseori în trăsură, nu vă preocupaţi pe ce fel de vreme ieşiţi din casă ori cum vă desco-peră vântul picioarele. Nu le-aş permite fetelor mele să stea pe afară cum stai tu într-o zi ca asta. Dar unii oameni nu au nici un fel de senzaţii, fie de frig, fie de delicateţe. Bine, aminteşte-ţi că te aşteptăm joi la ora 5. Trebuie să-i spui servitoarei tale să vină după tine noaptea. Nu va fi lună şi vei avea un drum lung până acasă. Complimentele mele mamei tale, mă tem că cina ta va fi rece.

Şi dusă a fost, lăsându-mă teribil de furioasă pe ea, aşa cum face întotdeauna.

Maria Williams.

SCRISOAREA a IV- a

De la o tânără destul de impertinentă pentru prietena ei

Am luat cina ieri cu domnul Evelyn, unde am fost prezentaţi unei fete cu o înfăţişare foarte agreabilă, verişoara lui. Am fost extrem de încântată de înfăţişarea ei, pentru că adăugate farmecelor unei feţe atrăgătoare, manierele şi vocea ei aveau ceva deosebit de interesant în ele. Atât de mult, încât mi-au stârnit o mare curiozitate să cunosc povestea vieţii ei, cine erau părinţii ei, de unde provenea şi ce i se întâmplase, pentru că se ştia pe atunci doar că este o rudă de-a domnului Evelyn şi că numele ei era Grenville. În timpul serii mi s-a oferit ocazia de a încerca să aflu ceea ce voiam să ştiu. Aproape toată lumea juca cărţi, în afară de doamna Evelyn, mama mea, doctorul Drayton, domnişoara Grenville şi eu; cum primele două erau angajate într-o conversaţie şoptită, iar doctorul a adormit, ne-am văzut obligate de necesitate să ne amuzăm una pe alta. Aceasta era ceea ce mi-am dorit şi fiind hotărâtă să nu rămân neştiutoare, am început conversaţia, astfel:

— Sunteţi de mult timp în Essex, domnişoară Grenville?

— Am sosit marţi.

— Aţi venit din Derbyshire?

— Nu! părând surprinsă de întrebarea mea, din Sufffolk.

Vei crede că aceasta este o îndrăzneală mare din parte mea, dragă Mary, dar tu ştii că nu-mi lipseşte când am vreun scop în vedere.

— Sunteţi plăcut impresionată de provincie dom-nişoară Grenville? Cum vi se pare faţă de cea pe care aţi părăsit-o?

— Mult superioară, din punctul de vedere al frumuseţii.

Ea a oftat. Tânjeam să ştiu din ce motiv.

— Dar înfăţişarea oricărei provincii oricât de frumoasă, am spus eu, poate fi doar o slabă consolare pentru pierderea celor mai dragi prieteni.

Ea îşi scututră capul, simţind adevărul în ceea ce spuneam. Curiozitatea mea era atât de aprinsă, încât eram hotărâtă să mi-o satisfac cu orice preţ.

— Regretaţi că aţi părăsit Suffolk-ul, prin urmare, domnişoară Grenville?

— Într-adevăr, regret.

— V-aţi născut acolo, presupun?

— Da, am fost şi am petrecut mulţi ani fericiţi acolo.

— Aceasta este o mare mângâiere, am spus eu, sper că nu aţi petrecut nici vreunul nefericit acolo.

— Fericirea perfectă nu este proprietatea muritorilor şi nimeni nu are nici un drept să se aştepte la fericire neîntreruptă. Anumite nenorociri am întâlnit cu siguranţă.

— Ce nenorociri, dragă doamnă? am întrebat eu, arzând de nerăbdare să ştiu totul.

— Nici unul care să fi fost efectul vreunei greşeli voite de-a mea, sper.

— Îndrăznesc să spun că nu, doamnă, şi nu am nici o îndoială că oricare din suferinţele prin care aţi trecut n-au

putut să se ivească decât din răutatea rudelor sau greşelile prietenilor.

Ea oftă.

— Păreţi nefericită, draga mea domnişoară Grenville. Stă oare în puterile mele să vă îndulcesc nenorocirile?

— Puterea dumneavoastră? răspunse ea extrem de surprinsă, nu stă în puterea nimănui să mă facă fericită.

Ea pronunţă aceste cuvinte pe un ton atât de trist şi grav, încât pentru un timp nu am avut puterea să mai spun ceva. Am fost redusă la tăcere. Mi-am revenit totuşi în câteva momente şi uitându-mă la ea cu toată afecţiunea de care eram capabilă, am spus:

— Draga mea domnişoară Grenville, păreţi extrem de tânără şi probabil vă este necesar sfatul cuiva al cărui respect pentru dumneavoastră, unit cu o vârstă superioară şi probabil cu o, judecată superioară, ar putea fi să vi-l dea. Eu sunt acea persoană şi acum vă rog să acceptaţi oferta pe care v-o fac, a confidenţei şi prieteniei mele, în schimbul cărora vi le cer pe cele ale dumneavoastră.

— Sunteţi extrem de amabilă, doamnă, spuse ea, şi sunt extrem de măgulită de atenţia dumneavoastră pentru mine. Dar nu am nici o dificultate, nici o îndoială, nici o nesi-guranţă a situaţiei, în care vreun sfat poate fi necesar. Oricând voi avea, continuă ea luminându-se într-un zâmbet curtenitor, voi şti unde să mă adresez.

M-am înclinat, dar m-am simţit destul de umilită de o asemenea respingere; totuşi, încă nu renunţasem la scopul meu. Am dedus că doar prin aparenţa unui

sentiment prietenesc nu era nimic de câştigat, aşa că m-am hotărât, să-mi reînnoiesc atacurile prin întrebări şi presupuneri.

— Intenţionaţi să staţi mult în această parte a Angliei, domnişoară Grenville?

— Da, doamnă, ceva timp, cred.

— Dar cum vor suporta absenţa dumneavoastră domnul şi doamna Grenville?

— Nici unul din ei nu mai trăieşte.

Acesta era un răspuns la care nu mă aşteptam. Am fost redusă la tăcere şi niciodată nu m-am simţit atât de jenată în viaţa mea.

SCRISOAREA a V - a

De la o tânără foarte îndrăgostită pentru prietena ei

Unchiul meu devine din ce în ce mai zgârcit, mătuşa mea din ce în ce mai ciudată şi eu din ce în ce mai îndrăgostită, pe zi ce trece. În ritmul acesta vom fi până la sfârşitul anului! Am avut fericirea în dimineaţa asta să primesc următoarea scrisoare de la dragul meu Musgrove.

Sackville St., 7 ianuarie

Este o lună astăzi de când am văzut-o prima dată pe drăgălaşa mea Henrietta şi aniversarea sacră trebuie şi sărbătorit potrivit cu ziua – scriindu-i. Niciodată nu voi uita momentul în care calităţile ei au impresionat de prima oară privirea mea. Nici un moment, după cum ştii, nu mi le poate şterge din memorie. Era la lady Scudamore. Fericită lady Scudamore să trăiască la doar o milă de divina Henrietta! Când încântătoarea fiinţă a intrat în cameră, oh! care erau senzaţiile mele? Vederea ei a fost un lucru minunat de frumos. Am tresărit şi am privit lung la ea cu admiraţie. Ea părea cu fiecare clipă mai fermecătoare şi nefericitul Musgrove a devenit un prizonier al farmecelor ei, înainte să apuc să privesc în jur. Da, doamnă, am avut fericirea să te ador, o fericire pentru care nu pot fi suficient de recunoscător. ”Are Musgrove permisiunea să moară pentru Henrietta? Muritor de invidiat! Tânjeşti după ea, care este obiectul admiraţiei universale, care este adorată de un colonel şi i s-a făcut curte de către un baronet! Adorabilă Henrietta, cât eşti de frumoasă! Jur că eşti divină! Tu eşti mai mult decât o muritoare. Tu eşti un înger. Tu eşti însăşi Venus! Pe scurt, eşti cea mai minunată fată pe care am văzut-o în viaţa mea şi frumuseţea ei este îngăduitoare în ochii lui Musgrove al ei, permiţându-i să o iubească şi lăsându-l să spere. Şi ah! Angelică domni-şoară Henrietta, cerul îmi este martor cât de mult sper în moartea unchiului tău ticălos şi a soţiei lui necuviincioase, deoarece draga mea nu va consimţi să fie a mea până la decesul lor. Este o cruzime, iubită Henrietta, să persişti într-o asemenea hotărâre! Sunt în prezent la sora mea, unde vreau să rămân până când propria mea casă, care, chiar dacă una excelentă, este în prezent în reparaţii, va fi gata să mă primească. Prinţesă a inimei mele, adio – a acelei inimi care tremură în timp ce se semnează, al tău cel mai înflăcărat admirator şi servitor umil şi supus,

T. Musgrove.

Este un model pentru o scrisoare de dragoste, Matilda! Ai mai citit vreodată o asemenea capodoperă de scriitură? Atâta judecată, atâta sentiment, o asemenea puritate a gândului, o asemenea curgere a limbajului şi o dragoste atât de neprefăcută pe o singură foaie? Nu, niciodată nu-i pot răspunde, deoarece pe un Musgrove nu-l întâlneşte orice fată. Oh! Cât de mult tânjesc să fiu cu el! Intenţionez să-i trimit următoarele ca răspuns la scrisoarea lui, mâine.

Scumpul meu Musgrove,

Cuvintele nu pot exprima cât de fericită m-a făcut scrisoarea ta; cred că aş fi plâns de bucurie, deoarece te iubesc mai mult decât pe oricine pe lumea asta. Cred că eşti cel mai înţelegător şi cel mai frumos bărbat din Anglia, şi aşa eşti cu siguranţă. Nu am citit niciodată o scrisoare atât de încântătoare în toată viaţa mea. Mai scrie-mi una exact ca ea şi spune-mi că eşti îndrăgoastit de mine la fiecare două rânduri. Aproape că mor de dor să te văd. Cum o să reuşim să ne vedem? Pentru că ne iubim atât de mult încât nu putem trăi despărţiţi. Oh! Dragul meu Musgrove, nu poţi să-ţi dai seama cu câtă nerăbdare aştept moartea unchiului şi a mătuşii mele – dacă nu vor muri curând, cred că voi înnebuni, căci mă îndrăgostesc de tine din ce în ce mai mult, cu fiecare zi a vieţii mele.

Cât de fericită este sora ta să se bucure de plăcerea companiei tale în casa ei şi cât de fericiţi toţi cei din

Londra, deoarece tu locuieşti acolo. Sper că vei fi aşa de bun să-mi scrii din nou, curând, pentru că niciodată nu am citit scrisori atât de încântătoare ca a ta. Sunt, scumpul meu Musgrove, a ta cea mai sinceră şi credincioasă pentru vecie,

Henrietta Halton.

Sper că îi va plăcea răspunsul meu; este cea mai bună scrisoare a mea pe care o pot scrie, deşi nimic pe lângă a lui. Într-adevăr, am auzit dintotdeauna ce expert este el la scrisori de dragos-te. L-am văzut pentru prima oară, ştii, la lady Scudamore. Şi întotdeauna când o vedeam după aceea, ea mă întrebă dacă îmi plăcea de vărul ei, Musgrove?

— Păi, pe cuvântul meu, am spus eu, este un tânăr foarte chipeş.

— Mă bucur că aşa crezi, răspunse ea, deoarece el este zăpăcit de îndrăgostit de tine.

— Pe cinstea mea! Lady Scudamore, cum puteţi vorbi într-un mod atât de ridicol?

— Nu, este adevărat, te asigur, că s-a îndrăgostit de tine din clipa în care te-a văzut.

— Mi-aş dori să fie adevărat, am spus eu, pentru că este singurul fel de dragoste pe care îl preţuiesc. Este ceva judecată în a fi îndrăgostit la prima vedere.

— Ei bine,bucură-te de cucerirea ta, răspunse lady Scudamore, sunt sigură că nu este una de dispreţuit, deoarece vărul meu este un tânăr fermecător, a văzut foarte mult din lume şi scrie cele mai bune scrisori de dragoste pe care le-am citit vreodată.

Aceasta m-a făcut foarte fericită şi eram extrem de încântată de dragostea mea. Totuşi, am considerat că era potrivit să-mi dau câteva aere, aşa că i-am spus:

— Este foarte drăguţ, lady Scudamore, dar ştiţi că noi tinerele care suntem moştenitoare nu trebuie să ne aruncăm orbeşte în braţele bărbaţilor care nu au nici un fel de avere.

— Draga mea domnişoară Halton, a spus ea, sunt la fel de convinsă de asta ca şi dumneata; te asigur că aş fi ultima persoană care să-ţi încurajeze căsătoria cu cineva care să vrea să-ţi cheltuiască moştenirea. Domnul Musgrove nu este nici pe departe sărac, căci are o proprietate care-i aduce câteva sute pe an şi este capabilă de mai mult, şi o casă excepţională, chiar dacă în prezent nu este tocmai reparată.

— Dacă aşa stau lucrurile, i-am răspuns, nu am nimic de spus împotriva lui şi dacă spuneţi că este un tânăr cult şi că poate scrie o scrisoare de dragoste bună, nu am nici un motiv să-i găsesc vreun defect pentru că mă admiră, chiar dacă, probabil, nu mă voi căsători cu el, lady Scudamore.

— Cu siguranţă nu ai nici o obligaţie să te căsătoreşti cu el, spunse ea, decât doar dacă dragostea ţi-o dictează, pentru că dacă nu mă înşel prea mult, chiar în acest moment fără să-ţi dai seama, nutreşti o simpatie cât se poate de tandră pentru el.

— Lady Scudamore, am răspuns eu înroşindu-mă, cum puteţi să vă gândiţi la aşa ceva?

— Deoarece fiecare privire, fiecare cuvânt te trădează, răspunse ea. Hai, draga mea Henrietta, consideră-mă o prietenă şi fii sinceră cu mine. Nu îl preferi pe Musgrove oricărui bărbat pe care îl cunoşti?

— Vă rog, nu-mi puneţi asemenea întrebări, lady Scudamore, am spus eu întorcându-mi capul, nu este potri-vit ca eu să le răspund.

— Acum, abia îmi confirmi bănuielile. De ce Henrietta să fii ruşinată să recunoşti o dragoste curată, de ce refuzi să ai încredere în mine?

— Nu mi-e ruşine să o recunosc, am spus prinzând curaj. Nu refuz să vă acord încrederea şi nici nu roşesc când spun că îl iubesc pe vărul dumneavoastră, Musgrove, că sunt sincer ataşată de el, deoarece nu este o dezonoare să iubeşti un bărbat frumos. Dacă era neinteresant, aş fi avut motive să fiu ruşinată de o pasiune fără valoare, dacă obiectul ei ar fi fost nedemn. Dar cu o asemenea siluetă şi faţă, cu un păr aşa de frumos cum are vărul dumneavoastră, de ce să roşesc să recunosc că asemenea bărbat prezentabil a făcut impresie asupra mea.

— Fata mea încântătoare, spuse lady Scudamore îmbrăţişându-mă cu mare afecţiune, ce mod rafinat de gândire ai în aceste chestiuni şi ce discernământ rapid pentru cineva de vârsta ta! Oh! Cât de mult te respect pentru asemenea sentimente nobile!

— Mă onoraţi doamnă, am spus eu. Sunteţi extrem de amabilă. Lady Scudamore, v-a spus vărul dumneavoastră

însuşi despre afecţiunea lui pentru mine; voi ţine şi mai mult la el dacă a făcut-o, pentru că ce este un îndrăgostit fără o confidentă?

— Oh! Draga mea, răspunse ea, v-aţi născut unul pentru celălalt. Fiecare cuvânt pe care îl grăieşti mă convinge şi mai profund că sunteţi făcuţi unul pentru altul, deoarece sentimentele voastre coincid exact. Ba mai mult, culorile părului vostru nu sunt foarte diferite. Da, draga mea fată, bietul Musgrove, disperat, mi-a dezvăluit povestea dragostei lui. Nici nu am fost surprinsă de ea; nu ştiu cum, dar am avut un presentiment că se va îndrăgosti de tine.

— Ei bine, dar cum v-a spus-o?

— S-a întâmplat după supeu: stăteam în faţa focului împreună, vorbind despre diverse subiecte, deşi ca să spun adevărul conversaţia era mai degrabă de partea mea, căci el era gânditor şi tăcut, când dintr-odată m-a întrerupt în mijlocul a ceea ce spuneam, declamând pe tonul cel mai teatral posibil:

”Da, m-am îndrăgostit, o simt acum

Şi Henrietta Halton m-a dat gata.”

— Oh! Ce mod încântător, am răspuns eu, de a-ţi declara pasiunea! Să facă două versuri atât de încântătoare despre mine! Păcat că nu rimează!

— Mă bucur foarte mult că îţi plac, răspunse ea. Fără îndoială a fost foarte mult sentiment în ele. ”Şi eşti îndrăgostit de ea, vere? am întrebat eu. Îmi pare rău, deoarece chiar dacă nu eşti excepţional în nici o privinţă, cu o proprietate întinsă, capabilă de mari îmbunătăţiri, şi o

casă ca un palat, chiar dacă puţin neîngrijită, totuşi cum poţi spera să ai succes la adorabila Henrietta, care a primit o cerere în căsătorie de la un colonel şi i-a făcut curte un baronet?" "Ah, dragă verişoară, a răspuns el, sunt atât de convins de şansa mea redusă ca să-i câştig dragostea, ea care este adorată de mii, încât nu e nevoie să-mi mai spui. Totuşi, nici tu, nici frumoasa Henrietta însăşi, nu îmi veţi refuza răsplata divină de a muri pentru ea, de a cădea victimă a farmecelor ei. Şi când voi fi mort..." a continuat el.

— Oh, lady Scudamore, am întrerupt-o, ştergându-mi ochii, o fiinţă atât de încântătoare să vorbească despre moarte!

— Este o circumstanţă care te afectează într-adevăr, răspunse lady Scudamore. "Când voi fi mort, a spus el, să fiu purtat şi aşezat la picioarele ei, şi probabil va vărsa atunci o lacrimă de milă pe bietele mele rămăşiţe."

— Dragă lady Scudamore, am întrerupt-o iar, nu mai spuneţi nimic. Nu mai suport.

— Oh! cât de mult admir dulcea emoţie a tinereţii, şi deoarece pentru nimic în lume n-aş vrea s-o rănesc, voi păstra tăcerea.

— Nu, vă rog continuaţi, i-am spus şi ea aşa a făcut.

— "Şi apoi", a adăugat el, "Ah! Verişoară imaginea-ză-ţi extazul meu când voi simţi picături preţioase curgând pe faţa mea! Cine nu ar muri ca să grăbească un asemenea extaz! După ce voi fi înmormântat, divina Henrietta îl poate binecuvânta pe un tânăr cu afecţiunea ei. Poate el va fi la fel de îndrăgostit de ea ca nenorocosul Musgrove şi

în timp ce el se transformă în ţărână, ei să tră-iască, să fie un exemplu al fericirii conjugale!”

Ai mai auzit ceva la fel de patetic? Ce dorinţă încântătoare, să fie aşezat le picioarele mele când va fi mort! Oh! Ce minte exaltată trebuie să aibă ca să fie capabil de o asemenea dorinţă! Lady Scudamore a continuat:

— Dragul meu văr, o asemenea comportare nobilă ca aceasta trebuie să topească inima oricărei femei, oricât de împietrită ar fi. Dacă divina Henrietta ar putea numai să-ţi audă dorinţele generoase pentru fericirea ei, cu toată blândeţea sufletului ei, nu am nici o îndoială că i s-ar face milă de iubirea ta şi s-ar strădui să o răsplătească. ”Oh! Verişoară, a răspuns el, nu te strădui să îmi reînvii curajul prin astfel de vorbe măgulitoare. Nu, nu pot nădăjdui să-i fiu pe plac unui asemenea înger de femeie şi singurul lucru care îmi rămâne de făcut, este să mor.” Adevăratul îndrăgostit este întotdeauna disperat, am răspuns eu, dar eu, dragul meu Tom, îţi voi da speranţe şi mai mari de a cuceri inima dragei tale, decât ţi-am dat până acum: am privit-o cu mare atenţie în timpul întregii zile şi am putut să observ în mod clar că ea hrăneşte în sânul ei, deşi încă neştiută nici de ea însăşi, o pasiune pentru tine.

— Dragă lady Scudamore, am strigat eu, aceasta este mai mult decât am ştiut vreodată!

— Nu ţi-am spus că nici tu nu o ştiai? Nu l-am încurajat, continuă ea, spunându-i aceasta de la început, ca surpriza să-i facă plăcerea şi mai mare. ”Nu verişoară, a răspuns el pe o voce apatică, nimic nu mă va convinge că am reuşit să ating inima Henriettei Halton şi dacă te-ai înşelat singură, nu încerca să mă înşeli şi pe mine.” Pe scurt,

draga mea, a fost o muncă de câteva ore pentru mine ca să-l conving pe bietul tânăr disperat că într-adevăr manifeşti o preferinţă pentru el; când în cele din urmă nu a mai putut nega argumentele mele, entuziasmul lui, încântarea lui, s-au înălţat dincolo de puterile mele de descriere.

— Oh! Scumpa fiinţă, am strigat eu, cu câtă pasiune mă iubeşte! Dar, dragă lady Scudamore, i-aţi spus că sunt cu totul dependentă de unchiul şi mătuşa mea?

— Da, i-am spus totul.

— Şi ce a spus el.

— A exclamat cu violenţă împotriva unchilor şi mătuşilor; a acuzat legile Angliei pentru că le permite să fie posesorii proprietăţilor lor atunci când le sunt necesare nepoţilor şi nepoatelor; şi-a dorit ca el să fie în Camera Comunelor, ca să poată reforma legislaţia şi să-i înlăture toate abuzurile.

— Oh! Ce bărbat! Ce suflet bun are! am spus eu.

— ”Nu putea să-şi închipuie, a adăugat el, că adorabila Henrietta să renunţe de dragul său la acele bogăţia şi splendoarea cu care era obişnuită şi să accepte în schimb numai confortul şi eleganţa pe care venitul său limitat i le putea permite, chiar presupunând că îi va pregăti casa s-o întâmpine. I s-ar face o nedreptate să crezi că este capabilă să renunţe la puterea pe care o are acum şi pe care o foloseşte într-un mod atât de nobil fâcând bine oamenilor mai săraci, doar pentru satisfacţia ta şi a ei însăşi.”

— Fără îndoială, am spus eu, fac acte de caritate din când în când. Şi ce a spus domnul Musgrove la aceasta?

— El a răspuns că se afla în situaţia de a recunoaşte adevărul în ceea ce spusesem eu şi că, dacă el ar fi fiinţa fericită destinată să-i fie soţ frumoasei Henrietta, el trebuie să-şi impună să aştepte, oricât de nerăbdător ar fi, ziua norocoasă, când ea va fi eliberată de sub tutela rudelor nedemne şi capabilă să se dăruiască lui.

Ce fiinţă nobilă este! Oh! Matilda ce norocoasă sunt; cea care îi va fi soţie! Mătuşa mea mă cheamă să vin şi să fac plăcintele, aşa că adio, draga mea prietenă, şi crede-mă a ta etc.,

H. Halton.

Sfârşit

FRAGMENTE

Pentru domnişoara Fanny Catherine Austen

Draga mea nepoată,

Deoarece sunt împiedicată de marea distanţă dintre Rowling şi Steventon să îţi supraveghez eu însămi educaţia, grijă va fi lăsată din acest motiv tatălui şi mamei tale, cred că este datoria mea să te ajut să simţi pe cât de puţin posibil lipsa instruirii mele personale, adresându-ţi

pe hârtie opiniile şi avertismentele despre comportamentul femeilor tinere, pe care le vei găsi în următoarele pagini.

Sunt, draga mea nepoată,

mătuşa ta afectuoasă,

Autoarea.

FEMEIA FILOSOAFĂ

O SCRISOARE

Draga mea Louisa,

Prietenul tău, domnul Millar, ne-a vizitat ieri în drum spre Bath, unde se ducea să-şi vadă de sănătate; două din fiicele lui erau cu el, dar cea mai mare şi cei trei băieţi sunt cu mama lor în Sussex. Chiar dacă mi-ai spus de multe ori că domnişoara Millar este remarcabil de frumoasă, nu ai pomenit niciodată despre frumuseţea surorii ei; totuşi, ele sunt cu siguranţă extrem de drăguţe. Îţi voi da descrierea lor: Julia are optsprezece ani, cu o înfăţişare în care modestia, judecata şi demnitatea sunt amestecate în mod fericit, are o siluată care în acelaşi timp oferă graţie şi eleganţă. Charlotte, care are doar şaisprezece ani, este mai scundă decât sora ei, şi chiar dacă silueta ei nu se poate lăuda cu demnitatea degajată a Juliei, este plinuţă într-un mod plăcut. Este blondă şi faţa

ei exprimă uneori cea mai încântătoare blândeţe, iar alteori cea mai amuzantă voioşie. Are un spirit fin şi un umor nesecat; conversaţia ei în timpul jumătăţii de oră pe care ei l-au petrecut cu noi, a fost plină de replici inteligente, cuvinte de duh şi riposte spirituale, în timp ce blânda şi înţelegătoarea Julia a rostit cuvinte de o moralitate demnă de o inimă ca a ei. Domnul Millar părea să corespundă caracterizării care mi-a fost dată întotdeauna despre el. Tatăl meu l-a întâmpinat cu acea privire de admiraţie, acea strângere de mână sociabilă şi acea îmbrăţişare cordială care marchează bucuria lui de a reîntâlni un vechi şi stimat prieten, de care prin circumstanţe diverse a fost despărţit de aproape două-zeci de ani. Domnul Millar a observat, cu toată dreptatea, că multe evenimente se întâmplaseră fiecăruia în acel interval de timp, ceea ce i-a dat Juliei ocazia să facă remarcile cele mai de bun simţ asupra numeroaselor schimbări din situaţia lor, care de atâta vreme avuseseră loc, spre avantajul unora şi dezavantajul altora. De la acest subiect ea a făcut o scurtă referire asupra instabilităţii plăcerilor omeneşti şi a nesiguranţei duratei lor, care a condus-o să observe că totate bucuriile pământeşti trebuie să fie imperfecte. Ea începuse să dezvolte această idee prin exemple din vieţilor marilor oameni, când trăsura a sosit la uşă şi ea, împreună cu tatăl şi sora ei au plecat, dar nu fără o promisiune de a petrece cinci sau şase luni cu noi la întoarcere. Bineînţeles că te-am menţionat şi pe tine şi te asigur că ţi s-au adus laude pentru meritele tale.

— Louisa Clarke, am spus eu, este o fată foarte plăcută, totuşi uneori umorul ei este întunecat de mânie, invidie şi ciudă. Nu-i lipseşte înţelegerea şi are unele accente de frumuseţe, dar acestea sunt atât de neînsemnate, încât

va-loarea pe care o dă ea farmecelor personale şi admiraţia pe care se aşteaptă să o primească pentru ele este un exemplu izbitor al orgoliului şi mândriei ei.

Aşa am spus, şi opiniei mele fiecare i-a adăugat greutate.

A ta afectuoasă,

Arabella Smythe.

PRIMUL ACT DINTR-O COMEDIE

PERSONAJELE

Puşcoci	Maria
Charles	Pistoletta
Vizitiul	Gazda
Corul plugarilor	Bucătăreasa
şi	şi
Strephon	Chloe

SCENA – UN HAN

INTRĂ gazda, Charles, Maria şi bucătăreasa.

Gazda spre Maria: Dacă boierii din Leu doresc paturi, dă-le numărul 9.

Maria: Da, stăpână. (Maria iese)

Gazda spre Bucătăreasă: Dacă Înălţimile lor de pe Lună cer nota de plată a mâncării, dă-le-o.

Bucătăreasa: Le dau, le dau. (Iese.)

Gazda către Charles: Dacă Luminăţiile lor din Soare sună clopoţelul, răspunde.

Charles: Da, doamnă.

EXECUTĂ cu toţii.

SCENA SE MUTĂ PE LUNĂ şi îi dezvăluie pe Puşcoci şi Pistoletta.

Pistoletta: Te rog, papa, cât de departe este Londra?

PuŞcoci: Fata mea, draga mea, favorita mea dintre toţi copiii, tu, care eşti imaginea bietei tale mame, care a murit acum două luni, cu care merg în oraş ca să te căsătoresc cu Strephon şi căreia intenţionez să-i las întreaga mea proprietate, mai sunt doar şapte mile.

SCENA SE MUTĂ PE SOARE

INTRĂ Chloe şi un cor de plugari

Chloe: Unde mă aflu? La Hounslow. Unde mă duc? La Londra. Ce trebuie să fac? Să mă căsătoresc. Cu cine? Cu Strephorn. Cine este el? Un tânăr. Atunci voi cânta un cântec.

CÂNTEC

Merg la oraş

Şi când voi ajunge

Mă voi căsători cu Streephon* (Notaţi cei doi de e)

Şi va fi pentru mine amuzant.

Corul: Va fi amuzant, va fi amuzant, va fi amuzant,

Şi pentru mine va fi amuzant.

INTRĂ bucătăreasa.

Bucătăreasa: Uite lista de bucate.

Chloe citeŞte: 2 raţe, un picior de vită, o prepeliţă amărâtă şi o tartă. Voi lua piciorul de vită şi prepeliţa. (IESE Bucătăreasa.) Şi acum voi cânta alt cântec.

CÂNTEC

Voi servi o cină,

După care nu voi mai fi slabă,

Îmi doresc să-l am aici pe Strephon

Pentru că el ar tăia prepeliţa dacă

Va fi una aţoasă.

Corul: Aţoasă, aţoasă, aţoasă,

Pentru că el ar tăia prepeliţa dacă

Va fi aţoasă.

IES Chloe şi Corul.

SCENA SE MUTĂ ÎN INTERIORUL LEULUI

INTRĂ Strephon şi vizitiul.

Strephon: M-ai adus din Staines în locul ăsta, de unde vreau să merg în oraş să mă căsătoresc cu Chloe. Cât îţi datorez?

VIZITIUL: Optsprezece penny.

Strephon: Vai de mine, prietene, am doar o guinee amărâtă cu care vreau să mă întreţin în oraş. Dar îţi voi amaneta o scrisoare fără adresă, pe care am primit-o de la Chloe.

VIZITIUL: Sir, vă accept oferta.

SFÂRŞITUL PRIMULUI ACT

O scrisoare de la o tânără, ale cărei sentimente fiind prea puternice pentru judecata ei au condus-o la comiterea de erori, pe care inima ei le-a dezaprobat.

Multe au fost grijile şi vicisitudinile vieţii mele trecute, scumpa mea Ellinor, şi singura consolare pe care o pot simţi pentru amărăciunea lor este că, după o examinare atentă a comportării mele, sunt convinsă că le-am meritat din plin. Mi-am ucis tatăl într-o perioadă timpurie a vieţii mele; de atunci mi-am ucis mama şi acum îmi voi ucide sora. Mi-am schimbat religia de atâtea ori, că în prezent nu

am nici o idee să-mi fi rămas vreuna. Am fost martor strâmb în toate procesele publice în aceşti doisprezece ani şi mi-am falsificat propriul testament. Pe scurt, nu prea există vreo crimă pe care să nu o fi comis, dar acum mă voi schimba. Colonelul Martin din garda călare mi-a cerut mâna şi urmează să ne căsătorim în câteva zile. Deoarece este ceva ciudat în această cerere, îţi voi face o relatare a ei. Colonelul Martin este al doilea fiu al răposatului sir John Martin, care a murit putred de bogat, dar lăsându-le doar câte o sută de mii de lire celor trei copii mai mici, iar grosul averii, de aproape opt milioane, actualului sir Thomas. Din această mică părticică, colonelul a trăit mulţumit aproape patru luni, când i-a venit în minte să ia toată proprietatea fratelui său mai mare. Un nou testament a fost falsificat şi colonelul l-a arătat la tribunal, dar nimeni nu a vrut să jure că este testamentul bun, în afară de el însuşi; a jurat atâta, încât nimeni nu l-a crezut. În acel moment se întâmpla să trec prin faţa uşii tribunalului şi am fost chemată înăuntru de către judecător, care i-a spus colonelului că eu eram o doamnă gata să mărturisesc orice în numele justiţiei şi l-a sfătuit să apeleze la mine. Pe scurt, chestiunea a fost curând pusă la punct: colonelul şi eu am jurat că era testamentul bun şi sir Thomas a fost obligat să renunţe la toată averea obţinută pe căi necinstite. Colonelul, din recunoştinţă, m-a vizitat a doua zi şi mi-a propus să ne căsătorim. Acum am de gând să o ucid pe sora mea.

A ta eternă,

Anna Parker.

UN TUR PRIN ŢARA GALILOR

Într-o scrisoare de la o tânără

Draga mea Clara,

Am fost atât de mult timp în călătorie, că nu mi-a stat până acum în puteri să-ţi mulţumesc pentru scrisoarea ta. Ne-am părăsit căminul drag luna trecută, într-o luni şi am pornit în turul nostru prin Ţara Galilor, care este un principat învecinat Angliei şi îi dă numele prinţesei de Wales. Am călătorit călare, în general. Mama mea a călărit pe micuţul nostru ponei, iar Fanny şi eu am mers pe jos alături de ea, sau mai degrabă am alergat, deoarece mamei noaste îi place atât de mult să călărească în viteză, încât a galopat tot drumul. Poţi să fii sigură că eram tare transpirate când am ajuns la locul de popas. Fanny a făcut foarte multe desene în provincie, care sunt foarte frumoase, chiar dacă probabil nu sunt chiar atât de reuşite cât ar fi de dorit, fiindcă au fost făcute în timp ce alerga. Te-ar uimi să vezi toţi pantofii pe care i-am scâlciat în timpul turului nostru. Ne-am hotărât să luăm o rezervă cu noi şi prin urmare fiecare a luat o pereche, pe lângă cei în care am plecat. Totuşi, am fost obligate să-i tălpuim şi să-i pingelim pe amândoi la Carmarthen, dar, în sfârşit, când s-au terminat de tot, mama a avut bunătatea să ne împrumute o pereche de papuci din satin albastru, din care am luat câte unul fiecare şi am ţopăit spre casă de la Hereford, tare încântate.

Sunt a ta mereu afectuoasă,

Elizabeth Johnson.

O POVESTE

Un domn al cărui nume de familie nu-l voi dezvălui, a cumpărat o casă mică în Pembrokeshire, în urmă cu aproape doi ani. Această acţiune îndrăzneaţă i-a fost sugerată de către fratele său mai mare, care a promis să mobileze două camere şi o debara pentru el, cu condiţia să-şi ia o casă mică la marginea unei păduri întinse, la aproape trei mile de mare. Wilhelminus a acceptat oferta cu bucurie şi a continuat un timp să caute un astfel de sălaş, când într-o dimineaţă a fost scăpat în mod agreabil de nesiguranţa sa, citind acest anunţ într-un ziar.

DE ÎNCHIRIATT

O căsuţă curată la marginea unei păduri întinse şi cam la trei mile de mare. Este gata mobilată, cu excepţia a două camere şi a unei debarale.

Încântat, Wilhelminus s-a dus imediat la fratele său şi i-a arătat anunţul. Robertus l-a felicitat şi l-a trimis în trăsura lui să intre în stăpânirea căsuţei. După ce a călătorit timp de trei zile şi şase nopţi fără oprire, a ajuns la pădure şi luându-se după o urmă care ducea alături de ea în josul unui deal abrupt, peste care şerpuiau zece pârâiaşe, a ajuns şi la căsuţă în jumătate de oră. Wilhelminus s-a dat jos şi după ce a bătut un timp fără să primească vreun răspuns sau să audă pe cineva mişcându-se înăuntru, a

deschis uşa, care era ţi-nută doar de un zăvor din lemn şi a intrat într-o cameră mică, pe care o văzu imediat că era una din cele nemobilate. De acolo a intrat într-o debara la fel de goală. Două trepte care plecau din ea l-au condus într-o cameră nu mai puţin părăsită. Aceste camere, a observat el, compuneau întreaga casă. Nu a fost deloc nemulţumit de această descoperire, deoarece se mângâia la gândul că nu era obligat să dea nimic pe mobilă de la el. S-a întors imediat la fratele său, care l-a dus a doua zi în toate magazinele din oraş şi a cumpărat tot ceea ce era necesar ca să mobileze cele două camere şi debaraua. În câteva zile totul era complet şi Wilhelminus s-a întors să intre în stăpânirea căsuţei sale. Robertus l-a însoţit şi împreună cu el doamna Cecilia şi cele două încântătoare surori, Arabella şi Marina, la care Wilhelminus ţinea foarte mult, precum şi un mare număr de însoţitori. Un geniu obişnuit ar fi fost probabil stânjenit, încercând să adăpostească un grup atât de numeros, dar Wilhelminus, cu o prezenţă de spirit admirabilă, a dat ordine pentru ridicarea a două corturi într-un luminiş din pădure, alături de casă. Construcţia lor a fost în acelaşi timp simplă şi elegantă: două pături, fiecare susţinută de patru beţe, au dat o dovadă izbitoare a acelui gust pentru arhitectură şi acelei uşurinţe în depăşirea dificultăţilor, care erau unele dintre cele mai evidente virtuţi ale lui Wilhelminus.

Table of Contents

Dragoste şi prietenie
Castelul Leysley
Istoria Angliei
Colecţie de scrisori
Fragmente